

Hopman•Andres Consultants BV
Hoevelaken, 23 juni 2003
R02-100.442/AEA/JvW

Inhoudsopgave

		Pagina
Hoofdstuk I	Inleiding	1
	1.1. Algemeen	2
	1.2. Sport in Alphen aan den Rijn	2
	1.3. Opbouw van voorliggende concept eindrapportage	3
Hoofdstuk II	Resumé inventarisatie en analyse	4
	2.1. Inleiding	5
	2.2. Accommodatiebeleid	5
	2.3. Sportstimulering	6
	2.4. Subsidiebeleid en tariefstructuur	6
	2.5. Demografische en sociale ontwikkelingen	6
Hoofdstuk III	Interviews en bouwstenen	8
	3.1. Inleiding	9
	3.2. Sportspectrum	9
	3.3. Sector AMWZ	12
	3.4. Alphense Sportraad	15
	3.5. Wethouder sportzaken	17
	3.6. Bouwstenen	19
Hoofdstuk IV	Contouren van het sportbeleid	24
	4.1. Inleiding	25
	4.2. Hoofddoelstelling sportbeleid	25
	4.3. Uitgangspunten en randvoorwaarden	27
	4.4. Subdoelstellingen per taakveld	28
	4.5. Beleidsspeerpunten	31

Hoofdstuk V

Sportbeleid Alphen a/d Rijn 2003-2007

33

5.1.	Inleiding	34
5.2.	Vormgeving	34
5.3.	Accommodatiebeleid (A)	35
5.4.	Verenigingsbeleid (B)	47
5.5.	Topsportbeleid (C)	51
5.6.	Subsidies en tarieven (D)	52
5.7.	Samenwerking (E)	53
5.8.	Doelgroepenbeleid (F)	56
5.9.	Wijkvoorzieningen (G)	58
5.10.	Enquête en evaluatie (H)	59

Hoofdstuk VI

Consequenties van het sportbeleid

61

6.1.	Inleiding	62
6.2.	Huidige organisatiestructuur	62
6.3.	Organisatorische en financiële consequenties	64
6.4.	Financiële dekking	78

Hoofdstuk VII

Actie- en uitvoeringsplan

82

7.1.	Inleiding	83
7.2.	Jaarplan 2003	84
7.3.	Jaarplan 2004	85
7.4.	Jaarplan 2005	86
7.5.	Jaarplan 2006/2007	87
7.6.	Resumé	87

Hoofdstuk I Inleiding

1.1. Algemeen

Sport als doel op zich is jarenlang het voornaamste aandachtspunt in het sportbeleid geweest voor de Nederlandse lokale overheid. Het besef dat sportbeleid tevens een middel kan zijn om maatschappelijk gewenste doelen te bereiken is een steeds belangrijker element bij het opstellen van sportbeleid. De overheidsnota 'Wat sport beweegt' staat hier nadrukkelijk bij stil. Interdepartementaal beleid wordt van belang geacht. Sport raakt diverse aspecten van de samenleving. Er liggen immers duidelijke linkjes met onderwijs, werkgelegenheid, recreatie en groen. Maar zelfs economische zaken worden betrokken als het gaat om de impact van bijvoorbeeld topsport op het **product Holland**.

Sport kan bijdragen aan maatschappelijke participatie, gezondheid, amusement, waarden en normen, leefbaarheid in de wijk. Kortom, de waarde van sport voor een evenwichtige samenleving is groot. Sport kan echter niet los worden gezien van andere maatschappelijke ontwikkelingen. Traditioneel is de plek voor het beoefenen van sport de sportvereniging, als uit Amerika het fenomeen joggen overwaait. Ook in Nederland wordt sport mede daardoor nadrukkelijker onderdeel van de openbare ruimte. Mensen stappen vaker voor hun genoeg op de fiets op zondagmiddag of er wordt afgesproken om gezamenlijk te gaan voetballen in het park. Vooral allochtonen zijn in hun vrije tijd vaak in een park te vinden.

De ongeorganiseerde sport heeft zo zijn aantrekkingskracht. Maar ook het georganiseerd sporten buiten verenigingen om groeit nog steeds. Onder de algemene noemer fitness is door vooral commerciële aanbieders een enorm scala aan mogelijkheden ontwikkeld van aerobics en steps tot spinning en tai bo. En nog steeds duiken nieuwe vormen op, vrijwel altijd afgeleiden van bestaande technieken of combinaties van verschillende sporten.

Naast deze evidente verbreding van het aanbod is de consument mondiger geworden, stellen meer instanties voorwaarden aan kwaliteit (met name op het gebied van veiligheid en hygiëne), zijn meer disciplines betrokken en is de lokale overheid zelf ook in ontwikkeling. Het is dan ook een hele uitdaging om rekening houdend met al die aspecten te komen tot evenwichtig sportbeleid.

1.2. Sport in Alphen aan den Rijn

Het gemeentelijk apparaat van Alphen aan den Rijn is te typeren als een slanke organisatie. Bestuurlijk is gekozen voor een aanpak die zich richt op het uitvoeren van kerntaken. In dit kader is in de zomer van 2001 voor beherende en uitvoerende sporttaken de stichting Sportspectrum opgericht. De stichting voert in opdracht van de gemeente het gemeentelijk sportbeleid uit en is belast met onder andere de exploitatie van de gemeentelijke sportaccommodaties. Een voorwaarde van deze constructie is dat er transparantie in de onderlinge relatie moet bestaan.

Dit geldt voor de procedurele kant (er is een overlegstructuur sport opgezet), maar ook voor de inhoudelijke kant. Actueel gemeentelijk sportbeleid is niet alleen voor de gemeente een noodzakelijk instrument om de regiefunctie goed uit te voeren, ook voor Sportspectrum is het

van belang om de uitvoeringswerkzaamheden efficiënt en effectief in te richten. Niet in de laatste plaats biedt transparant beleid duidelijkheid voor de inwoners.

Sport is stevig verankerd in de Alphense samenleving. Ruim 80 verenigingen zijn actief en daarnaast wordt sport ook commercieel aangeboden. Er wordt deelgenomen aan competities en er worden toernooien en evenementen georganiseerd. Volgens de stadspeiling 2000 is het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging hoger dan het landelijk gemiddelde. Ook de sportdeelname in het algemeen scoort beter. De uitzondering die deze laatste regel bevestigt is de groep 25 tot 34 jarigen in Alphen aan den Rijn, die minder sport dan leeftijdgenoten in den lande.

De waardering voor de Alphense sportvoorzieningen is hoog; 95% is hierover zeer tevreden. Wel geeft een kwart van de respondenten van de stadspeiling aan dat er onvoldoende bekendheid zou zijn met de specifieke sportvoorzieningen. Overigens worden nog wel wensen geuit ten aanzien van het aanbod; een ijsbaan, extra sporthallen en extra sportscholen zijn van harte welkom.

Het aantal actieve verenigingen, de hoogte van de sportdeelname en de tevredenheid over het aanbod van voorzieningen wijzen erop dat de basis van de sport een goede is in Alphen aan den Rijn.

1.3. Opbouw van voorliggende concept sportbeleidsnota

Voor de leesbaarheid van deze nota die tot doel heeft het uitdragen van het sportbeleid van de gemeente Alphen aan den Rijn is een splitsing gemaakt in de documenten. De inventarisatie en analyse van de situatie in de gemeente --toch de basis van alle beleidsontwikkeling-- zijn ondergebracht in een apart bijlagenrapport. Deze rapportage begint met een herhaling van het resumé van de inventarisatie en analyse en brengt vervolgens in hoofdstuk III de verslagen van de interviews met diverse direct betrokkenen bij de sport en de daaruit voortvloeiende bouwstenen voor beleid.

In hoofdstuk IV worden de contouren geschetst voor het echte beleid. De contouren worden gevormd door de hoofddoelstelling en de daarvan afgeleide subdoelstellingen die voor het Alphense sportbeleid worden voorgesteld. Aan de gemeenteraad is gevraagd om deze contouren vast te stellen, zodat op basis daarvan het sportbeleid kan worden geconcipieerd. Hoofdstuk V vormt met de onderbouwde beleidsvoornemens het hart van deze nota. In hoofdstuk VI worden de consequenties van het geformuleerde beleid in beeld gebracht, zowel in organisatorisch als in financieel opzicht. Ter afsluiting volgt het actie en uitvoeringsplan in jaarplannen een overzicht van de financiële impact van het beleid per jaar.

Hoofdstuk II Resumé inventarisatie en analyse

2.1. Inleiding

De uitgebreide inventarisatie en analyse van beschikbare informatie over de sport in Alphen aan den Rijn is opgenomen in het bijlagenrapport bij deze nota. In dit hoofdstuk is het resumé opgenomen. Het beknopte overzicht is ingedeeld in de volgende categorieën:

- ♦ accommodatiebeleid;
- ♦ sportstimulering;
- ♦ subsidiebeleid en tariefstructuur;
- ♦ demografische en sociale ontwikkelingen.

2.2. Accommodatiebeleid

Het aanbod aan sportvoorzieningen, zowel gemeentelijk als niet-gemeentelijk is omvangrijk en gevarieerd. Dit biedt een goede basis voor de algemene doelstelling van het College tot *“vergroting van het aantal personen dat sport beoefent (jongeren, ouderen, gehandicapten) en van het aantal deelnemers aan georganiseerde sport (breedtesport)”*.

De structuur van de gemeentelijke organisatie toont dat de kerntakendiscussie uitgebreid is gevoerd in Alphen aan den Rijn en ook tot implementatie heeft geleid. Immers, het exploiteren, beheren en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties is op contractbasis overgedragen aan de stichting Sportspectrum. De gemeente heeft de regie in het sportbeleid en Sportspectrum draagt zorg voor de uitvoering.

Buitensport

- ♦ De algemene spreiding van de (klassieke) buitensportvoorzieningen is goed te noemen, al kan voor de kern Alphen aan den Rijn eigenlijk nauwelijks van spreiding worden gesproken. Er zijn hier twee sportcomplexen die tegen elkaar aan liggen aan de oostkant van Alphen aan den Rijn.
- ♦ Het aanbod kent voldoende gebruiksmogelijkheden.
- ♦ Het aanbod kent voldoende capaciteit, al staat de ruimte voor de voetbalverenigingen wel onder hoge druk.

Binnensport

- ♦ De spreiding van de sporthallen is op dit moment nog relatief goed.
- ♦ Het capaciteitstekort in de binnensport is onderkend en wordt behandeld. De gekozen oplossingsrichting doet echter geen recht aan het belang van spreiding. Daarbij komt de vraag of na oplevering van de nieuwe sportaccommodatie voldaan kan worden aan de behoefte, ervan uitgaande dat dan geen gebruik meer kan worden gemaakt van de tijdelijke ballonhal en de Rijnstreekhal.
- ♦ De benutting van de gymnastieklokalen voor zowel schoolgebruik als naschools gebruik is als goed te bestempelen.

Zwembaden

- ♦ De beide zwembaden zijn perifeer gelegen;

- ♦ Indien wordt uitgegaan van een gecombineerd bezoekaantal van beide baden is de trend in 2000 conform het landelijke beeld een afnemende. In 2001 wordt dit echter doorbroken met een stijging van bezoek van 11%.

2.3. Sportstimulering

- ♦ Belang wordt gehecht aan een vroege kennismaking van jonge inwoners met de mogelijkheden van sport. De sport- en spelbus is hiervan een uitwerking, maar ook de aandacht voor het bewegingsonderwijs op de basisschool. Daarnaast leveren schoolsporttoernooien en het project “de vliegende brigade” een bijdrage.
- ♦ Het afnemende aantal jongeren in de leeftijd van 15 jaar en ouder binnen sportverenigingen wordt als zorgelijk ervaren. Hiertoe loopt in het kader van de Breedtesportimpuls het Project SAJA en is het Ashram college gestart met het project “*Whoznext??*”.
- ♦ Voor ouderen loopt momenteel het project “sport-overdag”.
- ♦ Er worden op dit moment geen andere specifieke projecten gebruikt om sport voor speciale doelgroepen te stimuleren.
- ♦ Er is een sportdeelnamefonds in het leven geroepen dat kinderen uit gezinnen die het niet zo breed hebben, in de gelegenheid stelt toch te gaan sporten door het verlenen van subsidies op contributie en clubtenues.

2.4. Subsidiebeleid en tariefstructuur

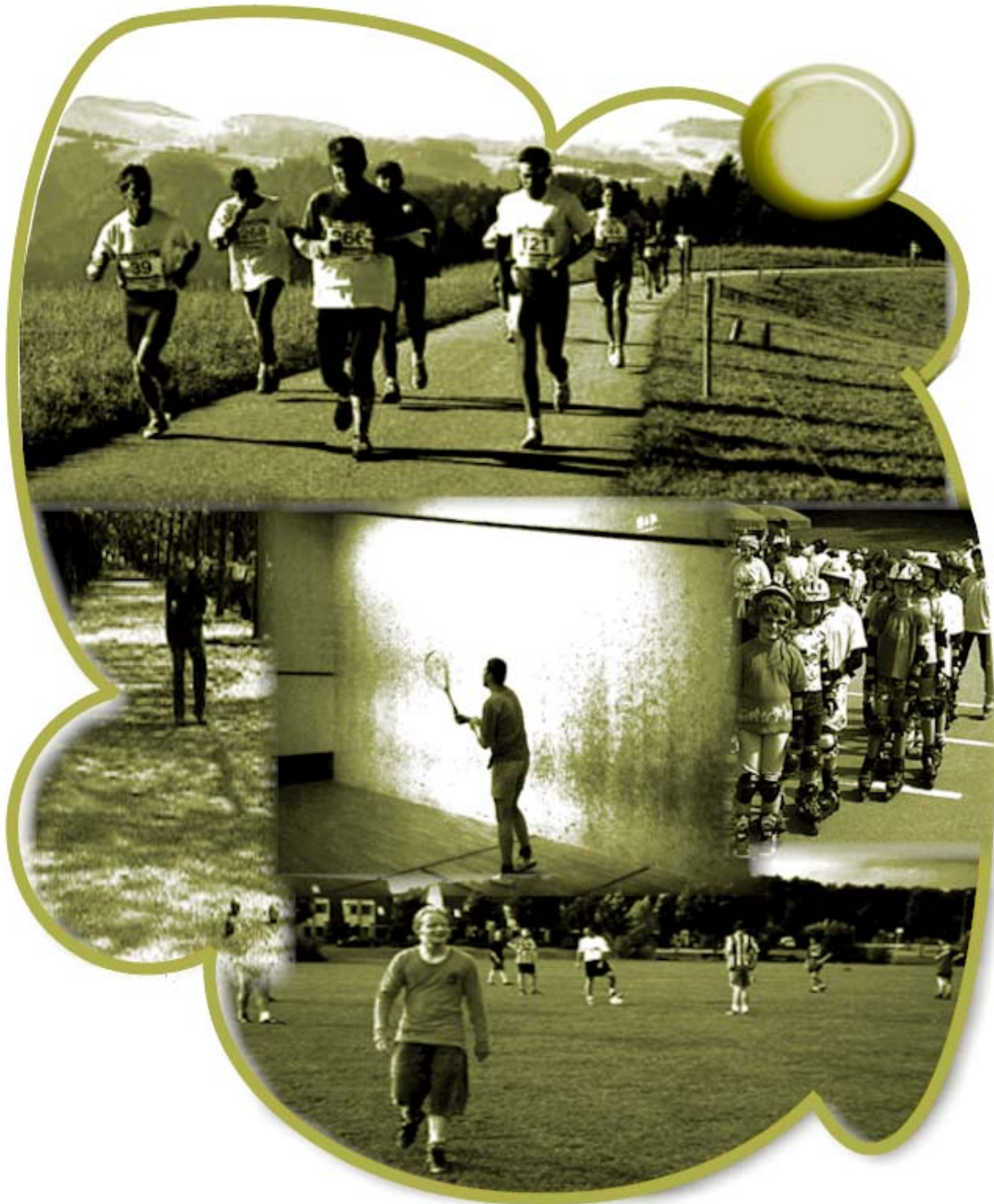
- ♦ Momenteel is de enige vorm van algemene subsidie die wordt geboden de tariefstructuur voor het gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties gericht op betaalbare laagdrempelige toegang.
- ♦ Daarnaast is er een vorm van gerichte subsidie door speciale tariefafspraken met verenigingen voor de huur van accommodaties.
- ♦ De groeiende vraag om hogere kwaliteit van aanbod en voorzieningen zal de druk op de tarifiering (door de wens om de toegang laagdrempelig te houden) en het beheersbaar houden van de kosten verder doen toenemen.

2.5. Demografische en sociale ontwikkelingen

- ♦ Gezien de verwachtingen ten aanzien van de demografische ontwikkelingen (beperkte bevolkingsgroei, vooralsnog beperkte ontgroening en iets sterkere vergrijzing), de lokale sportparticipatie en de landelijke ontwikkelingen op dat gebied, zal het huidige aanbod aan gemeentelijke sportvoorzieningen waarschijnlijk geen uitbreiding behoeven. Nadere aandacht verdient wel de situatie van de binnensport na oplevering van de nieuwe binnensportaccommodatie.

- ♦ De sterke organisatie en de hoge participatie vragen wel om instandhouding van de voorzieningen en daarom hierop gerichte voorwaardenscheppende maatregelen door de gemeente, op basis waarvan de stichting Sportspectrum de uitvoering optimaal ter hand kan nemen.
- ♦ Wel kan door de toenemende vergrijzing een verschuiving in de behoefte ontstaan. Het belang van bewegen door ouderen in het kader van gezondheidszorg is groot, maar de mogelijkheden worden minder door toenemende fysieke beperkingen. 'Low-impact' activiteiten, zoals wandelen en fietsen of golf en koersbal, verdienen in dat kader aandacht.

Hoofdstuk III Interviews en bouwstenen

3.1. Inleiding

Op basis van het resumé uit het vorige hoofdstuk zijn interviews gehouden met de directeur van de stichting Sportspectrum, de clustercoördinatoren en de accountmedewerker sport van de afdeling AMWZ van de gemeente Alphen aan den Rijn, een vertegenwoordiger van de Alphenense Sportraad en de wethouder sportzaken (zie bijlage III).

Bij het ontwikkelen van een evenwichtig sportbeleid dat integraliteit als uitgangspunt heeft, is het van belang om de visie en de meningen van de verschillende betrokken partijen in kaart te brengen, tevens bieden de gesprekken een mogelijkheid om het beeld dat op basis van deskresearch is verkregen verder aan te scherpen. De belangrijkste bevindingen zijn in dit hoofdstuk samengevat weergegeven, waarbij de gespreksonderwerpen gerubriceerd zijn naar taakveld of beleidsinstrument.

3.2. Sportspectrum

3.2.1. Inleiding

Medio 2001 heeft een externe verzelfstandiging plaatsgevonden van de afdeling Sport & Recreatie, die heeft geresulteerd in de oprichting van de stichting Sportspectrum. Stichting Sportspectrum vervult enerzijds een belangrijke taak bij het omzetten van de gemeentelijke doelstelling op sport- en recreatiegebied in concrete daden. Anderzijds staat zij open voor de kansen die de markt biedt en tracht zij zo bedrijfsmatig mogelijk te opereren en zoekt zij regionale samenwerking om de aanwezige kennis en know-how regionaal te exploiteren.

3.2.2. Accommodatiebeleid

Buitensport

- ♦ De was- en kleedlokalen op Sportcomplex De Bijlen moeten gerenoveerd worden of er moet over vijf jaar nieuwbouw plaatsvinden.
- ♦ Sportcomplex De Bijlen beschikt over een honk- en softbalveld voor de honk- en softbalvereniging en negen voetbalvelden, die worden gebruikt door drie voetbalverenigingen. Iedere vereniging heeft twee “eigen” velden. Daarnaast zijn er drie wisselvelden, die afhankelijk van de behoefte van de verenigingen kunnen worden ingezet. Er bestaat bij de gebruikmakende verenigingen onvrede over de veldindeling, vanwege de opgetreden verschuiving in ledenaantallen. Om de problemen te ondervangen heeft de stichting Sportspectrum een voorstel gedaan om de mogelijkheden te onderzoeken om tot een herindeling van het hele complex te komen, maar hierop is door de verenigingen vooralsnog afwijzend gereageerd.
- ♦ Met de hockeyclub is overleg gaande over het in eigendom overdragen van de was- en kleedlokalen van de gemeente aan de hockeyclub om invulling te kunnen geven aan de uitbreidingsplannen voor het clubgebouw.
- ♦ Er is een viertal verenigingen (drie voetbalverenigingen en de hockeyvereniging) dat behoefte heeft aan extra trainingscapaciteit (één voetbalvereniging, SV Aarlanderveen,

heeft ook op wedstrijddagen een aantoonbaar capaciteitstekort). Er kan in deze behoefte worden voorzien door middel van de aanleg van kunstgrasvelden. De financiering van de aanleg hiervan is echter alleen mogelijk met behulp van een forse structurele huurverhoging voor de betreffende verenigingen (conform de regeling bij andere plaatselijke verenigingen) en daardoor moeilijk haalbaar.

Binnensport

- ♦ Aan de Rijnstreekhal wordt alleen dagelijks onderhoud uitgevoerd. Alle groot onderhoud wordt uitgesteld en ten behoeve van eventuele grote gebreken heeft de gemeente een reserve gevormd in het calamiteitenfonds. Sportspectrum is van mening dat als de sport en het onderwijs blijven groeien de Rijnstreekhal in de toekomst misschien nog wel nodig is als volwaardige hal. Het gevolg is dat er geïnvesteerd moet worden om ofwel de Rijnstreekhal te behouden ofwel een nieuwe sporthal neer te zetten in bijvoorbeeld Kerk en Zanen (in Kerk en Zanen komen overigens al twee, niet-gemeentelijke, sportzalen).
- ♦ De gymlokalen zijn niet in beheer bij de stichting Sportspectrum, maar bij de afdeling Onderwijs, die het technisch beheer heeft opgedragen aan technische dienst van de gemeente (de Oude Wereld is in beheer bij de Stichting Welzijn). Sportspectrum is alleen verantwoordelijk voor de naschoolse verhuur aan derden. Vanwege de onduidelijkheid omtrent de beheersverantwoordelijkheid, zowel binnen de organisatie als voor de gebruikers, pleit Sportspectrum ervoor het beheer en de verhuur aan derden in centrale handen te geven. Dit komt nader aan de orde in de werkgroep ‘Afwikkeling verzelfstandiging’.

Zwembaden

- ♦ AZC heeft aangegeven een tekort aan zwemwater te hebben. Zij huurt momenteel elk vrij uur zwemwater, maar zou het liefst het aantal uren nog verder willen uitbreiden. De druk op het zwemwater ligt met name op de piekuren.
- ♦ Ook de Watervrienden en STA hebben bij Sportspectrum aangegeven het aantal wateruren te willen uitbreiden.
- ♦ Nu zich een capaciteitstekort van iets meer structurele orde lijkt aan te dienen, overweegt Sportspectrum om te onderzoeken wat de mogelijkheden en de kosten zijn van het uitbreiden van het overdekt zwemwater bij de huidige zwembaden. Indien uitbreiding mogelijk blijkt dan is wel financiële steun nodig van AZC en/of van sponsors.

3.2.3. Vrijwilligersbeleid

- ♦ Sportspectrum kent de problemen met betrekking tot onvoldoende vrijwilligerskader, maar tot op heden is de ervaring dat bij de verenigingen alles geregeld wordt. Hierbij wordt wel opgemerkt dat met minder mensen steeds meer moet worden uitgevoerd. Sportspectrum doet de suggestie aan verenigingen om het vrijwilligersbeleid binnen de clubs beter te organiseren en coördineren. Sportspectrum staat bijvoorbeeld positief

tegenover het initiatief van een aantal verenigingen om ouders van de jeugd te “verplichten” één keer in de zes weken iets te doen voor de vereniging.

3.2.4. Sportstimulering

- ♦ De nota sportstimulering uit 1994 is zeer ambitieus, maar op hoofdlijnen geschreven. Onderdelen uit de nota worden alleen in detail uitgewerkt en uitgevoerd indien hiervoor financiën ter beschikking worden gesteld. Uit deze nota is de nota “het bewegende kind” voortgevloeid op basis waarvan er bij Sportspectrum een bewegingsconsulent is aangesteld, die werkplannen initieert, coördineert, begeleidt en uitvoert ter bevordering van de motorische ontwikkeling van kinderen in het basisonderwijs. Structureel zijn er geen andere beleidsacties op gebaseerd.
- ♦ Er wordt in de gemeenteraad niet integraal gesproken over sport(stimulering). Sportspectrum neemt doorgaans het initiatief om de mogelijkheden c.q. kansen aan te dragen, terwijl er elders in de gemeentelijke organisatie ruime kennis en expertise ligt om een bepaalde behoefte, bijvoorbeeld bewegen voor ouderen, aan te kaarten die stimulering behoeft. Dit is zeker een punt van aandacht voor de nota.

3.2.5. Samenwerking

- ♦ Er is nauwelijks contact met andere sectoren binnen de gemeente. Alle communicatie en informatie verloopt via de accountmedewerker sport. Alleen met de afdeling Technische Diensten bestaan nog directe afspraken over legionellabestrijding.
- ♦ De behoefte aan een ondertekende samenwerkingsovereenkomst met daaraan verbonden een prestatieovereenkomst om de relatie tussen de stichting Sportspectrum en de gemeente verder te formaliseren groeit. Besprekingen hierover zijn gaande. Een belangrijk item in die besprekingen is de verantwoordelijkheid ten aanzien van de uitvoering van vervangingsinvesteringen en groot onderhoud.
- ♦ Sportspectrum tracht sectoroverschrijdend bezig te zijn door ook invulling te geven aan beleidspunten van de gemeente die niet primair op sportgebied liggen, zoals het uitvoering geven aan de sport- en spelbus in diverse woonwijken.
- ♦ Sportspectrum wil graag samenwerken met andere gemeenten met betrekking tot onder andere gezamenlijke inkoop, gezamenlijke personeelswerving en gezamenlijk onderhoud van de sportvelden en andere accommodaties om kostenbesparingen te kunnen realiseren. Ook de gemeente juicht dit toe.

De bedoeling is om ter waarborging van de primaire functie van stichting Sportspectrum (exploitatie, onderhoud en beheer van Alphense sportaccommodaties) regionale of commerciële initiatieven onder te brengen in bijvoorbeeld een BV die weer onder de stichting komt te vallen. Opbrengsten uit die activiteiten dienen terug te vloeien naar de stichting, zodat die ten gunste komen van de uitvoering van de primaire taak van de stichting.

3.2.6. Verwachtingen ten aanzien van het sportbeleid

- ♦ Het sportbeleid moet een duidelijk richtsnoer zijn voor zowel de gemeente als de verenigingen en andere sportaanbieders over wat de gemeente met de sport beoogt.

3.3. Sector AMWZ¹

3.3.1. Inleiding

Van de sector AMWZ is gesproken met de clustercoördinatoren van de cluster welzijn en de cluster zorg en de accountmedewerker sport. De cluster welzijn richt zich op jeugdbeleid (vanaf 12 jaar) en minderheden, maar cultuur valt ook onder het bereik van deze cluster. De cluster zorg houdt zich voornamelijk bezig met ouderen, jeugd (tot 12 jaar), gehandicapten en verslaafden.

In het interview is getracht de raakvlakken van de sport met de sector helder te krijgen en de mogelijkheden respectievelijk aandachtspunten voor het sportbeleid die de gesprekspartners zien, in beeld te brengen.

3.3.2. Doelgroepenbeleid

- ♦ Voor de verschillende doelgroepen moeten (basis)voorzieningen aanwezig zijn. Sportaccommodaties, maar ook sportkantines, zouden een rol kunnen vervullen in de opvang van groepen jongeren die nu in eerste instantie op straat moeten worden benaderd door jongerenwerkers.
- ♦ De gemeente biedt financiële steun aan RESA, een organisatie die recreatieve en sportieve activiteiten organiseert voor lichamelijk gehandicapten. Er is geen schakel voor beleid met de stichting Sportspectrum. De contacten komen voort uit de huur van de zwembaden met aangepaste voorzieningen en de organisatie van het schoolzwemmen voor onder andere de Emmaschool en de Woutershof. Beleidsmatig moet de gehandicaptensport wél geïntegreerd worden, omdat zij een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de sport.

¹ De afkorting AMWZ staat voor Arbeid, Maatschappelijke dienstverlening, Welzijn en Zorg

Het Alphens Platform Gehandicaptenbeleid (APG) houdt zich onder andere bezig met beleidsvorming ten aanzien van gehandicapten sport. Samenwerking of in ieder geval afstemming met dit platform is in het kader van het sportbeleid gewenst, maar nog nauwelijks aan de orde.

- ♦ Specifiek ouderenbeleid is er op het moment niet, maar er is wel dringend behoefte aan. Het Meer Bewegen voor Ouderen (MBvO) dat wordt georganiseerd door Sportspectrum wordt waardevol geacht. Het is met name gericht op zwemactiviteiten, maar ook gym en yoga zijn goede vormen, alsmede (sportieve) activiteitenbegeleiding in verzorgingshuizen.
- ♦ Naschoolse opvang wordt nu verzorgd door de cluster Zorg. Vanuit de sport klinkt belangstelling om vanuit de verenigingen wat te gaan doen in naschoolse opvang. De huidige personele bezetting in de naschoolse opvang laat echter een uitbreiding van taken niet toe. Wel bestaat bereidheid om mee te denken in het initiatief om sportverenigingen hierin te betrekken. Concreet heeft zwemvereniging AZC belangstelling getoond om iets te gaan betekenen in de naschoolse opvang (primair gericht op het te voeren topsportbeleid en instroom van jeugdig talent) in samenwerking met Sportspectrum.

3.3.3. Vrijwilligersbeleid

- ♦ Er zijn veel vrijwilligers actief binnen de sport. Samenwerking en afstemming met het gemeentelijk vrijwilligersbeleid is belangrijk. Incidenteel vindt vanuit de sport samenwerking plaats met de Stichting Samenwerkende Vrijwilligers, bijvoorbeeld bij de organisatie van toernooien en/of evenementen.

3.3.4. Sportstimulering

- ♦ De cluster welzijn en cultuur is van mening dat de drempel tot sporten laag gehouden moet worden om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Hierbij zou niet alleen aandacht moeten zijn voor de traditionele sportvereniging, maar ook voor het stimuleren van andere sporten. Er is bijvoorbeeld belangstelling van jeugd om aan fitness te doen, maar de financiële drempel (commerciële tariefstelling) houdt dit in veel gevallen tegen.
- ♦ De mogelijkheid om middels een “strippenkaartsysteem” meer jeugd te bereiken en warm te maken voor een bepaalde tak van sport wordt als kans gezien. Op die wijze kunnen diverse sporten worden uitgetoetst tegen relatief lage kosten.
- ♦ Er wordt ook waarde toegedicht aan een verbetering van de samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen om vanuit de school kennismaking met verenigingen te stimuleren, bijvoorbeeld door sportinstuiven te organiseren. Turnvereniging DOS heeft hiertoe reeds het initiatief genomen.

Een school gaat twee maanden sporten/turnen in de sport- en turnhal DOS Sporthal, waarbij DOS mogelijk voor begeleidingskader zorgt. Er wordt zo niet alleen kennisgemaakt met de sport, maar ook met het verenigingsleven. Zeker de aandacht voor de niet prestatiegerichte jeugd achten de clustercoördinatoren van belang.

- ♦ De GGD Leiden heeft een functionaris Gezondheidsvoorlichting en Opvoeding (GVO) in dienst die zich bezighoudt met sportstimulering in de regio. De insteek is in de eerste plaats het gezondheidsaspect. Er zijn nog geen directe contacten gelegd door deze functionaris met de gemeente Alphen aan den Rijn. Overigens zijn de clustercoördinatoren van mening dat de invloed van sport op de gezondheid sterker is dan bijvoorbeeld sport als middel tot integratie en sociale cohesie.

3.3.5. Samenwerking

- ♦ De samenwerking tussen de sport en de cluster welzijn en cultuur komt op gang. Voorbeelden zijn: tijdens de conferentie over het jeugdbeleid waren vertegenwoordigers van de Alphenense Sportraad aanwezig en de cluster is vertegenwoordigd in de klankbordgroep voor de ontwikkeling van deze sportnota. Praktische bijkomstigheid voor integraal denken is dat de huidige wethouder naast zorg en welzijn ook sport in de portefeuille heeft.
- ♦ Samenwerking tussen ambulant jongerenwerk en verenigingen zou kunnen leiden tot een beperking van de uitstroom van jongeren uit de verenigingen. Bovendien kan het bijdragen aan de ontwikkeling van de betrokkenen jongeren.

3.3.6. Belang van sport voor het welzijn in Alphen aan den Rijn

- ♦ De sport draagt bij aan de mogelijkheden voor Alphenaren om iets leuks te doen. Dat is het grootste belang dat de sport dient. Maatschappelijke cohesie kan eventueel een gevolg zijn, maar integratie gaat niet vanzelf en de vraag is of de sport hier het geijkte middel voor is. Sterker nog, de opinie is dat het wezen van sport segregatie in de hand werkt (indeling in niveau's, leeftijdscategorieën etc.). Sport heeft uiteraard ook een gezondheidsaspect.
- ♦ Sport moet voor de jeugd een uitingsvorm zijn. Met name teamsporten zijn belangrijk om je af te reageren, om je te meten aan elkaar en om elkaar aan te raken. Uit sporten vloeien normen en waarden voort. De sport- en spelbus is een vorm van effectieve laagdrempelige kennismaking met de sport.
- ♦ Duidelijke zorg is er voor de kwaliteit van het huidige bewegingsonderwijs. Het gebrek aan kennis en ervaring op het gebied van gymnastiekonderwijs bij docenten speelt hierin de belangrijkste rol.

3.3.7. Ontwikkelingen binnen de clusters

- ♦ De cluster welzijn en cultuur is bezig met het opstellen van een evenementenbeleid. Dit evenementenbeleid heeft uiteraard raakvlakken met de sport respectievelijk het sportbeleid, zoals bijvoorbeeld de “20 van Alphen”.
- ♦ Anderhalf jaar geleden is een nota vrijwilligersbeleid opgesteld, waarin onder andere het idee is gelanceerd voor een steunpunt voor vrijwilligers (inclusief vacaturebank).

3.3.8. Verwachtingen ten aanzien van het sportbeleid

- ♦ De afdeling AMWZ gaat ervan uit dat het sportbeleid voldoende handvatten zal bieden voor eenduidige en transparante subsidietoekenning.
- ♦ Het sportbeleid moet de huidige situatie in kaart brengen, waarbij eventuele knelpunten (gebrek aan vrijwilligers, te hoge bijdrage sporters) aan de orde komen, maar ook moeten de positieve punten besproken worden (wat doet de gemeente zoal).
- ♦ Uit het sportbeleid moet blijken waar de gemeente heen wil met de sport. Daarbij moet het sportbeleid leiden tot transparantie op sportgebied, moeten alle ideeën gestroomlijnd worden en moet het antwoord kunnen geven op praktische vragen (bijvoorbeeld is er geld voor een nieuwe damklok?).

3.4. Alphense Sportraad

3.4.1. Inleiding

De Alphense Sportraad bestaat uit een vertegenwoordiging van de Alphense sportverenigingen en heeft tot taak de belangen van de sportverenigingen te behartigen alsmede het gevraagd en ongevraagd uitbrengen van advies op het terrein van sport aan de gemeente en Sportspectrum. In het kader van het sportbeleid is het van belang om de ervaringen en de visie van de Alphense Sportraad in beeld te brengen en te gebruiken voor het te ontwerpen beleid. De speerpunten zijn onderstaand samengevat.

3.4.2. Accommodatiebeleid

- ♦ De Sportraad is zeer tevreden over het functioneren van Sportspectrum met betrekking tot de exploitatie, inclusief het reguliere onderhoud, van de accommodaties. De verenigingen storen zich aan het achterstallig onderhoud van diverse kleedkamers. Daarnaast bestaat er bij verschillende verenigingen behoefte aan een eigen verenigingsruimte. Tenslotte is er irritatie over het ad hoc beleid van de gemeente met betrekking tot accommodaties. De ervaring is dat de gemeente volstrekt willekeurig omgaat met (verzoeken van) verenigingen.

3.4.3. Verenigingsbeleid

- ♦ Uit de conferentie over het jeugdbeleid is naar voren gekomen dat er behoefte is aan verenigingen die zich meer richten op de recreatie dan op de prestatie. De jeugd moet op school al de hele week presteren en heeft vaak geen zin in prestatiesport.
- ♦ Door te streven naar een bredere inzet van bijvoorbeeld sportkantine, bijvoorbeeld voor kinderopvang, ontstaan meer kansen voor verenigingen om extra opbrengsten te genereren.
- ♦ Het verenigingsbestand is al jaren stabiel en de verwachting is dat ook het aantal sporters in de toekomst stabiel zal blijven.
- ♦ Door de sterke toename van overheidsmaatregelen op diverse gebieden die moeten worden geïmplementeerd neemt de (financiële) druk op verenigingen toe.

3.4.4. Vrijwilligersbeleid

- ♦ Het vrijwilligerstekort neemt toe, maar vormt vooralsnog geen gevaar voor de continuïteit. Het zou wel goed zijn om enige structuur aan te brengen in structurele inzet van vrijwilligers. Daar ligt ook de grootste druk. Hiervoor zou een budget beschikbaar moeten komen.
- ♦ Dezelfde overheidsmaatregelen die debet zijn aan de toenemende druk op verenigingen zetten ook de inzet van vrijwilligers onder druk. Er worden meer eisen gesteld aan de kwaliteit van de inzet van vrijwilligers en zij dragen ook steeds meer verantwoordelijkheid. Dit is ook een reden waarom vrijwilligers vaker afhaken.

3.4.5. Sportstimulering

- ♦ Zoals hiervoor gezegd zou er meer aandacht moeten uitgaan naar echte recreatiesport voor de jeugd vanaf 12 jaar. De voetbalverenigingen merken bijvoorbeeld dat deze groep vanaf die leeftijd afhaakt, omdat ze teveel moeten, maar na hun twintigste weer aanhaken voor de recreatiesport.

3.4.6. Topsport

- ♦ De Sportraad huldigt de mening dat topsport een verantwoordelijkheid is van de vereniging zelf. Initiatieven daartoe dienen wel te worden ondersteund, maar de wijze waarop zou inzichtelijker moeten worden. Het moet vooral duidelijk zijn op welke wijze de gemeente haar bijdrage levert.

3.4.7. Samenwerking

- ♦ De samenwerking tussen de stichting Sportspectrum, de Sportraad en de verenigingen verloopt goed. Deze goede samenwerking bestond al voor de verzelfstandiging van Sportspectrum. Belangrijk voordeel van de nieuwe situatie is dat Sportspectrum slagvaardiger is geworden.

3.4.8. Verwachtingen ten aanzien van het sportbeleid

- ♦ Er moet nadruk worden gelegd op het belang van het hebben van een sportbeleid.
- ♦ Het sportbeleid moet een referentiepunt vormen voor het bespreekbaar maken van bepaalde aspecten/speerpunten.
- ♦ De adviesrol van de Sportraad ten aanzien van besluitvorming met name op het gebied van sportaccommodaties moet aandacht krijgen.

3.5. Wethouder sportzaken

De wethouder sportzaken is verantwoordelijk voor het sportbeleid in Alphen aan den Rijn. Daarom is het belangrijk te weten wat de ervaringen zijn met de sport en het beleid tot nu toe en welke randvoorwaarden er bestuurlijk voor de toekomst zijn gesteld. Er heeft een interview plaatsgevonden, waarvan hier een samenvatting van de belangrijkste gespreksonderwerpen wordt weergegeven. De indeling in subparagrafen heeft achteraf plaatsgevonden.

3.5.1. Sportbeleid tot nu toe

- ♦ Het afgelopen decennium is er veel gebeurd op sportgebied in Alphen aan den Rijn. Sport heeft ook bestuurlijk veel aandacht gekregen. Ten aanzien van de besluitvorming moet echter opgemerkt worden dat deze in (te) veel gevallen ad hoc heeft plaatsgevonden.
- ♦ De samenwerking met Sportspectrum en de Alphenense Sportraad is belangrijk. Door het ingestelde periodieke overleg is regelmatige afstemming mogelijk.
- ♦ Er is nauwelijks sprake geweest van integraal denken. Na de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen is bewust een aantal zaken geclusterd in de portefeuille van de wethouder, namelijk jeugdbeleid, onderwijs en sport. Die sportieve driehoek dient ook terug te komen in de sportbeleidsnota.

3.5.2. Sportstimulering en doelgroepen

- ♦ Beleidsmatig is sportstimulering een taak van de gemeente. De uitvoering kan bij Sportspectrum liggen, maar bijvoorbeeld ook bij sportverenigingen, jeugd- en ouderenbeleid en/of onderwijs. Belangrijk onderdeel hierin voor de gemeente is het maken van goede afspraken over de financiële consequenties.
- ♦ Ook in de uitvoering van sportbeleid, als het gaat om sportstimulering of doelgroepen, is integraliteit een belangrijk aspect. Interactie met andere doelgroep gerelateerde instellingen is belangrijk. Er dient gezocht te worden naar afstemming om bepaalde beleidsacties op sportief gebied uit te laten voeren door die instellingen.
- ♦ Ten aanzien van gehandicaptensport dient de gemeente stimulerend en faciliterend te zijn. In de beleidsnota moet aparte aandacht voor de gehandicaptensport ingeruimd zijn. Uiteraard wordt in ieder geval bij nieuw te bouwen accommodaties gelet op een goede toegankelijkheid voor minder validen.

3.5.3. Accommodatiebeleid

- ♦ Er komt een groter aantal vierkante meters buitensportaccommodatie.
- ♦ In de wijk Kerk en Zanen heeft de gemeente een ruimteclaim (in totaal 6 hectare) voor de aanleg van sportvelden. Op korte termijn zal de wethouder gesprekken voeren met een aantal sportverenigingen om eventueel hun accommodatie te verplaatsen naar die nieuwe locatie.
- ♦ Hoewel de nieuw te bouwen sporthal twee keer zo groot zal zijn als de Arena, is het de vraag of er na realisatie, indien de Rijnstreekhal definitief gesloten moet worden, voldoende binnensportruimte zal zijn.
- ♦ De turnvereniging heeft een eigen accommodatie die overdag veelal leeg staat. Gezocht moet worden naar mogelijkheden om meer overdaggebruik in de hal te krijgen, bijvoorbeeld door samenwerking met het CIOS. Dit biedt tegelijkertijd mogelijkheden voor een nadere koppeling van de sport met het onderwijs.

3.5.4. Topsport

- ♦ De waterpoloërs AZC hebben een subsidie ontvangen om deel te nemen aan de Europa Cup, maar in het algemeen is de gemeente van mening dat verenigingen die topsport wensen te bedrijven dit zelf dienen te organiseren. De bijzondere afspraken met AZC zijn gemaakt bij de bouw van het nieuwe zwembad. Toen werd besloten dat het bad niet conform de Europese afmetingen voor waterpolowedstrijden zou worden gebouwd, heeft de gemeente AZC een vergoeding toegezegd voor de kosten die gemoeid zijn met het organiseren van thuiswedstrijden in Europees verband in andere zwembaden.
- ♦ Ten aanzien van topsportevenementen in Alphen aan den Rijn, zoals bijvoorbeeld de 20 van Alphen, is de wethouder van mening dat hierbij de nadruk ligt op evenementen. Zij dienen dan ook onder het evenementenbeleid te vallen en niet onder het sportbeleid.
- ♦ Op dit moment zijn er ruim 40 sporttalenten² uit Alphen aan den Rijn die worden ondersteund door het Olympisch steunpunt. Een groot deel van dat sporttalent is actief in de zwemsport (waterpolo en kunstzwemmen). Het sportbeleid dient hiervoor oog te hebben, faciliterend, maar ook regisserend. De toewijzing van de LOOT-status voor het Scala College zal ook impact hebben op het verder aantrekken van toptalent.

3.5.5. Monitoring en beleidseffectmeting

- ♦ Beleidseffectmetingen zijn heel belangrijk. Periodiek moet worden gemeten wat de effecten zijn van het sportbeleid. Er is zeker behoefte aan objectieve criteria.
- ♦ Het meten van beleidseffecten hoeft niet persé door de gemeentelijke organisatie te worden uitgevoerd. Omdat Sportspectrum zichzelf in de uitvoering zou controleren

² Voor een overzicht van sporters en hun status wordt verwezen naar bijlage IV van het bijlagenrapport.

lijkt dat op voorhand geen oplossing, maar wellicht kan het nog anders worden georganiseerd of eventueel worden uitbesteed.

3.5.6. Verwachtingen ten aanzien van het sportbeleid

- ♦ Het sportbeleid moet kaders aangeven respectievelijk grenzen stellen waardoor willekeur wordt voorkomen.
- ♦ Ook wordt veel waarde gehecht aan het draagvlak onder de Alphense sportverenigingen voor het sportbeleid.

3.6. Bouwstenen

De analyse van de situatie van de sport in Alphen aan den Rijn op basis van de eerste inventarisatie is getoetst aan de informatie die uit de interviews naar voren is gekomen. Dit levert op sommige punten bevestiging van reeds geconstateerde feiten, maar ook nuanceringen en soms discrepanties. In deze paragraaf worden hieruit de eerste bouwstenen samengesteld die de basis kunnen leggen voor het toekomstig sportbeleid.

Sportverenigingen vormen een belangrijk sociaal netwerk in de maatschappelijke omgang in Alphen aan den Rijn. Het aantal verenigingen is constant en ook het aantal participanten lijkt dit te zijn. Zorgelijk is de terugloop van het aantal tieners dat lid is van een sportvereniging. Dit is op termijn een gevaar voor de continuïteit van de verenigingen zeker ook bij het vinden van kader. Het SAJA-project is bedoeld om de uitstroom tegen te gaan. Vooralsnog zijn betrokkenen enthousiast over het project en worden tevens resultaten geboekt. Gerichte activiteiten ter ondersteuning van verenigingen kunnen, mits goed gekozen, derhalve een bijdrage leveren aan de vitaliteit van verenigingen.

Plannen binnen verenigingen lopen nog wel eens stuk op gebrek aan kennis en contacten om realisatie van de grond te krijgen. Een sportservicepunt kan hierin uitkomst bieden. Sportspectrum werkt momenteel aan een onderzoek naar de haalbaarheid van een dergelijk sportservicepunt binnen de gemeente.

Aandacht verdient de toenemende (financiële) druk die ervaren wordt door verenigingen door de stijging van het aantal overheidsmaatregelen dat dient te worden uitgevoerd.

Topsport moet gedragen worden door verenigingen, maar de professionalisering en vercommercialisering van vrijwel alle sporten brengt tevens een aanzienlijke financiële behoefte mee. Er zijn verenigingen die ambities hebben om nationaal en internationaal op sportief gebied een rol van betekenis te (blijven) spelen. Daarnaast zal een aanzuigende

werking uitgaan van de status van LOOT-school die het Scala College toebedeeld heeft gekregen. Binnen de evenwichtige stad die Alphen aan den Rijn wil zijn past een beleid op het gebied van topsport. Belangrijk voor de te kiezen richting daarin is de ambitie van de gemeente en de daaraan te stellen randvoorwaarden.

hierin een rol spelen.

Gehandicaptenbeleid wordt belangrijk gevonden binnen de gemeente. Binnen de sport is de groep echter nauwelijks zichtbaar. In het kader van het integraal werken zou hier meer aandacht voor moeten komen. Samenwerking of nauwere afstemming met het APG en Resa kan

Terwijl diverse doelgroepen in het verleden speciale aandacht hebben gekregen (jeugd en ouderen) is juist de middengroep in de leeftijd van 24 tot 34 jaar in vergelijking met het landelijk gemiddelde het minst actief. Het is nog niet duidelijk wat hiervan de oorzaak is. Specifieke aandacht voor ouderen op sportief gebied dient te worden afgestemd op het ouderenbeleid dat zal worden opgesteld.

In het kader van jong geleerd, oud gedaan, behoeft het jeugdbeleid een onverminderd actieve opstelling van de zijde van de gemeente. Van belang hierin is de relatie met het bewegingsonderwijs op de basisscholen en de mogelijkheden binnen sportverenigingen. Aanknopingspunt voor verdere professionalisering op dit terrein is het maken van combinaties met bijvoorbeeld de nieuwe basisopleiding sport- en bewegingsleider en sport- en bewegingscoördinator van het ID-college, of de sportopleiding op VMBO-niveau van het Ashram-college dat in het schooljaar 2003-2004 wordt gelanceerd. Op dit moment levert de sport- en spelbus een belangrijke bijdrage voor de jongste leeftijdsgroepen. Het stimuleren van sport onder allochtonen biedt een extra middel om een ander speerpunt van de gemeente mede te realiseren, namelijk het verbeteren van de maatschappelijke participatie door het verminderen van achterstanden bij minderheden. Met name bij de jeugd zou de sport hier een bijdrage aan kunnen leveren.

het toevoegen van een sportvoorziening. Op bestemmingsplanniveau is ook reeds rekening gehouden met een locatie voor sport. Er zijn diverse (buitensport)verenigingen die aangegeven hebben in die richting te willen verhuizen.

Aandacht dient uit te gaan naar een goede en evenwichtige spreiding van sportaccommodaties. Van belang is daarbij om in te gaan op het voelbare en zichtbare tekort aan aanbod in de wijk Kerk en Zanen. De leefbaarheid van de wijk is ook gediend met

In de binnensport heeft lange tijd een structureel capaciteitstekort gegolden. De tijdelijke ballonhal heeft hierin voor verlichting gezorgd. De plannen voor de nieuw te bouwen sportaccommodatie voorzien in het aanbieden van vervangende ruimte voor de Rijnstreekhal

en de tijdelijke ballonhal. Evenwel dient de capaciteit van de binnensportaccommodaties in relatie tot bevolkingsprognose en behoefte ontwikkeling blijvend gemonitord te worden.

Hierin is tevens van belang om de afstemming en samenwerking met de private sportaanbieders te zoeken. De toename van private aanbieders op de sportmarkt biedt de gemeente samenwerkingsmogelijkheden op accommodatiegebied. Het zou immers onzinnig en bovendien duur zijn als de gemeente door uitbreiding van het aantal sportvoorzieningen zou gaan concurreren met reeds bestaande voorzieningen waar nog ruimte aanwezig is. Uiteraard kan er geen sprake zijn van het verstrekken van gemeentelijke subsidies aan private aanbieders. Wel kunnen bijvoorbeeld potentiële gebruikers van die voorzieningen onder voorwaarden ondersteund worden.

Erkend wordt dat renovatie van de kledaccommodaties van sportcomplex De Bijlen noodzakelijk is. Indien er echter sprake zal zijn van herschikking dient daarmee wel rekening te worden gehouden. In dat licht moet ook de vraag naar kunstgrasvelden worden gezien. Kunstgras levert voordelen op ten aanzien van capaciteit, gebruiksmogelijkheden en onderhoud. Indien gestreefd wordt naar ‘inbreiding’ in plaats van uitbreiding van locaties, kan kunstgras uitkomst bieden.

Afhankelijk van de keuze ten aanzien van het beleid voor topsport zou de inzet van faciliteiten moeten worden bekeken. Functioneel gezien is het raadzaam dit in regionaal verband te onderzoeken. Gezien de ambities op het gebied van waterpolo en kunstzwemmen en de ontwikkelingen op LOOT-school gebied ligt het in de lijn der verwachting dat de druk op de beschikbaarheid van zwembaden in Alphen aan den Rijn verder toe zal nemen.

Binnen een integrale denkwijze past tevens een herformulering van de wijze waarop het beheer van de gymlokalen geregeld dient te worden. Traditioneel is dit een verantwoordelijkheid van onderwijs, maar het heeft onmiskenbaar sterke banden met de sport. Een stellingname hierover is gewenst.

De betrokken partijen binnen de sportorganisatie van Alphen aan den Rijn zijn tevreden over de samenwerking zoals deze formeel en informeel vorm heeft gekregen. Formeel is een structuur vastgelegd die is onderverdeeld in verschillende overleggen. Informeel is er ook regelmatig contact tussen partijen.

Een punt van aandacht in de samenwerking tussen gemeente en de stichting Sportspectrum is de formele afronding van de verzelfstandiging van de stichting die eerst kan worden bekrachtigd door het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst, die op dit moment wordt opgesteld.

Ook samenwerking op het gebied van sport in de regio en op provinciaal niveau verdient aandacht. Dit is eigenlijk onvermijdelijk op topsportniveau, maar ook voor de breedtesport kan samenwerking op bijvoorbeeld accommodatieniveau een meerwaarde betekenen.

Aandacht verdient tevens de samenwerking met andere gemeentelijke afdelingen en andere organisaties, die zijdelings te maken (zouden kunnen) hebben met het sportbeleid, zoals onderwijs en welzijn. Er dient periodiek en structureel overleg plaats te vinden met beleidsterreinen waar de sport onderdeel van uit zou kunnen maken. Dit geldt in ieder geval voor de clusters zorg en welzijn van de afdeling AMWZ, maar ook voor uitvoerende instellingen. Vooralsnog is de neiging sterk om “op het eigen eiland” te blijven en niet te proberen om de krachten waar relevant te bundelen.

Op het gebied van kwaliteitszorg zijn nog geen formele maatregelen getroffen. Aan te raden is om per accommodatietype een norm op het gebied van kwaliteitszorg vast te leggen.

Kwaliteitszorg kan echter ook worden opgevat als aandacht voor de (re)vitalisering van verenigingen. Sterke verenigingen met een positieve uitstraling kunnen bijdragen aan het zelfbeeld van Alphen aan den Rijn.

De jeugdsportsubsidie, een fenomeen dat in veel gemeenten wordt gehanteerd, is jaren geleden afgeschaft wegens bezuinigingen. De wijze waarop de sport wordt gesubsidieerd in Alphen aan den Rijn vindt plaats door te voorzien in basisvoorzieningen tegen betaalbare tarieven. Van een andere orde is de mogelijkheid om subsidie te verwerven vanuit onder meer Rijk en provincie. Op grond van de breedtesportimpuls biedt de rijksoverheid de gemeenten aan om onder voorwaarden maximaal de helft van de kosten te vergoeden voor op breedtesport gerichte projecten.

De tariefstructuur voor de verhuur van accommodaties is bijzonder uitgebreid en verfijnd. Er worden bijvoorbeeld voor de buitensport verschillende tarieven gehanteerd voor verschillende teams waarbij de mate van belasting van het veld bepalend is voor de hoogte van het tarief. Daarnaast worden er door verenigingen voor eenzelfde type accommodatie verschillende prijzen betaald. De structuur is in het verleden zo ontstaan, maar het is voor de transparantie van het beleid niet wenselijk dat dit in de toekomst blijft voortbestaan.

Sport als middel wordt verschillend beoordeeld. Sportspectrum vindt dit een belangrijk aspect en ziet vele mogelijkheden, onder meer de inzet van sport als middel ter bevordering van sociale samenhang. De afdeling AMWZ ziet het doen aan sport als een van de wijzen waarop sociale integratie plaatsvindt. De functie is in beide gevallen van belang.

Hoofdstuk IV Contouren van het sportbeleid

4.1. Inleiding

De contouren van het sportbeleid vormen het kader waarin het hele sportbeleid voor Alphen aan den Rijn past. Het is daarom van groot belang dat helder wordt neergezet wat de gemeente voor heeft met de sport. Dat draagvlak hierin belangrijk wordt geacht komt tot uiting in het raadplegen van diverse groepen die betrokken zijn bij de sport in Alphen aan den Rijn. Om te beginnen hebben naar aanleiding van de inventarisatie van de Alphenese sport en situatie interviews plaatsgevonden met Sportspectrum, de Alphenese Sportraad en de gemeente Alphen aan den Rijn (namens deze de afdeling AMWZ en de wethouder sportzaken). In dit hoofdstuk komen de contouren aan de orde, die in een werkconferentie zijn getoetst aan de mening van een nog bredere vertegenwoordiging van de Alphenese sport. De uitkomsten van deze conferentie zijn op hoofdlijnen consistent met de analyses en interviewresultaten in de eerdere hoofdstukken en worden in dit kader niet herhaald. Voor een uitgebreid verslag van de conferentie wordt verwezen naar bijlage V van het bijlagenrapport.

In de contouren wordt allereerst de hoofddoelstelling van het sportbeleid voor de periode 2003-2007 geformuleerd. Daarbij zijn uiteraard de gemeentelijke uitgangspunten en randvoorwaarden van belang. Vervolgens wordt uit de hoofddoelstelling per taakveld een subdoelstelling gedestilleerd. De taakvelden zijn ingedeeld in georganiseerde sport, ongeorganiseerde sport, sportstimulering en monitoring en beleidseffectmeting. Het hoofdstuk wordt afgesloten met beleidsspeerpunten op hoofdlijnen, waarbij tevens de partijen die berokken zijn bij de uitvoering worden benoemd.

4.2. Hoofddoelstelling sportbeleid

Het Alphens collegeprogramma 2002-2006 stelt twee centrale doelstellingen op het gebied van sport:

- ♦ vergroting van het aantal personen dat sport beoefent (jongeren, ouderen, gehandicapten) en van het aantal deelnemers aan georganiseerde sport (breedtesport);
- ♦ verbeteren van het “sportklimaat” op school en in de directe woon- en leefomgeving.

Het eerste streven, of in ieder geval een doelstelling met vergelijkbare strekking, maakt in veel gevallen deel uit van gemeentelijk sportbeleid. Het wordt immers algemeen onderkend dat de sport een positieve bijdrage kan leveren aan een breed scala van welzijnsaspecten. Zeer actueel zijn de resultaten van diverse onderzoeken naar het verband tussen beweging en gezondheid. Zonder uitzondering wordt aangetoond dat een actieve levensstijl een essentiële bijdrage levert aan het voorkomen van diverse welvaartsziekten, waaronder diabetes, hart- en vaatziekten en overgewicht.

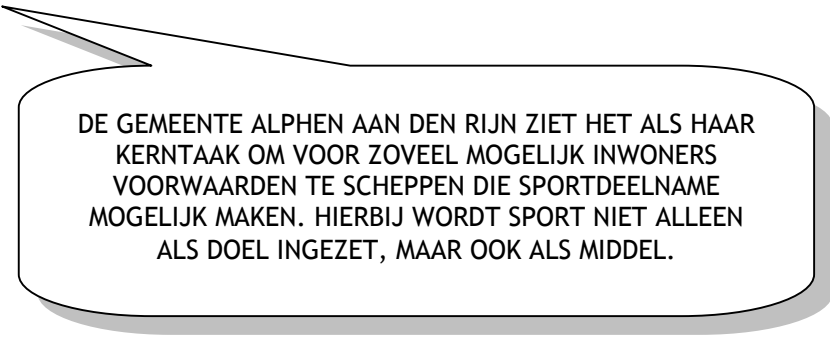
Inmiddels is ook aangetoond dat de keuze die eerder is gemaakt in het onderwijs om te bezuinigen op gediplomeerde docenten lichamelijke opvoeding, een negatieve invloed heeft gehad op de motorische ontwikkeling van kinderen. Het adagium “jong geleerd, oud gedaan”

is de motivatie om gemeentelijk aandacht te besteden aan het sportklimaat in de directe leefomgeving van kinderen; de school en de wijk.

Wat de gemeente in het onderwijs wel actief ondersteunt is het schoolzwemmen, niet alleen vanuit het oogpunt van zelfredzaamheid, maar ook ter bestrijding van bewegingsarmoede.

Het sportbeleid dat gevoerd wordt om invulling te geven aan de algemene doelstellingen is de verantwoordelijkheid van de lokale overheid. Hierin wordt door haar samenwerking gezocht met de overige actoren in de Alphense sport, waaronder de sportverenigingen en de onderwijsinstellingen.

Vanuit deze algemene doelstellingen kan voor het nieuwe sportbeleid van Alphen aan den Rijn als volgt de hoofddoelstelling worden geformuleerd:

DE GEMEENTE ALPHEN AAN DEN RIJN ZIET HET ALS HAAR KERNTAAK OM VOOR ZOVEEL MOGELIJK INWONERS VOORWAARDEN TE SCHEPPEN DIE SPORTDEELNAME MOGELIJK MAKEN. HIERBIJ WORDT SPORT NIET ALLEEN ALS DOEL INGEZET, MAAR OOK ALS MIDDEL.

...KERNTAAK...

Het gemeentelijk apparaat in Alphen aan den Rijn kenmerkt zich door een slanke vorm, waarbij te verrichten werkzaamheden zoveel mogelijk beperkt zijn tot de kerntaken van de lokale overheid. De gemeente is van mening dat het hanteren en (toezien op) handhaving en uitvoering van sportbeleid tot die kerntaken behoort.

...ZOVEEL MOGELIJK INWONERS...

Vanwege de positieve effecten die een actieve levenshouding genereert streeft de gemeente ernaar om te komen tot een optimaal sportklimaat dat uitnodigt tot een zo breed mogelijke deelname van de inwoners van Alphen aan den Rijn tegen een aanvaardbare eigen bijdrage.

...VOORWAARDEN SCHEPPEN...

Met het scheppen van voorwaarden doelt de gemeente op het voorzien in een drietal aspecten:

- ♦ **Het faciliteren van sport(accommodaties)**
Ten aanzien van het faciliteren van sportaccommodaties richt de gemeente zich op het in stand houden van basisvoorzieningen, die voldoen aan de normen van het NOC*NSF. Uitvoerende werkzaamheden voor deze accommodaties zijn door de gemeente opgedragen aan Sportspectrum.
Onder het faciliteren van sport wordt verstaan het ondersteunen van vooral sportverenigingen, anders dan door accommodatiebeleid, bijvoorbeeld door het bieden van kennisoverdracht of publiciteit.
- ♦ **Het actief stimuleren van sportdeelname**

Hierin richt de gemeente zich vooral op groepen in de Alphenese samenleving die ten aanzien van de sport in een achterstandsituatie verkeren. Sportstimulering is erop gericht om juist die groepen de weg naar sportbeoefening te openen.

♦ **Het voeren van de gemeentelijke regie**

Als onderdeel van het voeren van sportbeleid dient er ook voor gezorgd te worden dat er leiding wordt gegeven en coördinatie plaatsvindt, niet alleen tussen de overige sportactoren, maar ook in relatie tot de overige beleidsterreinen. Het voeren van regie wordt dan ook nadrukkelijk benaderd vanuit de gedachte dat beleid het meest succesvol is als er sprake is van integraliteit. Hierbij wordt onder andere geduid op welzijnsbeleid (met name jeugd en ouderen), onderwijs en gezondheidszorg.

...SPORTDEELNAME ALS MIDDEL...

Vanuit de integraliteitsgedachte en de basale taak van de gemeente om te waken voor het leefbaar houden van de omgeving is de sport voor de gemeente niet alleen een doel op zich, maar ook een middel om maatschappelijk wenselijke doelen na te streven. De gemeente is van mening dat sociale integratie voor een belangrijk deel is terug te vinden in de sport. Daarom erkent zij ook de waarde van de participanten, zoals verenigingen, maar ook de onderwijsinstellingen en de actoren in de directe leefomgeving van kinderen. Dit komt onder meer tot uiting in het voeren accommodatiebeleid, maar ook op het terrein van sportstimulering.

4.3. Uitgangspunten en randvoorwaarden

4.3.1. Uitgangspunten

- ♦ Gebruik van basissportvoorzieningen dient financieel voor alle inwoners mogelijk te zijn.
- ♦ Basissportvoorzieningen in Alphen aan den Rijn moeten voldoende aanwezig, kwalitatief goed, eenvoudig bereikbaar en sociaal veilig zijn.
- ♦ Als basissportvoorziening worden door de gemeente aangemerkt de voorzieningen die op dit moment in eigendom van de gemeente zijn.
- ♦ Voor het bepalen van de benodigde kwantiteit én kwaliteit van het voorzieningenaanbod wordt onder andere uitgegaan van de planningsnormen van het NOC*NSF, gerelateerd aan objectieve maatstaven voor behoefteontwikkeling.
- ♦ De eigendom van de basissportvoorzieningen ligt in principe bij de gemeente.
- ♦ De eigendom van secundaire voorzieningen, waaronder kantine en/of clubgebouw, ligt bij de sportverenigingen.
- ♦ In de uitvoering van het sportbeleid wordt gestreefd naar integraliteit om de maatschappelijke betekenis van sport zo veel mogelijk te kunnen benutten.
- ♦ Bij het vaststellen van actiepunten voor het sportbeleid worden zoveel mogelijk objectieve beoordelingscriteria gebruikt.

4.3.2. Randvoorwaarden

- ♦ Door de gemeente wordt een toetsingskader opgesteld op basis waarvan betrokkenen zich kunnen informeren over de mogelijkheden voor financiële ondersteuning van initiatieven.
- ♦ Het sportbeleid dient flexibel te zijn om tussentijdse aanpassingen te kunnen integreren.
- ♦ De gemeente registreert en analyseert periodiek bevolkings- en omgevingsontwikkelingen om afstemming van vraag en aanbod mogelijk te maken.
- ♦ Van betrokkenen, waaronder sportverenigingen die ondersteuning ontvangen, verwacht de gemeente een coöperatieve en actieve houding waar het gaat om de zorg voor de gehuurde accommodatie en de inzet voor het bevorderen van de sportparticipatie.

4.4. Subdoelstellingen per taakveld

De hoofddoelstelling is een abstracte formulering die beoogt een zo groot mogelijke gemene deler te zijn van hetgeen de gemeente voor heeft met het sportbeleid. Om dit wat concreter te maken is een viertal taakvelden onderscheiden waar nader uitgewerkt subdoelstellingen voor worden gepresenteerd. De taakvelden zijn:

1. georganiseerde sport;
2. ongeorganiseerde sport;
3. sportstimulering;
4. monitoring en beleidseffectmeting.

Ad 1. Georganiseerde sport

De georganiseerde sport is herkenbaar door de sportverenigingen in Alphen aan den Rijn. De sportparticipatie is over het algemeen goed en de organisatie van met name de grote verenigingen is dat ook. Binnen de maatschappelijke organisatie van de gemeente wordt de positie van de verenigingen nog eens versterkt door het bestaan van de Alphense Sportraad en de stichting Sportspectrum. De wijze waarop deze organisaties zijn ingericht biedt de gemeente de ruime gelegenheid om (in)direct overleg te voeren met verenigingen over belangrijke aspecten van de Alphense sport. Ondanks het feit dat de landelijke trend van verminderde belangstelling van vrijwilligers om zich in te zetten voor het verenigingsleven ook in Alphen aan den Rijn voelbaar is, kan nog steeds gesteld worden dat de vele activiteiten van de verenigingen daar niet onder te leiden hebben. Op sociaal maatschappelijk terrein vervullen de sportverenigingen dan ook een duidelijke taak en voorzien in een behoefte.

Daarom acht de gemeente het van belang om de omstandigheden waaronder de sportverenigingen opereren in stand te houden en waar nodig te optimaliseren. Hieruit kan de volgende doelstelling voor het taakveld georganiseerde sport worden geformuleerd:

Door het bieden van een adequaat aanbod aan basissportvoorzieningen en ondersteuning met kennis en ervaring, een positief klimaat waarborgen voor de Alphense sportverenigingen. Hierbij wordt nadrukkelijk uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid van de verenigingen, waarbij sociaal maatschappelijke verdiensten worden beloond.

Ad 2. Ongeorganiseerde sport

Het kenmerk van ongeorganiseerde sport, buiten de traditionele sportvereniging om, is dat het voor de overheid moeilijk te reguleren is. Hoe maak je nu een afspraak met iemand die er de voorkeur aan geeft om 's avonds om tien uur een duurloop te doen in het Zegerslootgebied of iemand die in zijn eentje op de fiets springt? Ook andere vormen van ongeorganiseerd gebruik bij bijvoorbeeld een fitnessaanbieder, waar je binnen kunt lopen om tegen betaling mee te doen aan een uurtje *high impact aerobics*, zijn moeilijker te reguleren. Maar er is vraag naar en daar wordt op ingesprongen. Steeds vaker zoekt de consument naar een eigen invulling van zijn bewegingsbehoefte.

Ten aanzien van de openbare ruimte ligt er voor de gemeente een taak om te voorzien in fiets- en wandelpaden, maar ook in vaarroutes en ruiterspaden. Daarnaast bieden trapveldjes, pleintjes en skatevoorzieningen de mogelijkheid om het ongeorganiseerd sporten in de wijken te stimuleren. Dit biedt tevens mogelijkheden voor een beter samenspel van buurtwerk, opbouwwerk en sport. Voorts kan ook gestreefd worden naar het ruimer openstellen van de overige basissportvoorzieningen voor ongeorganiseerd gebruik. De gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de ongeorganiseerde sport is:

Het inventariseren van de behoefte aan niet alleen voorzieningen maar ook aan activiteiten voor ongeorganiseerde sporters om vervolgens de totstandkoming van een gewogen aanbod te bevorderen, niet alleen uit publieke, maar ook uit private initiatieven.

Ad 3. Sportstimulering

Vooralsnog heeft de aandacht voor sportstimulering zich gericht op het ontplooien van activiteiten op het moment dat daar een budget voor beschikbaar was. De betekenis van actief bewegen voor de algemene gezondheid van mensen wordt steeds opnieuw aangetoond. Diverse welvaartsziekten zijn het gevolg van inactiviteit, bijvoorbeeld de grote toename van het aantal kinderen met overgewicht is zorgelijk.

Daarnaast moet de waarde van sport in de bijdrage aan maatschappelijke participatie, amusement, waarden en normen en leefbaarheid van de omgeving niet worden onderschat. De gemeente Alphen aan den Rijn hecht aan het streven naar een evenwichtige samenleving en wenst sport hiertoe als middel in te zetten. Evenwicht kan bijvoorbeeld worden nagestreefd door groepen die in een achterstandspositie verkeren extra te betrekken. In de sport zijn onder meer ouderen en gehandicapten ondervertegenwoordigd. Daarnaast is de jeugd een belangrijke groep die structureel gestimuleerd moet worden om aan sport te doen. De sportieve driehoek (school – onderwijs – welzijn) wordt hierin veel waarde toegedicht. Opmerkelijk voor Alphen aan den Rijn is dat de groep 30 tot 40 jarigen, in de regel bestaande uit een hoge concentratie personen die in gezinsverband met jonge kinderen leven, ten opzichte van landelijke gemiddelden ondervertegenwoordigd lijkt.

De gemeente acht zich verantwoordelijk voor het streven naar een evenwichtige samenleving en heeft daarom voor het taakveld sportstimulering de volgende doelstelling geformuleerd:

Bevordering van de volksgezondheid, sociale samenhang en integratie door het actief stimuleren van sportdeelname door jeugd en groepen met een sportieve achterstand.

Ad 4. Monitoring en beleidseffectmeting

Nieuw beleid kan het beste gestoeld worden op meting van de effecten van gevoerd beleid en het periodiek analyseren van relevante maatschappelijke ontwikkelingen onder gebruikers en aanbieders, zowel lokaal als nationaal, maar ook bij andere gemeentelijke diensten en regelgevende instanties. Dit taakveld is dan ook niet bedoeld om de positie van de gemeente naar buiten aan te geven, maar om het gemaakte beleid op de andere taakvelden gefundeerd en structureel te kunnen bijsturen. Flexibiliteit is hierbij belangrijk. De doelstelling luidt dan ook als volgt:

Het periodiek meten van het effect van gevoerd beleid en het analyseren van het actuele sportklimaat om gefundeerd en structureel tussentijds op specifieke taakvelden van het sportbeleid te kunnen bijsturen.

4.5. Beleidsspeerpunten

Door het formuleren van de subdoelstellingen is richting gegeven aan de ambities van de gemeente op het gebied van sportbeleid. Om dit concreter te maken zijn navolgend per taakveld beleidsspeerpunten gedefinieerd en wordt aangegeven welke actoren bij de uitvoering betrokken kunnen zijn.

1. GEORGANISEERDE SPORT	
doelstelling	Door het bieden van een adequaat aanbod aan basissportvoorzieningen en ondersteuning met kennis en ervaring, een positief klimaat waarborgen voor de Alphense sportverenigingen. Hierbij wordt nadrukkelijk uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid van de verenigingen, waarbij sociaal maatschappelijke verdiensten worden beloond.
speerpunten	• waarborging van de kwaliteit van het gemeentelijk accommodatieaanbod over de hele linie; • formulering van een standpunt ten aanzien van de spreiding van accommodaties; • ontwikkeling beleid ter vergroting van de rol van verenigingen op sociaal maatschappelijk terrein; • opstelling van objectieve criteria voor ondersteuning van topsport; • ontwikkeling structuur ter vitalisering van de sportverenigingen.
actoren	Sportspectrum Afdeling AMWZ Afdeling IOR / ROV / Onderwijs Alphense Sportraad Sportverenigingen Onderwijsinstellingen Werkgroep Samenwerkende Vrijwilligers Private sportaanbieders Stichting Welzijn Alphens Platform Gehandicaptenbeleid/Stichting Resa Meander (regionaal instituut voor interculturele ontwikkeling) Jongerenraad Overleg Samenwerkende Ouderenbonden Wijkverenigingen NOC*NSF / provinciale sportsteunpunten / landelijke sportbonden

2. ONGEORGANISEERDE SPORT	
doelstelling	Het inventariseren van de behoefte aan niet alleen voorzieningen maar ook aan activiteiten voor ongeorganiseerde sporters om vervolgens de totstandkoming van een gewogen aanbod te bevorderen, niet alleen uit publieke, maar ook uit private initiatieven.
speerpunten	• waarborgen van een kwantitatief en kwalitatief aanbod dat is afgestemd met andere actoren uitgaande van de behoefte; • samenwerking van alle actoren bevorderen; • zo breed mogelijke openstelling gemeentelijke accommodaties.
actoren	Sportspectrum Afdeling AMWZ Afdeling IOR / ROV Onderwijsinstellingen Wijkverenigingen Private sportaanbieders Meander (regionaal instituut voor interculturele ontwikkeling)

3. SPORTSTIMULERING

doelstelling	Bevordering van de volksgezondheid, sociale samenhang en integratie door het actief stimuleren van sportdeelname door jeugd en groepen met een sportieve achterstand.
speerpunten	♦ periodiek onderzoek naar de sportdeelname onder specifieke doelgroepen; ♦ stimuleren van algemeen toegankelijke sportactiviteiten; ♦ mobiliseren van doelgroepen met een sportieve achterstand; ♦ ontwikkeling van beleid voor mogelijkheden om aangepast te sporten; ♦ integreren van verenigingen bij de verwezenlijking van deze doelstelling.
actoren	Sportspectrum Afdeling AMWZ Private Sportaanbieders Alphense Sportraad Onderwijsinstellingen Sportverenigingen (Sport-)buurtwerk Opbouwwerk Stichting Welzijn Alphens Platform Gehandicaptenbeleid/Stichting Resa Meander (regionaal instituut voor interculturele ontwikkeling) Jongerenraad Overleg Samenwerkende Ouderenbonden Wijkverenigingen GG&GD NOC*NSF / provinciale sportsteunpunten / landelijke sportbonden Gebiedscoördinatoren, coördinatieteam ISV Werkgroep samenwerkende vrijwilligers

4. MONITORING EN BELEIDSEFFECTMETING

doelstelling	Het periodiek meten van het effect van uitgevoerd beleid en het analyseren van het actuele sportklimaat om gefundeerd en structureel tussentijds op specifieke taakvelden van het sportbeleid te kunnen bijsturen.
speerpunten	♦ structureel inventariseren van sportbehoeften; ♦ monitoren van ontplooid sportieve activiteiten; ♦ analyseren van het effect van gevoerd beleid.
actoren	Sportspectrum Afdeling AMWZ

Dit hoofdstuk is de opstap naar het eigenlijke sportbeleid voor Alphen aan den Rijn. Met het vastleggen van de hoofddoelstelling en de subdoelstellingen per taakveld is de basis gelegd voor de concrete uitwerking van het beleid, waarbij gebruik zal worden gemaakt van verschillende beleidsinstrumenten. De meest in het oog springende daarvan is het te voeren accommodatiebeleid, maar ook dient daarbij gedacht te worden aan verenigingsbeleid, subsidies en tarieven, samenwerking, doelgroepenbeleid, wijkvoorzieningen en enquête en evaluatie.

Hoofdstuk V Sportbeleid Alphen a/d Rijn 2003-2007

5.1. Inleiding

Om tot een onderbouwde opstelling van het sportbeleid voor Alphen aan den Rijn te komen zijn diverse stappen doorlopen die hebben geleid tot een integraal inzicht in relevante aspecten van de Alphenense sport: de resultaten van het gevoerde sportbeleid, de voorzieningen en het gebruik ervan, maar ook de behoefte aan gemeentelijke ondersteuning in sportief opzicht in brede zin zijn geanalyseerd.

Binnen de kaders van de in hoofdstuk IV geschetste contouren wordt in dit hoofdstuk concreet gemaakt op welke wijze de gemeente Alphen aan den Rijn haar kerntaak op sportief gebied in de periode 2003-2007 zal uitwerken. Gezien de bestaande relatief grote sportdeelname zullen de inspanningen zich met name richten op het waarborgen van sportdeelname en het voorkomen van sportuitval, maar daarnaast zullen ook initiatieven worden ontplooid om niet-sporters tot beweging te verleiden.

De gemeente onderkent dat de maatschappij bestaat uit een complex geheel van losse onderdelen die raakvlakken met elkaar hebben. Indien daar op beleidsniveau voldoende aandacht aan wordt besteed levert dat synergetische voordelen op. Waar de sport niet alleen als doel op zich maar ook als middel wordt ingezet wordt dat gegeven belangrijker. Mede daarom hecht de gemeente aan de integraliteit van het te voeren beleid. Er wordt dan ook naar gestreefd om belendende beleidsvelden waar mogelijk te benoemen en te betrekken. Een gestroomlijnde verbinding tussen de verschillende terreinen levert naast praktische uitvoerbaarheid een belangrijke bijdrage aan de doelmatigheid en de doelgerichtheid van het te voeren beleid. Dit zijn twee belangrijke waarden van goed beleid. Of eraan wordt voldaan valt echter eerst achteraf vast te stellen.

Een ander kenmerk van goed beleid is legitimiteit. Dit kan wel in een vroeg stadium worden bereikt door alle partijen vanaf het begin te betrekken bij de beleidsformulering. De gemeentelijke wens om tot interactieve beleidsontwikkeling te komen is ingevuld door zowel gesprekken te voeren met vertegenwoordigers van de gemeentelijke organisatie, Sportspectrum en de Alphenense Sportraad, als vertegenwoordiger van de sportverenigingen. De hieruit gedestilleerde wensen en aandachtspunten zijn opnieuw getoetst in een discussiebijeenkomst met een dwarsdoorsnede van vertegenwoordigers uit de sector en aangrenzende beleidsgebieden en Daarnaast hebben ook de particuliere sportaanbieders in een breed overleg input geleverd voor het geconcipieerde beleid.

5.2. Vormgeving

Om het beleid verder vorm te geven wordt gebruik gemaakt van beleidsinstrumenten die verder gaan dan de vier taakvelden waarbinnen de contouren voor het beleid zijn vastgelegd. Ter illustratie: het taakveld *georganiseerde sport* kan worden bewerkt met ondermeer de beleidsinstrumenten accommodatiebeleid, verenigingsbeleid en doelgroepenbeleid. De instrumenten die worden gehanteerd om de beleidsvoornemens te presenteren komen in het volgende per paragraaf aan de orde. Achtereenvolgens zijn dat:

- ♦ accommodatiebeleid;
- ♦ verenigingsbeleid;
- ♦ topsportbeleid;
- ♦ subsidies & tarieven;
- ♦ samenwerking;
- ♦ doelgroepenbeleid;
- ♦ wijkvoorzieningen;
- ♦ enquête & evaluatie.

De beleidsinstrumenten worden in willekeurige volgorde ingezet. Ook de benoeming van beleidsvoornemens binnen die kaders is willekeurig. Omdat het bij beleidsvorming gaat om een voortschrijdend proces zijn er op dit moment ontwikkelingen gaande die direct gevoed zijn vanuit een ontstane behoefte of soms een toevallige samenloop. Een voorbeeld van deze laatste mogelijkheid is bijvoorbeeld het onderzoek naar de locatie van een eventuele kunstijsbaan in de gemeente. In dit hoofdstuk worden zowel nieuwe beleidsvoornemens als ook aspecten die nog geen (volledige) uitwerking hebben gekregen, maar wel reeds zijn ingezet, opgenomen.

Sommige voornemens leiden tot directe acties, die worden benoemd in hoofdstuk VI. Als een voornemen niet direct leidt tot een actie keert het voornemen niet terug in hoofdstuk VI en wordt hier reeds aangegeven dat het niet tot actie leidt. Het streven in onderhavig hoofdstuk is het in beeld brengen van alle wenselijke voornemens. De acties die hieruit voortvloeien en de consequenties daarvan in organisatorisch en financieel opzicht vormen de volgende stap in de beleidsontwikkeling en komen aan de orde in hoofdstuk VII. Dit geldt ook voor de prioritering van de acties.

5.3. Accommodatiebeleid (A)

5.3.1. Inleiding

Traditioneel is accommodatiebeleid ingezet als hét instrument van de lokale overheid om sportieve activiteiten door haar burgers te stimuleren. Er zijn inmiddels echter ook andere beleidselementen bij gekomen, zoals bijvoorbeeld sportstimulering. Maar accommodatiebeleid blijft een belangrijke pijler binnen het gemeentelijk sportbeleid. Het is immers de manier om sportverenigingen te faciliteren en een garantie te bieden voor een laagdrempelig sportaanbod voor de burgers.

Voordat dit nader wordt uitgesplitst naar binnensport en buitensport, is het voor het stellen van nadere kaders gewenst eerst een afbakening te maken voor het type accommodatie dat in aanmerking komt voor gemeentelijke ondersteuning en op welke gronden. Hiertoe wordt het begrip *basissportvoorziening* bepaald. In dit onderdeel komt tevens het accommodatiebeheer aan de orde, omdat dit zowel op de binnensport als op de buitensport van toepassing is. Vervolgens wordt de binnensport behandeld en afsluitend de buitensport.

5.3.2. Basissportvoorzieningen

In het algemeen worden alleen gymnastieklokalen, sportzalen, sporthallen, zwembaden en sportparken tot de basissportvoorzieningen gerekend. Er zijn echter diverse andere accommodaties waar sportverenigingen gebruik van maken om te sporten. Al naar gelang de beleidsdoelstellingen van de betreffende gemeente bestaan er ook in die situaties ondersteuningsmogelijkheden, bijvoorbeeld in de vorm van het afgeven van een gemeentegarantie voor een externe financiering of het ter beschikking stellen van grond. Zo kunnen verenigingen die actief zijn op sociaal maatschappelijk gebied ook vaker rekenen op gemeentelijke steun. Afhankelijk van de lokale situatie worden er andere keuzes gemaakt ten aanzien van de beoordeling welke voorzieningen als basis worden aangemerkt.

Alphen aan den Rijn hanteert voor het begrip basissportvoorziening het volgende uitgangspunt:

- ➔ de sportvoorzieningen die op dit moment in eigendom zijn bij de gemeente worden aangemerkt als basissportvoorziening.

Dit levert de volgende indeling op:

BINNENSPOORT		BUITENSPOORT	
basissportvoorzieningen	niet basissportvoorzieningen	basissportvoorzieningen	niet basissportvoorzieningen
zwemsport	tennis	voetbal	tennis
badminton	tafeltennis	atletiek	wandelen
gymnastiek ³	vecht- en verdedigingssport	hockey	kanoën
volleybal	squash	korfbal	roeien
handbal	turnen/gymnastiek ³	handbal	surfen
zaalvoetbal	denksport	honk- en softbal	golf
basketbal	fitness	American football	schaatsen ⁴
boksen	bowling	wielrennen	midgetgolf
korfbal	ricochet	schaatsen ⁴	waterskiën
	biljartsport	petanque	paardensport
	schietsport		hengelsport
	autosport		duivensport
	overige		klim- en bergsport
			autosport
			overige

Voor sporten die op basis van het bovenstaande zijn aangewezen als niet basissportvoorziening geldt dat verenigingen die deze sport beoefenen wel in aanmerking kunnen komen voor ondersteuning vanuit de gemeente, maar dat dit niet structureel op het

³ Gymnastiek is opgenomen onder zowel basissport- als niet-basissportvoorziening omdat er naast de private sport- en turnhal DOS Sporthal, dat meer specifiek is ingericht voor turnen, gymnastiekverenigingen zijn die gebruik maken van andere basissportvoorzieningen. Met de term gymnastiek worden in feite drie te onderscheiden sportvormen aangeduid, te weten bewegingsonderwijs, gymnastiek en turnen.

⁴ Ook voor schaatsen geldt dat de sport zowel op basissportaccommodaties wordt beoefend als op niet-basissportaccommodaties.

gebied van accommodatiebeleid zal worden aangeboden. Andere beleidsinstrumenten zijn hiertoe beschikbaar, denk bijvoorbeeld aan verenigingsondersteuning.

Voor toekomstige ontwikkelingen wordt een aantal sportgerichte criteria benoemd om eventuele ondersteuningsaanvragen ten aanzien van accommodaties op het gebied van bijvoorbeeld realisatie en/of onderhoud aan te toetsen. De gemeente heeft immers als streven uit te gaan van flexibel beleid dat op veranderingen in de maatschappij kan inspelen. Bij het opstellen van de criteria is direct aansluiting gezocht bij het algemene doel om zoveel mogelijk inwoners in staat te stellen te sporten en/of actief te bewegen. Daarnaast is het uit het oogpunt van doelmatigheid van belang dat meerdere (doel)groepen gebruik kunnen maken van de accommodatie en dat er niet in rechtstreekse concurrentie wordt getreden met commerciële activiteiten, zoals bijvoorbeeld fitnesscentra. Tenslotte geldt dat activiteiten die goed mogelijk zijn in de openbare ruimte niet à priori in aanmerking komen voor ondersteuning op het gebied van accommodatie. Eén en ander leidt tot de volgende criteria:

- ➔ is de voorziening bestemd en in gebruik voor actieve sportbeoefening, waarbij een fysieke inspanning wordt geleverd met een menselijke krachtmeting als doel?
- ➔ levert de voorziening een grote bijdrage aan de doelstellingen van sportstimulering doordat er veel personen sporten van nader omschreven doelgroepen?
- ➔ is de voorziening niet of nauwelijks beschikbaar in de openbare ruimte of op de commerciële markt?
- ➔ ten aanzien van de binnensport geldt dat sporthallen die door de gemeente zijn c.q. worden gebouwd volgens NOC*NSF normen geschikt moeten zijn voor gebruik voor meerdere sporten. Het oprichten en in stand houden van sporttechnisch monofunctionele overdekte sportvoorzieningen valt in principe niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

5.3.3. Accommodatiebeheer

De gemeente heeft de exploitatie, het beheer en het onderhoud van de basissportvoorzieningen ondergebracht bij de stichting Sportspectrum. De gemeente heeft dus geen directe invloed meer op de staat van de voorzieningen, maar is als eigenaar toch blijvend verantwoordelijk voor de kwaliteit. Toetsing hiervan kan aansluiting vinden bij de normen zoals die zijn gesteld door het NOC*NSF of de betreffende sportbonden. Ook het onderhoudsplan van Sportspectrum neemt die normen als uitgangspunt. Dit aspect is mede onderwerp van gesprek voor het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst en het vastleggen van prestatieafspraken tussen de gemeente en de stichting Sportspectrum. Op dit moment worden daarover besprekingen gevoerd. De gemeente streeft ernaar om de overeenkomst in 2003 tot stand te brengen.

Binnen de te maken afspraken dient ook aandacht te zijn voor de wijze waarop evaluatie ervan plaatsvindt. De stichting Sportspectrum is sinds de zomer van 2001 actief. Op dit moment is toetsing van realisatie van doelstellingen en/of bijstelling op onderdelen niet mogelijk. Er is immers nog geen kader. Wat wel nader onderwerp van gesprek kan en moet

zijn, is het functioneren van de wijze waarop de samenwerking tussen partijen gestalte heeft gekregen.

Op één punt is nu reeds behoefte aan meer duidelijkheid. Dit betreft het beheer en de verhuur van de gemeentelijke gymnastieklokalen. Op dit moment ligt de beheerstaak bij de technische dienst van de gemeente (met uitzondering van de Oude Wereld die in beheer is bij de Stichting Welzijn), de dagverhuur valt onder verantwoordelijkheid van Onderwijs en de stichting Sportspectrum regelt de naschoolse verhuur. Complicerende factor is dat in deze constructie ook een stuk financiële stroom zit. Toch zou het de efficiëntie, en de duidelijkheid naar gebruikers, bevorderen om zowel beheer als verhuur onder te brengen bij één partij. In het licht van de algemene visie van de gemeente om zich in haar werkzaamheden te richten op haar kerntaken (de insteek voor het op afstand zetten van het beheer van sportaccommodaties in het algemeen), ligt het derhalve voor de hand om de beheerstaken van de gymnastieklokalen onder te brengen bij Sportspectrum. Voornoemde problematiek is in 2003 onderwerp van onderzoek geweest. Op basis hiervan is een voorstel ontstaan om de onderhoudstaken van de gemeentelijke gymnastieklokalen onder te brengen bij Sportspectrum.

✓ **Beleidsvoornemen**

1. *Het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst met de stichting Sportspectrum.*
2. *Het overdragen van de onderhoudstaken van de gemeentelijke gymnastieklokalen aan de stichting Sportspectrum.*

Ten aanzien van de sportaccommodaties die niet als basissportvoorziening worden aangemerkt geldt dat de gemeente geen verantwoordelijkheid draagt voor het waarborgen van de kwaliteit. Indien verenigingen op het gebied van kwaliteitsverbetering een verzoek tot ondersteuning richten aan de gemeente worden die verzoeken per geval beoordeeld. In de beoordeling wordt in ieder geval betrokken de te verwachten bijdrage van het verzoek aan de algemene doelstellingen van het sportbeleid.

✓ **Beleidsvoornemen**

3. *Het voeren van een terughoudend beleid ten aanzien van het ondersteunen van niet-basis sportvoorzieningen bij het handhaven danwel verbeteren van de kwaliteit.
(leidt niet tot een directe actie)*

5.3.4. Binnensport

basissportvoorzieningen

In paragraaf 5.3.2. is reeds aangegeven welke voorzieningen in Alphen aan den Rijn als basissportvoorziening worden aangemerkt en welke sportverenigingen daar gebruik van maken. Om hier in de toekomst duidelijker sturing aan te kunnen geven is gekozen voor het opstellen van een aantal criteria voor toekomstige toetsing. Hiermee zijn de uitgangspunten

gesteld, maar dit wil niet zeggen dat deze tot in lengte van dagen dezelfde zullen blijven. Ook op sportgebied wil de gemeente met haar tijd mee. Indien verschuivingen optreden in het sportgedrag kan dit consequenties hebben voor de gemeentelijke ondersteuning op het gebied van accommodatiebeleid.

✓ **Beleidsvoornemen**

4. *Het aanmerken van binnensportvoorzieningen als basis- of niet-basisvoorziening.
(leidt niet tot een directe actie)*
5. *Het aan derden overlaten van het realiseren van niet-basisbinnensportvoorzieningen.
(leidt niet tot een directe actie)*

accommodatieaanbod

Er is de laatste jaren veel te doen geweest op het gebied van aanbod van binnensportvoorzieningen. Gebruikers hebben aangegeven te weinig sporthalruimte te hebben voor het uitoefenen van 'hun' binnensport en onderzoek naar de capaciteit van de sporthallen heeft dat bevestigd. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek is vastgesteld dat er vanuit de gemeente tegemoet zal worden gekomen aan het oplossen van het capaciteitstekort in de binnensport. Ter uitvoering hiervan is reeds een aantal activiteiten ondernomen. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- A. de planning voor realisatie van een nieuwe sporthal in combinatie met nieuwbouw voor het Scala College;
- B. de oprichting van een tijdelijke ballonhal;
- C. het uitstellen van uitvoering van onderhoud aan de Rijnstreekhal;
- D. het onderzoek naar een mogelijke locatie van een ijshal.

Ad. A nieuwbouw sporthal

Besloten is om de locatie Nieuwe Sloot deels te bestemmen voor de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Scala College met daaraan gekoppeld een sporthal die twee keer zo groot is als de Arena. De sporthal bestaat uit twee aparte hallen onder één dak en zal dienst gaan doen ten behoeve van het onderwijs en de binnensportverenigingen. Eén van de ruimtes zal geschikt zijn voor het spelen van (inter)nationale zaalsportwedstrijden. Een belangrijke motivatie voor de keuze om twee hallen te realiseren is dat het Scala College minimaal dient te beschikken over 4 gymlokalen. Een enkele sporthal biedt slechts ruimte voor 3 gymlokalen. Voorts kent de open verbinding van de hallen geen prioriteit meer omdat de gewenste evenementenruimte kan worden opgenomen in de plannen voor de IJsbaan.

✓ **Beleidsvoornemen**

6. *Het uitvoeren van de reeds voorgenomen nieuwbouw van een sporthal bij de nieuwbouwlocatie van het Scala College.*

Ad. B tijdelijke ballonhal

Omdat de beschikbare uren in de Arena en de Rijnstreekhal onvoldoende bleken om de binnensport naar behoren te accommoderen is besloten tot oprichting van een tijdelijke

ballonhal. Deze is in januari 2003 in gebruik genomen. In overleg met de gebruikers is gekomen tot een herverdeling van beschikbare uren. Met deze herverdeling lijken de capaciteitsproblemen van de baan. Het is van belang om de ontwikkelingen op dit vlak goed te monitoren. Het is bijvoorbeeld goed mogelijk dat de ledenaantallen zich positief ontwikkelen bij verenigingen die door de herverdelingen meer uren hebben gekregen. Daarom dient de benutting van de binnensportaccommodaties en de mate waarin sprake is van onvervulde behoefte aan binnensportruimte continu te worden onderzocht. Uiteraard wordt bij een capaciteitstekort eerst onderzocht of dit mogelijk kan worden opgevangen door inzet van eventuele overcapaciteit in een andere sportvoorziening.

Beleidsvoornemen

7. *Het structureel registreren en analyseren van de benutting van de binnensportaccommodaties en de ledenbestanden van verenigingen ter optimalisering van de verdeling van de accommodatiecapaciteit.*

Ad. C Rijnstreekhal

Uit het onderzoek naar de binnensportaccommodaties blijkt dat het in bouwtechnisch en bedrijfseconomisch opzicht onverantwoord is om de Rijnstreekhal zodanig aan te passen zodat tot uitbreiding tot een sport- annex evenementenhal kan worden gekomen. Op grond van de overige bevindingen ten aanzien van de onderhoudsstaat van de Rijnstreekhal is besloten om geen groot onderhoud meer uit te voeren en te volstaan met de hoogst noodzakelijke reparaties. Streven is om de hal in stand te houden totdat de nieuwe sporthal in gebruik kan worden genomen. Inmiddels is een besluit genomen dat bij oplevering van de accommodatie in Nieuwe Sloot de Rijnstreekhal en de tijdelijke ballonhal zullen worden verwijderd. Ten aanzien van de tijdelijke ballonhal is afwijking van dit besluit niet mogelijk. Indien de ruimtebehoefte hiertoe aanleiding geeft dient wellicht een renovatie van de Rijnstreekhal met behoud van de huidige functie in overweging genomen te worden.

Voor de spreiding van de sportaccommodaties hebben deze ontwikkelingen tot gevolg dat het zwaartepunt binnen de gemeente op het gebied van basissportvoorzieningen vrijwel geheel aan de oost-as komt te liggen. Ter versterking van de spreiding van sportvoorzieningen over de gemeente en de functionaliteit van de voorziening is onderzocht of de, ten behoeve van het onderwijs geplande, (niet-gemeentelijke) gymnastieklokalen in Kerk en Zanen zijn te vervangen door een sporthal. Dit voorstel is echter afgewezen door de commissie grondgebied, onder meer wegens de urgentie van de aanleg van de gymlokalen en onoplosbare parkeerproblemen in de omgeving bij eventuele realisatie van de sporthal. Inmiddels is besloten tot aanleg van een op trainingen en schoolsport gerichte sportzaal, die qua afmetingen overeenkomt met De Oude Wereld.

Beleidsvoornemen

8. *Het bepalen van een visie op de toekomst van de binnensport in relatie tot de Rijnstreekhal en de nieuwbouw bij het Scala College.*

Vrijwel zonder uitzondering hebben binnensportaccommodaties te kampen met een grote vraag naar ruimte op de weekavonden. De uren tussen 19.00 en 22.00 uur kunnen eigenlijk altijd met succes aan meerdere verenigingen worden aangeboden. Met name de verdeling van deze uren geeft ook in Alphen aan den Rijn nog wel eens stof tot discussie. Toewijzing vindt plaats op basis van hiervoor door de gemeente vastgestelde voorwaarden. Hierbij hebben typische binnensporten voorrang op sporten die zowel binnen als buiten worden beoefend. Als laatste komen overige gebruikers aan de beurt. Daarnaast zijn er diverse afspraken gemaakt tussen verenigingen onderling.

De gemeente is van mening dat hieraan nog een element dient te worden toegevoegd. De bijdrage die een vereniging levert aan de algemene doelstellingen van het sportbeleid, dient mede van invloed te zijn op de verdeling van de capaciteit van de binnensport. Dit leidt ertoe dat de ontwikkeling in ledenaantallen aanleiding kan geven tot aanpassing van de programmering, bijvoorbeeld door uit te gaan van het absolute aantal (doelgroep)leden. Naast deze eis dient ook het behoud van de variatie in het aanbod van verschillende takken van sport meegewogen te worden in de besluitvorming.

Tenslotte geldt dat de gemeente met het accommodatiebeleid een laagdrempelige toegang tot de sport mogelijk wil maken. Het aanbod dient hiertoe wel voldoende aanwezig te zijn. Verenigingen die geconfronteerd worden met een structureel tekort aan ruimte dienen toch geaccommodeerd te worden. Er is sprake van een structureel tekort als onderbouwd wordt aangetoond dat er een aanhoudend tekort zal zijn over een periode van minimaal 5 jaar. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat de gemeente stappen dient te ondernemen in een situatie waarin sprake is van een plotselinge hype, die niet van blijvende aard is. Uiteraard zal eerst gezocht worden naar oplossingen in verschuiving van het rooster.

✓ **Beleidsvoornemen**

9. *Het verdelen van de binnensportaccommodatiecapaciteit op basis van:*
 - * *de te gebruiken accommodatiemogelijkheden door de gebruikers in volgorde van*
 1. *typische binnensport;*
 2. *buitensport die ook binnen beoefend wordt;*
 3. *overige gebruikers;*
 - * *de bijdrage die verenigingen leveren aan de doelstellingen van het sportbeleid;*
 - * *de mate waarin het totale binnensportaanbod variatie vertoont;*
 - * *het streven zoveel mogelijk gelegenheid te bieden op voor verenigingen belangrijke uren.*

(leidt niet tot een directe actie)
10. *Het nemen van verantwoordelijkheid voor het uitbreiden van het aantal basisbinnensportvoorzieningen als is vastgesteld dat:*
 - * *daaraan structurele (anhoudend tekort gedurende een periode van minimaal 5 jaar) behoefte bestaat;*
 - * *er geen andere binnensportvoorzieningen zijn waarvan een overcapaciteit kan worden benut.* *(leidt niet tot een directe actie)*

Ad. D IJshal

Vanuit het project “wat te doen met 10 miljoen?” is door de gemeente een financiële bijdrage beschikbaar gesteld voor de realisatie van een multifunctioneel kunstijsbaancomplex. De realisatie is in handen van een particuliere ondernemer. Er is inmiddels door de gemeente gestart met een locatieonderzoek naar een geschikt gebied voor het complex.

Het multifunctionele kunstijsbaancomplex valt niet onder de definitie “basissportvoorziening”. Een verdere financiële bijdrage dan voortkomend uit het project “wat te doen met 10 miljoen?” behoort in het kader van te voeren accommodatiebeleid dan ook niet tot de mogelijkheden.

✓ **Beleidsvoornemen**

11. *De realisatie van een multifunctioneel kunstijsbaancomplex kan naast de toegezegde bijdrage vanuit het project “wat te doen met 10 miljoen?” niet rekenen op gemeentelijke financiële ondersteuning.
(leidt niet tot een directe actie)*

zwembaden

De programmering van De Hoorn en De Thermen gericht op de specifieke functionaliteiten lijkt zijn vruchten af te werpen. De bezoekaantallen in 2001 zijn gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Nationaal gezien mogen alleen combibaden zich nog verheugen in stijgende bezoekaantallen. Voor overdekte zwembaden geldt een duidelijke teruggang van het bezoek. Het Alphens animocijfer van 6,9 in 2001 steekt hier gunstig bij af.

Het verenigingsleven in de zwemsport is in Alphen aan den Rijn sterk ontwikkeld. Op dit moment kan Sportspectrum niet voldoen aan de wens tot uitbreiding van het aantal baduren van zowel AZC als de Watervrienden en STA.

✓ **Beleidsvoornemen**

12. *Het structureel registreren en analyseren van de bezoekaantallen van de zwembaden, van de uitbreidingswensen van het aantal uren door verenigingen en de ledenbestanden van verenigingen.*
13. *Het beschikbaar stellen van een budget om te onderzoeken welke mogelijkheden bestaan voor uitbreiding van de capaciteit aan overdekt zwembad.*

eigendom en beheer

De basisbinnensportvoorzieningen zijn eigendom van de gemeente en in beheer en onderhoud bij stichting Sportspectrum. Hieronder wordt verstaan de sportruimten, de was- en kleedvoorzieningen en de volledige inventaris en het meubilair. De horecavoorzieningen bij de verschillende accommodaties worden doorgaans verpacht op basis van een overeenkomst waarin de onderhoudsverantwoordelijkheden zijn geregeld. Een en ander met uitzondering van de horecavoorziening in zwembad “De Hoorn” die door Sportspectrum in eigen beheer wordt uitgevoerd.

5.3.5. Buitensport

basissportvoorzieningen

In paragraaf 5.3.2. is reeds aangegeven welke voorzieningen in Alphen aan den Rijn als basissportvoorziening worden aangemerkt en welke sportverenigingen daar gebruik van maken. Hiermee zijn de uitgangspunten gesteld, maar ook voor de buitensport wil dit niet zeggen dat deze daarmee nooit meer kunnen wijzigen. Conform de gehanteerde methode bij de binnensport wil de gemeente eventuele wijzigingen in het sportgedrag van haar burgers mede bepalend laten zijn voor het te voeren ondersteuningsbeleid.

✓ **Beleidsvoornemen**

14. *Het aanmerken van buitensportvoorzieningen als basis- of niet-basisvoorziening.
(leidt niet tot een directe actie)*

accommodatieaanbod

Het aanbod van buitensportvoorzieningen is uitgebreid en gevarieerd. De spreiding is over de gehele gemeente genomen goed te noemen. De relatief kleine kernen Aarlanderveen en Zwammerdam beschikken beide over een eigen sportcomplex. In de kern Alphen aan den Rijn is het aanbod sterk geconcentreerd aan de oostzijde van de stad op de complexen De Bijlen en Zegersloot. Desondanks wordt de bereikbaarheid ook voor de kern Alphen aan den Rijn door gebruikers als goed bestempeld. Bovendien wordt door velen het belang van het gebied voor de sport onderschreven.

Ten aanzien van de spreiding van het sportvoorzieningenaanbod is opgemerkt dat dit in de wijk Kerk en Zanen is achtergebleven bij de rest van de gemeente. Overigens is dit het gevolg van een bewuste beleidskeuze. Er is wel een gebied bestemd voor de aanleg van sportvoorzieningen, maar de inrichting bevindt zich in de verkenningsfase. Alle bestaande verenigingen beschikken op dit moment over een accommodatie. De inrichting van het nieuwe complex zal dus in eerste instantie gestalte krijgen door verplaatsing van de huidige accommodatie van verenigingen. Er worden hierover wel gesprekken gevoerd met verenigingen (onder meer met Omnivereniging Avanti). Indien die verenigingen daadwerkelijk overstappen zal dit leiden tot de noodzaak de te verlaten accommodatie te herbestemmen. Als uitgangspunt wordt gesteld dat voor de sport bestemde grond die wordt verlaten door een gebruikmakende sportvereniging, beschikbaar blijft voor de sport.

In dit licht dient ook te worden opgemerkt dat het essentieel wordt geacht om sport als sectoraal belang (net als wonen en werken) mee te nemen in visievorming en -ontwikkeling als de inrichting van nieuwe bestemming aan de orde is. Dit komt enerzijds voort uit het algemene belang dat wordt gehecht aan een goede spreiding van accommodaties en de invloed van sport en recreatie op de leefbaarheid in wijken, maar wordt tevens ingegeven door de uitdrukkelijke wens van private sportaanbieders om anders om te gaan met de schaarse ruimte in Alphen.

✓ **Beleidsvoornemen**

15. *Het hanteren van een integrale aanpak bij de inrichting van een buitensportvoorziening in Kerk en Zanen.*
16. *Het maken van definitieve afspraken met verenigingen over verplaatsing naar de wijk Kerk en Zanen heeft prioriteit.*
17. *Een voorziening (zowel binnen als buitensport) die door een sportvereniging wordt verlaten voor een andere locatie blijft qua bestemming beschikbaar voor de sport. (leidt niet tot een directe actie)*
18. *Sport wordt als zelfstandig onderdeel naast wonen en werken opgenomen bij visievorming en ontwikkeling van ruimtelijke plannen.*

Ten aanzien van de sociale veiligheid in het algemeen geldt dat de gemeente dit als een belangrijke voorwaarde beschouwt voor sportvoorzieningen. Met name op Zegersloot en de Bijlen zijn de omstandigheden, ondanks onderzoek en verschillende aanpassingen, nog niet optimaal. De situatie op de Sportlaan blijft voor veel gebruikers onprettig met name in het donker. Er zal dan ook gewerkt worden aan verdere optimalisering van de veiligheid in dat gebied.

✓ **Beleidsvoornemen**

19. *Het verder optimaliseren van de sociale veiligheid op en rond de buitensportvoorzieningen.*

Over het algemeen kan worden gesteld dat de beschikbare accommodaties goed benut worden. Daarbij beschikken vrijwel alle clubs over voldoende capaciteit om al hun leden te accommoderen. Demografisch gezien wordt geen significante groei verwacht die van invloed kan zijn op de behoefte aan sportaccommodaties. Veranderingen in accommodatiebehoefte zouden dan het gevolg kunnen zijn van een toename van de sportdeelname per inwoner of een verschuiving van de belangstelling voor een tak van sport of vereniging. Dit laatste is op dit moment aan de orde bij de voetbalverenigingen die gebruik maken van sportcomplex De Bijlen. Ter illustratie het volgende schema:

club	dec 2001 ⁵	dec 2002 ⁶	verschil
Alphense Boys	1030	1150	120
Alpha	510	400	-110
SV ARC	1205	1300	95
AVV Aphen	370	260	-110

Dit schema maakt duidelijk dat de totale behoefte vrijwel gelijk kan blijven terwijl er duidelijk sprake is van een onderlinge verschuiving. Een eventueel gebrek aan ruimte van één

⁵ Bron: enquête Alphense Sportraad 2001

⁶ Bron: enquête Sportspectrum naar de behoefte aan Sportservicepunt 2002

vereniging hoeft in dit geval niet te worden opgelost door het realiseren van een nieuwe voorziening, maar kan worden opgelost door een herverdeling van de beschikbare ruimte.

Het uitgangspunt van de gemeente ten aanzien van het gebruik van sportvoorzieningen is dat herverdeling mogelijk is, echter alleen indien sprake is van;

- een aantoonbare structurele ondercapaciteit van de sportvoorziening waar de behoefte wordt geuit, alsmede;
- een aantoonbare structurele overcapaciteit van de sportvoorziening waar de ruimte voorzien wordt.

De planningsnormen van het NOC*NSF of de betreffende sportbond zijn leidend voor het bepalen van de capaciteit voor zover hierover overeenstemming is bereikt met de VNG.

Als richtlijn voor het realiseren van nieuwe voorzieningen geldt dat hieraan een structurele behoefte moet bestaan die niet op basis van herverdeling kan worden opgevangen. Onder structureel wordt verstaan dat onderbouwd wordt aangetoond dat er een aanhoudend tekort zal zijn over een periode van minimaal 5 jaar.

Gezien de beschikbare ruimte en de onmogelijkheden om uitbreidingen te realiseren richting het Groene Hart, verdient het aandacht om de huidige ontwikkelingen op het gebied van kunstgras nadrukkelijk te volgen. Waar hockey al jaren zweert bij kunstgras, is korfbal inmiddels ook al gevolgd. Voor het voetbal ligt dat nu nog anders, maar gebruikerstesten duiden erop dat de kwaliteit van de modernste kunstgrasmatten zodanig is dat er zonder buitensporig blessuregevaar een sliding op kan worden uitgevoerd. Als trainingsveld is het kunstgras in het voetbal reeds geïntroduceerd, terwijl eveneens op ruime schaal wedstrijden worden toegestaan. De verwachting is dat dit verder zal worden uitgebreid. Dit biedt mogelijkheden om de gebruiksintensiteit per voetbalveld aanzienlijk te verhogen. In dat geval zal de aanleg van kunstgrasvelden ook voor voetbal op gemeentelijke ondersteuning kunnen rekenen.

Beleidsvoornemen

20. *Het structureel registreren en analyseren van de benutting van de buitensportaccommodaties en de ledenbestanden van verenigingen ter optimalisering van de verdeling van de accommodatiecapaciteit.*
21. *Kunstgras ten behoeve van hockey, korfbal én voetbal wordt beschouwd als een basisvoorziening.
(leidt niet tot een directe actie)*
22. *Het nemen van verantwoordelijkheid voor het uitbreiden van het aantal basisbuitensportvoorzieningen als is vastgesteld dat:*
 - *daaraan structurele (aanhoudend tekort gedurende een periode van minimaal 5 jaar) behoefte bestaat;*
 - *er geen andere sportvoorzieningen zijn waarvan een overcapaciteit kan worden benut,*

- *vervanging van gewoon gras door kunstgras geen oplossing is.*
(leidt niet tot een directe actie)

eigendom en beheer

De basisbuitensportvoorzieningen zijn eigendom van de gemeente en in beheer en onderhoud bij de stichting Sportspectrum. Hieronder worden verstaan de speelvelden en de trainingsvelden met veldverlichting, inclusief vaste obstakels en de douche- en kleedaccommodaties. Eventuele veldverlichting inclusief losse materialen, zoals hoekvlaggen en netten en clubgebouwen zijn eigendom van de verenigingen, die ook verantwoordelijk zijn voor het klein- en groot onderhoud.

Een drietal verenigingen heeft, met behulp van een eenmalige bijdrage van de gemeente, de douche- en kleedaccommodatie in eigen beheer gerealiseerd. Zij dragen zelf zorg voor het klein en groot onderhoud van die faciliteiten. Recent zijn de onderhandelingen afgerond met de hockeyvereniging en zijn de douche- en kleedlokalen in eigendom over gedragen ten behoeve van de verbouwing van het clubhuis.

De kwaliteit van de eigendommen van de gemeente wordt in algemene zin als goed getypeerd. Uitzondering hierop zijn de douche- en kleedlokalen op sportcomplex De Bijlen. Deze zijn hard aan renovatie of vervangende nieuwbouw toe.

Beleidsvoornemen

23. *Het continueren van de geldende eigendomsverhoudingen van de buitensportvoorzieningen.*
(leidt niet tot een directe actie)
24. *Het waarborgen van de kwaliteit van de als basissportvoorziening aangemerkte buitensportaccommodaties via de beheersplannen van Sportspectrum aan de hand van de bij NOC*NSF en sportbonden geldende normen, voor zover hierover overeenstemming is bereikt met de VNG.*
25. *Het renoveren c.q. vervangen van de douche- en kleedvoorzieningen op sportcomplex De Bijlen in samenhang met de mogelijke herverdeling van de locatie.*

Ten aanzien van de buitensportaccommodaties die niet als basissportvoorziening worden aangemerkt geldt hetzelfde als voor de binnensport: Indien verenigingen op het gebied van kwaliteitsverbetering een verzoek tot ondersteuning richten aan de gemeente worden die verzoeken per geval beoordeeld. In de beoordeling wordt in ieder geval betrokken de te verwachten bijdrage van het verzoek aan de algemene doelstellingen van het sportbeleid.

Beleidsvoornemen

26. *Het overlaten aan derden om niet-basis sportvoorzieningen te realiseren.*
(leidt niet tot een directe actie)

27. *Het voeren van een terughoudend beleid ten aanzien van het ondersteunen van niet-basis sportvoorzieningen bij het handhaven dan wel verbeteren van de kwaliteit. (leidt niet tot een directe actie)*

Op het grensvlak van verenigingsbeleid en accommodatiebeleid bevinden zich in Alphen diverse private sportaanbieders. Voorbeelden hiervan zijn de tennisvereniging TEAN en gymnastiekvereniging DOS. Kenmerkend is dat zij de accommodatie waarvan zij gebruik maken in eigendom hebben. Deze accommodaties vallen niet onder de basis sportvoorzieningen en worden daarom ook niet onderhouden door de gemeente. Toch geven deze sportverenigingen duidelijk blijk van maatschappelijk ondernemerschap dat door de gemeente wel degelijk gewaardeerd wordt. Daarnaast tonen de maatschappelijke ontwikkelingen aan dat er steeds meer private initiatieven ontstaan, die kunnen bijdragen aan het stimuleren van burgers om deel te nemen aan sport- en bewegingsactiviteiten. Faciliteiten die dit mogelijk maken zijn hierin belangrijk. Het is stellig ongewenst dat de gemeente initiatieven ontwikkelt waarbij ondernemers in verkapte zin gesponsord worden in hun bestaan. Wel wordt gestreefd naar de ontwikkeling van een subsidie aan verenigingen die bijdraagt aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het gemeentelijk beleid, daarbij gebruik makend van niet-basis sportvoorzieningen. De gemeente ziet het als een goede start om het overdaggebruik van alle sportvoorzieningen zoveel mogelijk te stimuleren. Uiteraard zullen de gemeentelijke accommodaties hierin voorop lopen, maar ook private accommodaties worden betrokken in het initiatief. In private situaties vindt dit plaats door het subsidiëren van de gebruiker en niet de exploitatie c.q. de exploitant.

Beleidsvoornemen

28. *Het stimuleren van het overdaggebruik van alle sportaccommodaties (gemeentelijke en private).*

5.4. Verenigingsbeleid (B)

De Alphen sportverenigingen leveren een grote bijdrage aan zowel het faciliteren van de sportmogelijkheden voor de burgers, als aan het sociale leven in Alphen. Beide aspecten zijn voor de gemeente reden om de verenigingen te ondersteunen in hun activiteiten. Dit uit zich reeds in het accommodatiebeleid. Door de financiering van basis sportvoorzieningen wordt laagdrempelig gebruik gestimuleerd, wat in feite de basisvorm van verenigingsondersteuning is.

Er zijn echter meer methoden om de verenigingsstructuur in Alphen aan den Rijn in stand te houden cq. verder te optimaliseren. Signalen hieromtrent komen zowel vanuit de maatschappij als vanuit de verenigingen. Uit de inventarisatie van de Alphen sport en de discussieavond met haar vertegenwoordigers komt naar voren dat het invullen van kader- en andere vrijwilligersfuncties binnen de verenigingen onder grote druk staat. De neiging van leden wordt groter om slechts als afnemer betrokken te zijn bij een vereniging, in plaats van

als bestuurder, lijnenzetter, teambegeleider, barkeeper of carpooler. Dit is een belangrijk punt van aandacht, want verenigingen bestaan bij de gratie van vrijwilligers die zich inzetten om een divers aantal taken te realiseren. Daarnaast heeft de toenemende professionalisering in de maatschappij als geheel ook zijn weerslag op het sportleven, waardoor er bijvoorbeeld meer gevraagd wordt van de kennis en vaardigheden van bestuursleden. Vanuit het oogpunt van ondersteuning kan door professionalisering hulp geboden worden, zonder dat dit ten koste gaat van de inhoud van het vrijwilligerswerk. De term professionalisering roept echter regelmatig weerstand op bij het vrijwilligerskader van verenigingen, die met introductie van die term de laagdrempeligheid en gezelligheid in het geding zien komen.

Een beoogd effect van professionalisering is onder meer schaalvergroting. Hierdoor kan ondersteuning efficiënter en doelmatiger plaatsvinden. Gedacht kan worden aan bundeling van ledenadministraties of fusies van verenigingen die kampen met een sterk teruglopend ledenaantal of slechte financiële omstandigheden. Door schaalvergroting ontstaat ook een groter aantal potentiële vrijwilligers, die zich kunnen inzetten voor de vereniging. Daarnaast is voor clubs met grote sportieve ambities professionalisering al langer goed gebruik.

Nu de gemeente sport niet alleen als doel op zich, maar ook als middel wenst in te zetten, krijgen verenigingen ook een andere functie. Het is immers praktisch als de meest aansprekende structuur zich actief bezighoudt met het invullen van die gemeentelijke doelstellingen. Het in stand houden van de verenigingsstructuren in de gemeente staat daarom voorop. Het vizier is daarbij gericht op het creëren van sterke en levensvatbare verenigingen.

✓ **Beleidsvoornemen**

1. *Het bieden van ondersteuning aan bestaande en te vormen verenigingen gericht op versterking van de vitaliteit.*

De sportverenigingen zijn een onmisbare factor in de sociale infrastructuur van Alphen aan den Rijn, maar tegelijkertijd sterk gericht op de eigen sport en de eigen cultuur. Het is de gemeente er veel aan gelegen dat de verenigingen ook oog hebben voor wat er buiten de sport om gebeurt en op welke manier (nog) niet-leden betrokken kunnen worden bij het verenigingsleven. Daarom wil de gemeente verenigingen die een directe bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstellingen van het sportbeleid belonen. Hierbij wordt onder meer bedoeld het ondernemen van activiteiten die zich richten op door de gemeente benoemde doelgroepen in de sport. Een bepalende factor in de beoordeling is het ledenaantal van een vereniging, zonder overigens daarbij het belang van een gevarieerd aanbod van sportieve mogelijkheden uit het oog te verliezen.

✓ **Beleidsvoornemen**

2. *Het ontwikkelen van een subsidiesysteem voor sportverenigingsactiviteiten die in potentie een bijdrage kunnen leveren aan het bereiken van specifieke doelgroepen.*

Vrijwilligers zijn de kurk waarop het verenigingsleven drijft. Maatschappelijke ontwikkelingen hebben er echter toe geleid dat het verrichten van vrijwilligerswerk minder

vanzelfsprekend is geworden. Werving en behoud van vrijwilligers is in eerste instantie een zaak van de vereniging zelf, maar de gemeente wenst hier wel een bijdrage aan te leveren. Dit kan bijvoorbeeld door het innemen van een coördinerende positie bij de inzet van vrijwilligers of door overdracht van kennis en deskundigheidsbevordering. Vanuit het welzijnsbeleid is reeds actie ondernomen met het inrichten van een gemeentebrede vacaturebank voor vrijwilligerswerk. Hier kan echter binnen de sport nog wel meer bekendheid aan worden gegeven.

✓ **Beleidsvoornemen**

3. *Het bieden van ondersteuning van verenigingen bij het werven en behouden van vrijwilligers.*

Opvallend is dat er bij veel clubs sprake is van een stijgende uitval van jeugd op de leeftijd dat zij belangstelling krijgen voor bijvoorbeeld bijbaantjes en uitgaan en dat niet meer kunnen of willen combineren met de verplichtingen van sporten in verenigingsverband. De gemeente wil die uitval zoveel mogelijk beperken. Een optimale basis biedt immers de beste garanties voor een actieve en positieve levensstijl op latere leeftijd. Bovendien zal de jeugd van nu, aangetrokken door het verenigingsleven, op latere leeftijd als vrijwilliger en/of bestuurder de structuur in stand moeten houden.

✓ **Beleidsvoornemen**

4. *Evaluatie van het SAJA-project en op basis van de resultaten al of niet omzetten in een structurele ondersteuning.*

Verenigingen kunnen echter ook zelf initiatieven nemen om de jeugd langer te behouden door bijvoorbeeld andere, niet direct op sport gerichte activiteiten en/of voorzieningen aan te bieden, zoals bijvoorbeeld kinderopvang, huiswerkbegeleiding of een jeugdhonk.

Een ander signaal uit de discussieavond is dat voor veel verenigingen onduidelijk is welke verschillende taken betrokken organisaties als bijvoorbeeld Sportspectrum en de Alphense Sportraad nu precies bekleden, maar ook wat nu verwacht mag worden van de gemeente bij ondersteuningsvragen. De gemeente acht het van belang hierover meer duidelijkheid te bieden en activiteiten meer publiciteit mee te geven. Overwogen wordt om dit nader te laten coördineren door inrichting van een Sportservicepunt.

Parallel aan het opstellen van onderhavige sportbeleidsnota is reeds onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een sportservicepunt in Alphen aan den Rijn. Dit initiatief is genomen door Sportspectrum aan de hand van de uitkomsten van een aantal bijeenkomsten met Alphense sportverenigingen en de informatie uit de stadspeiling. Het onderzoek heeft zich met name gericht op wensen en behoeften van de georganiseerde sport. De resultaten daarvan geven concreet aan dat de behoefte van verenigingen aan ondersteuning het grootste is bij het werven van vrijwilligers, op de voet gevolgd door het bieden van publiciteit voor de vereniging, het aanvragen van subsidie, het behoud van leden en het werven van kader.

Hieruit kwam naar voren dat de primaire verenigingsbelangstelling voor ondersteuning ligt op het gebied van informatie, advies, coördinatie en facilitering.

Intussen geven de contouren van voorliggende sportnota aan dat de gemeente de waarde erkent van de georganiseerde sport als middel om gemeentelijke doelstellingen op sociaal maatschappelijk terrein te realiseren. Naarmate de sportverenigingen vitaler zijn, neemt hun waarde voor de Alphense gemeenschap toe. De landelijke tendens is echter dat sporters de georganiseerde sport de rug toe keren en dat het moeilijker wordt voor sportverenigingen om hun leden geïnteresseerd te krijgen voor het besturen van de club en het organiseren en uitvoeren van activiteiten. Bloeiende verenigingen met betrokken leden zijn niet alleen aansprekender voor de (potentiële) leden zelf, maar mede op basis van de huidige beleidsuitgangspunten ook voor de gemeente. De gemeente ziet het dan ook als haar taak om ondersteuning te bieden aan sportverenigingen bij hun functioneren. Diverse beleidsvoornemens in dit hoofdstuk hebben dit ten doel.

Het type beleidsvoornemen dat (direct) verband houdt met de ondersteuning van verenigingen blijkt met regelmaat overeen te komen met de productvisie voor en uit te voeren hoofdtaken van het beoogde sportservicepunt. Voor een nadere beschouwing van het haalbaarheidsonderzoek is het integrale onderzoek als extra bijlage aan deze rapportage toegevoegd.⁷ Het mes snijdt zo aan twee kanten. Enerzijds komt er een rechtstreeks aanspreekpunt voor de sportverenigingen en anderzijds krijgt de gemeente een herkenbaar loket voor het uitdragen van haar beleid en het stimuleren van onderlinge samenwerking. Diverse losse items die anders verspreid ondergebracht zullen te worden, kunnen nu worden samengebracht op één punt.

De gemeente wil daarom bij wijze van proef voor een periode van drie jaar een sportservicepunt inrichten op de wijze zoals dat in het bijgevoegde haalbaarheidsonderzoek is voorgesteld. In het vervolg van dit hoofdstuk zullen nog andere beleidsvoornemens aan de orde komen die uitvoering kunnen krijgen binnen het beoogde sportservicepunt. Waar van toepassing zal dit worden vermeld.

✓ **Beleidsvoornemen**

5. *Het opstellen van een overzicht van de (on)mogelijkheden en voorwaarden die de gemeentelijke organisatie heeft in het bieden van verenigingsondersteuning.*
6. *Het verstrekken van een opdracht aan Sportspectrum om binnen haar organisatie een sportservicepunt operationeel te maken voor een proefperiode van 3 jaar, waarbij verlenging afhangt van de behaalde (meetbare) resultaten.*

⁷ Haalbaarheidsonderzoek sportservicepunt Alphen aan den Rijn, Hopman•Andres Consultants, mei 2003.

5.5. Topsportbeleid (C)

Topsport is geen doel op zich. Zoveel is duidelijk uit de inventarisatie van meningen en discussies die in het kader van het sportbeleid over topsport zijn gevoerd. Topsport kan wel een middel zijn dat bijdraagt aan de gemeentelijke hoofddoelstelling op sportgebied. Topsport heeft immers een positieve uitstraling en een aanzuigende werking op vooral jeugdige sporters (in de dop). Daarnaast draagt topsport als extra bij aan de naamsbekendheid van de gemeente en een positief imago. De prestaties van Martin Verkerk op Roland Garros 2003 en de enorme aandacht ervoor in de media illustreren dit.

Het bedrijven van topsport kost echter geld. Clubs met ambities kloppen dan ook met enige regelmaat aan bij de gemeente. De gemeente Alphen aan den Rijn is trots op de prestaties van de huidige toppers en heeft in het verleden op diverse manieren bijgedragen aan de ondersteuning van hun verrichtingen. De wijze waarop de gemeente hier in de toekomst aan bijdraagt uit zich in het accommodatiebeleid. De gemeente meent echter dat het bedrijven van topsport en het organiseren ervan primair de verantwoordelijkheid van de betreffende vereniging is en zal daar dus op geen enkele manier ondersteuning verlenen. Ook de organisatie van sportevenementen mag niet rekenen op financiële ondersteuning van de gemeente op basis van het sportbeleid.

✓ **Beleidsvoornemen**

1. *Er bestaat geen directe gemeentelijke subsidie voor topsport of topsportevenementen. (leidt niet tot een directe actie)*

Ten aanzien van accommodaties geldt dat de gemeente garant wil staan voor het bieden van de mogelijkheid om op nationaal en internationaal niveau te sporten. Dit betekent dat teams waarvan structureel bij het spelen van thuiswedstrijden verwacht wordt dat het speelveld aan bepaalde afmetingen moet voldoen hiertoe in de gelegenheid zullen worden gesteld. Uiteraard is dit alleen van toepassing indien ook op (inter)nationaal niveau wordt gespeeld. Een uitzondering uit het verleden op dit gebied is gemaakt bij de nieuwbouw van zwembad De Hoorn. De afmetingen van dit bad zijn niet geschikt voor de internationale thuiswedstrijden van de waterpoloërs van AZC. Teams die op dat niveau uitkomen krijgen van de gemeente conform eerder gemaakte afspraken een bijdrage in de vervoerskosten om de betreffende wedstrijden in een ander bad in de directe omgeving te spelen. Deze afspraak blijft ook in de toekomst gehandhaafd.

✓ **Beleidsvoornemen**

2. *De afspraak met AZC over de subsidie van waterpoloteams die in internationaal verband thuiswedstrijden buiten Alphen aan den Rijn dienen te spelen blijft onverminderd van kracht.*

In het kader van topsport acht de gemeente het van belang dat de nieuwbouw van het Scala College integraal vorm krijgt. Het is efficiënt om de minimaal benodigde ruimte ten behoeve van gymnastieklokalen zo in te richten dat in ieder geval één ruimte geschikt is voor het

spelen van (inter)nationale zaalwedstrijden. Hiertoe dient niet alleen rekening gehouden te worden met het vloeroppervlak, maar ook met de hoogte van de sporthal.

Beleidsvoornemen

3. *Het realiseren van een sporthal die geschikt is voor het spelen van internationale zaalsportwedstrijden.*

5.6. Subsidies en tarieven (D)

De laagdrempelige toegang tot sportbeoefening is voor de gemeente een belangrijk uitgangspunt in het voeren van haar sportbeleid. Het beschikbaar stellen van sportaccommodaties tegen tarieven die niet marktconform zijn is hier een middel toe. De wijze waarop die tarieven tot stand zijn gekomen is vooral gebaseerd op in het verleden gemaakte afspraken, die niet in alle gevallen consistent zijn met elkaar. Willekeur is in een modern bestuur onacceptabel. Dit vraagt derhalve om hervorming van de tariefstructuur. Bij voorkeur is deze afgeleid van de kostprijs van de accommodaties. Dit betekent niet dat de tarieven ook kostendekkend moeten zijn, maar het biedt wel een goed uitgangspunt om alle verenigingen gelijk te behandelen.

Bij de verenigingen bestaat veel discussie over de stijgende kosten ten gevolge van allerlei overheidsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld extra kosten voor legionella beheersmaatregelen, onroerende zaak belastingen of energie. Daarnaast leiden wijzigingen in wetgeving op het gebied van ondermeer horeca, ARBO en gebruiksvergunningen tot kostenstijgingen. Ook die posten houden verband met de totale kostprijs van de accommodaties en dienen derhalve verdisconteerd te worden. Ten aanzien van de OZB dient opgemerkt te worden dat de hoogte daarvan mede bepaald wordt door de omvang en de kwaliteit van het clubgebouw, waarvoor de vereniging in principe zelf verantwoordelijk is. De OZB op gemeentelijke terreinen die aan de buitensportclubs in gebruik gegeven zijn, wordt momenteel door middel van een subsidie aan de verenigingen gecompenseerd. Deze situatie wordt in het nieuwe beleid niet gecontinueerd.

Tenslotte zullen de tarieven jaarlijks conform het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie worden verhoogd. Op die manier wordt de mate waarin het gebruik van de accommodaties wordt gesubsidieerd transparanter en voor een ieder begrijpelijk. Hierbij vindt overigens wel nadrukkelijke afstemming plaats met de draagkracht van gebruikmakende verenigingen. Nader bezien zal worden op welke wijze het subsidiërend karakter inzichtelijk zal worden gemaakt.

Beleidsvoornemen

1. *Het invoeren van een kostprijsgeoriënteerde tariefstructuur, waarin kostenstijgingen worden doorberekend, voor het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties door Alphense sportverenigingen.*

Dit beleidsvoornemen heeft met name voor diverse buitensportverenigingen verdere consequenties. De meeste tarieven zijn nu immers gebaseerd op het aantal gebruikmakende teams. Dit heeft slechts een beperkte relatie met de kostprijs. Alhoewel toename van het gebruik een verhoging van de onderhoudskosten van de sportvelden betekent die door een stijging van de huuropbrengsten deels wordt gecompenseerd. Bij het omschakelen op de kostprijsgerelateerde structuur dienen de volgende uitgangspunten in acht genomen te worden:

- ♦ de omschakeling vindt zoveel mogelijk budgetneutraal plaats;
- ♦ gelijkwaardige voorzieningen krijgen hetzelfde huurtarief;
- ♦ als grondslag voor de bepaling van de tarieven worden genomen:
 - het ruimtebeslag (de grondkosten);
 - de aanlegkosten;
 - de onderhoudskosten.

Alhoewel verenigingen tegen gereduceerde tarieven gebruik kunnen maken van de gemeentelijke basissportvoorzieningen betekent dit niet automatisch dat het lidmaatschap van die verenigingen door iedereen kan worden opgebracht. Enerzijds besteedt het sportbeleid daarom aandacht aan de mogelijkheden van ongeorganiseerde sport. Anderzijds wordt het belang van sportverenigingen voor de sociale structuur en het algemeen welzijn van mensen erkend. Het Jeugdsportdeelnamefonds is een zelfstandige stichting en biedt middelen om minder draagkrachtige ouders financieel bij te staan, zodat hun kinderen lid kunnen worden van een sportvereniging. De stichting is onlangs opgericht en ontvangt vooralsnog geen gemeentelijke bijdrage. De gemeente wenst het initiatief te ondersteunen door middel van financiële ondersteuning van het fonds.

Beleidsvoornemen

2. *Het financieel ondersteunen van het Jeugdsportdeelnamefonds.*

5.7. Samenwerking (E)

Samenwerking heeft nadrukkelijk de aandacht van de gemeente. Dit geldt niet alleen voor de interne gemeentelijke relaties, maar ook de externe. De omslag van sectoraal naar integraal denken vindt geleidelijk zijn beslag. Zo is bijvoorbeeld gekozen voor het samenbrengen van jeugdbeleid, onderwijs en sport in één portefeuille en worden meer sectoroverschrijdende overleggen gevoerd. Nu de exploitatie van de basissportvoorzieningen is verzelfstandigd vraagt de relatie gemeente en Sportspectrum om speciale aandacht en uiteraard kan de samenwerking tussen Sportspectrum en de verenigingen en de Alphenese sportraad niet achterblijven. Gezien de ontwikkelingen op de markt dienen ook de banden met de private sportaanbieders nader te worden versterkt. Voorts blijkt dat binnen de sport, ondanks de relatief sterke zelfstandige verenigingsstructuren, de verenigingen onderling meer baat zouden kunnen hebben bij versterkte onderlinge contacten, bijvoorbeeld voor kennisoverdracht of gezamenlijke inkoop van producten en/of diensten. De provinciale Sportraad Zuid-Holland kan hier tevens een bijdrage aan leveren.

Naast de geijkte sportactoren kan samenwerking in andere verbanden ook een bijdrage leveren aan het sportklimaat. Een mooi voorbeeld is de Stichting Welzijn die in haar vrijwilligerskrant een themanummer heeft gebracht over vrijwilligers in de sport, waarbij overigens het verspreidingbereik van het themanummer te wensen overliet. Maar ook samenwerking met bijvoorbeeld de GGD zou op het gebied van sport en gezondheid kunnen bijdragen aan de doelstellingen. In een ideale situatie zou er sprake moeten zijn van samenwerking tussen alle actoren die (in)direct met de sport te maken hebben.

Het beoogde sportservicepunt wordt in de uitvoering van dit thema een belangrijke rol toegedicht.

✓ **Beleidsvoornemen**

1. *Het stimuleren van zoveel mogelijk samenwerkingsverbanden tussen de diverse sportactoren.*

Veel steun vindt het belang van een goede relatie tussen onderwijs en sport. Deze relatie is driedelig. Aan de ene kant is er de relatie tussen bewegingsonderwijs en de mogelijkheden om daarin gebruik te maken van de sportverenigingen en de beschikbare accommodaties. Men is van mening dat er veel meer uitwisseling zou moeten plaatsvinden tussen de scholen en de sport. De bewegingsconsulent die in dienst is bij de stichting Sportspectrum is hierin actief, maar daarnaast wordt gepleit voor de herinvoering van de vakleerkracht in het basisonderwijs om hier meer vaste structuur in te kunnen aanbrengen. Dit raakt nationaal beleid. De gemeente is van mening dat de nationale politiek tot herinvoering zou moeten besluiten. Tot die tijd beijvert de gemeente zich om de samenwerkingsbanden nauwer aan te trekken door bijvoorbeeld de inzet van gymnastieklessen op locatie bij de sportverenigingen.

✓ **Beleidsvoornemen**

2. *Het verrichten van inspanningen voor de herintroductie van de vakleerkracht in het basisonderwijs.*

Een tweede aspect in de relatie school en sport is dat er momenteel in Alphen aan den Rijn veel gebeurt op het gebied van sportopleidingen. Het Scala College mag zich LOOT-school noemen. Dit heeft in de eerste plaats te maken met het faciliteren van kinderen die (voorbereidende) topsport bedrijven. Maar daarnaast worden er door zowel het Scala als het Ashram College programma's aangeboden die voorbereiden tot banen in de sport en kan bij het ID-college het eerste jaar van de opleiding tot sport- en bewegingsleider en de opleiding tot sport- en bewegingscoördinator worden gevolgd. Op dit gebied kan de Alphenese sport haar voordeel doen. Inzet van scholieren voor het opdoen van praktijkervaring dient gecoördineerd te worden door het sportservicepunt.

✓ **Beleidsvoornemen**

3. *Het tot stand brengen van contacten tussen opleidingen en Alphenese sportverenigingen en bemiddelen bij stageplaatsen.*

Voorts is in de relatie onderwijs en sport een belangrijke rol weggelegd voor de ouders. De gemeente is van mening dat ouders primair verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen. Uiteraard kunnen zij een actieve levensstijl van hun kinderen indirect stimuleren, maar zij kunnen dit ook actief ondersteunen door bijvoorbeeld vrijwilligerswerkzaamheden bij de vereniging van hun kind te verrichten.

✓ **Beleidsvoornemen**

4. *Het vergroten van de betrokkenheid van ouders bij de sportbeoefening van hun kinderen door bijvoorbeeld promotie en informatievoorziening, maar ook door het organiseren van ouder-kind activiteiten in samenwerking of op initiatief van verenigingen.*

In de regel worden de sportvoorzieningen gebruikt door een select aantal gebruikers. Dit geldt met name voor monofunctionele, niet-gemeentelijke voorzieningen. Betere samenwerking zou kunnen leiden tot een intensiever gebruik ervan. Dit leidt tot extra inkomsten, maar tevens tot een grotere *exposure* van de mogelijkheden wat de vereniging wellicht meer leden oplevert. De turnhal van DOS zou overdag bijvoorbeeld meer ingezet kunnen worden voor gymnastiekonderwijs. Ontwikkelingen op dit gebied zijn reeds in gang gezet. De klimwand in de turnhal wordt bijvoorbeeld gebruikt voor kennismakingscursussen klimmen voor scholieren.

✓ **Beleidsvoornemen**

5. *Het stimuleren van intensiever gebruik van niet-gemeentelijke sportvoorzieningen door versterkte samenwerking.*

In de relatie onderwijs - sport wordt steeds vaker ook een derde speler betrokken, namelijk het welzijnswerk, in het bijzonder het jeugdbuurtwerk. Voor de jeugd is de zogenoemde sportieve driehoek een logisch verband. Ook in het buurtwerk wordt aandacht besteed aan sportieve activiteiten. Alleen het doel dat daarbij gediend wordt richt zich in de eerste plaats op het zinvol en aangenaam bezig zijn en niet op de sportieve vorming van kinderen. Vanuit het gemeentelijk gezichtspunt dat de sport(vereniging) ook als middel ingezet kan worden om maatschappelijk wenselijke ontwikkelingen te stimuleren, is een verbeterde wisselwerking tussen sport en buurtwerk een wenselijke ontwikkeling. Uiteraard sluit de brede school gedachte hierbij aan. Afstemming door betrokkenen is hierin belangrijk.

Het tot stand brengen van samenwerking vereist een goede coördinatie en een uitgebreid netwerk, maar ook creativiteit en publiciteit. Hier dienen ruimte en middelen voor vrijgemaakt te worden.

✓ **Beleidsvoornemen**

6. *Het inzetten van middelen om te komen tot betere samenwerking, bijvoorbeeld door het oprichten van een sportservicepunt, het ontwikkelen van publicaties en kennismakingsprogramma's, het versterken van de functies van de gemeentelijke website en het voeren van overleg.*

7. *Het opstellen van een compleet overzicht van het totale Alphenese sportaanbod, inclusief de mogelijkheden bij private sportaanbieders.*

Samenwerking bevordert efficiëntie. Als mensen op de hoogte zijn van elkaars werkzaamheden kan sneller aansluiting worden gezocht en wordt voorkomen dat werkzaamheden twee keer worden verricht. Op diverse punten is naar aanleiding van deze sportnota naar voren gekomen dat de georganiseerde sport te maken heeft met een tekort aan vrijwilligers. Dit is een landelijke trend, maar toch zijn ze er nog steeds, de mensen die op vrijwillige basis op sociaal maatschappelijk terrein de handen uit de mouwen willen steken. Ze weten alleen niet altijd waar ze nodig zijn en wat ze kunnen doen. Vanuit welzijn is de vrijwilligersvacaturebank opgezet om vraag en aanbod op vrijwilligersgebied te kunnen matchen. Omdat welzijn en sport elkaar op diverse vlakken raken verdient het de voorkeur om de bestaande vacaturebank uit te breiden met vacatures in de sport.

✓ **Beleidsvoornemen**

8. *Het integreren van de mogelijkheden van de sport in de vrijwilligersvacaturebank.*

5.8. Doelgroepenbeleid (F)

In het kader van integraliteit ligt het voor de hand om het doelgroepenbeleid op het gebied van sport nauw aan te laten sluiten bij het doelgroepenbeleid op andere beleidsterreinen, zoals welzijn. Het sportbeleid richt zich op alle groepen die op sportief gebied in een achterstandsituatie verkeren. Jongeren, ouderen en gehandicapten worden in dit kader expliciet benoemd. Omdat die doelgroepen ook op andere maatschappelijke onderdelen aandacht krijgen is een goede afstemming essentieel, bijvoorbeeld met het jeugd- en jongerenwerk en het ouderenwerk. Ongewenst is om mensen met hetzelfde doel meerdere malen te benaderen. Dit vraagt om een reorganisatie in de opzet van de (gemeentelijke) aandacht voor doelgroepen. Hiertoe dient sectoroverschrijdend overleg te worden geïnitieerd.

✓ **Beleidsvoornemen**

1. *Het heroriënteren van de wijze waarop het gemeentelijk doelgroepenbeleid is georganiseerd.*

In het verleden is niet expliciet beleid gemaakt op het stimuleren van sport en beweging voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke handicap. Integratie wordt echter waardevol gevonden en dit vergt extra middelen. Allereerst dient de toegankelijkheid van sportvoorzieningen te worden gewaarborgd. Daarnaast zijn ook extra en/of dure hulpmiddelen nodig om sporten met een handicap mogelijk te maken. De gemeente wil op die vlakken ondersteuning bieden. Voor het individu wordt dit bereikt door de Wet Voorzieningen Gehandicapten. Verenigingen die initiatief nemen op dit terrein kunnen echter ook rekenen op steun van de gemeente.

✓ **Beleidsvoornemen**

2. *Het garanderen van de toegankelijkheid van nieuw te bouwen basissportvoorzieningen, alsmede bij geplande renovaties van bestaande voorzieningen conform de regels van het Handboek Toegankelijkheid.
(leidt niet tot een directe actie)*
3. *Het opstellen van regels voor beoordelen en toe- of afwijzen van aanvragen voor een (financiële) bijdrage van verenigingen die een project realiseren ten behoeve van gehandicapten.*

In veel gemeenten maakt jeugdsportsubsidie deel uit van de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan sportstimulering. In Alphen aan den Rijn is dit al jaren niet meer het geval. Toch wordt sportparticipatie van de jeugd als belangrijk gekenmerkt. Dit uit zich in diverse projecten die vanuit de gemeente zijn ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld het SAJA-project. Dit heeft als doel de uitstroom uit sportverenigingen van jongeren vanaf 15 jaar terug te dringen, hen te behouden voor de sport en te stimuleren vrijwilligersfuncties op te pakken. Andere projecten die vanuit de gemeente zijn geïnitieerd zijn ondermeer *Whoznext??* en de Sport- en spelbus. De gemeente wil het belang van sportstimulering van de jeugd niet alleen onderstrepen door er zelf projecten voor op te starten, maar wil ook verenigingen die hierin autonoom een bijdrage leveren belonen.

✓ **Beleidsvoornemen**

4. *Het ontwerpen en invoeren van een gemeentelijke regeling voor sportverenigingen die een activiteit organiseren waaruit redelijkerwijze een positief effect mee tot stand wordt gebracht voor de jeugdsportstimulering.*

Een reeds gemeentelijk verankerd beleidsmiddel (afdeling onderwijs) op het gebied van jeugdsport is het schoolzwemmen dat voor basisscholen verplicht is gesteld. Met name het terugdringen van bewegingsarmoede past direct in het sportbeleid. Het voornemen wordt daarom ook als onderdeel van het sportbeleid opgenomen.

✓ **Beleidsvoornemen**

5. *Het continueren van het verplichte schoolzwemmen in het basisonderwijs.
(leidt niet tot een directe actie)*

Voor een integrale aanpak is het van belang om aan de basis te starten met het stimuleren van een actieve levensstijl. Sportspectrum geeft hieraan uitvoering door uitvoering te geven aan de Sport en Spelbus. Deze activiteit zoekt kinderen op in de wijk en biedt materialen en leiding aan sport- en spelactiviteiten.

✓ **Beleidsvoornemen**

6. *Het evalueren van de effecten van de sport- en spelbus en het opstellen en uitvoeren van een plan voor uitbreiding naar andere wijken.*

Het bereiken van doelgroepen hoeft niet alleen gestalte te krijgen door inspanningen van de gemeente zelf. Ook verenigingen kunnen actief zijn in het stimuleren van doelgroepen om aan sport en beweging te doen. Initiatief van verenigingen die activiteiten organiseren die bijdragen aan de realisatie van de gemeentelijke hoofddoelstelling, wordt door de gemeente toegejuicht. Op projectmatige basis worden subsidies verstrekt ter ondersteuning van het te realiseren initiatief. Deze bijdragen zijn echter nooit structureel van karakter, dienen jaarlijks te worden aangevraagd en te worden geëvalueerd. Tevens zal een maximum jaarlijkse bijdrage worden vastgesteld, niet alleen per evenement, maar ook per vereniging.

Beleidsvoornemen

7. *Het opstellen van een toetsingskader voor het beoordelen van subsidieaanvragen voor sportstimuleringsactiviteiten.*

Criteria om te toetsen zijn:

- aard van de activiteit;
- beoogde doelgroep;
- aantal deelnemers uit Alphen;
- begroting.

Het sportbeleid richt zich op alle inwoners van Alphen aan den Rijn. Gerichte sportstimulering gaat uit naar groepen in de samenleving waarvan de stimulering als noodzakelijk wordt gezien uitgaande van een gezonde ontwikkeling (de jeugd) en naar groepen die statistisch een sportieve participatieachterstand kennen (ouderen en gehandicapten). Tot die laatste categorie zouden ook allochtonen kunnen worden gerekend, maar zij worden niet apart benoemd. In het kader van de integratiegedachte die de gemeente voorstaat wordt het als stigmatiserend en dus als niet wenselijk gezien om aparte projecten te ontwikkelen voor die groep.

5.9. Wijkvoorzieningen (G)

(Sportieve) wijkvoorzieningen zijn van groot belang voor de leefbaarheid in de wijk. Dit geldt niet alleen voor de invloed op de gezondheid, maar ook voor de mogelijkheden die dat soort voorzieningen biedt op het gebied van sociale cohesie. Bijvoorbeeld vanuit het buurtwerk kan veel ondernomen worden met de wijkvoorziening als uitvalsbasis. Bezien vanuit sport betekent dit een uitgelezen mogelijkheid om de inwoners op zeer laagdrempelige wijze toegang te bieden tot sportmogelijkheden. Het gaat hierbij niet alleen om trap- en basketbalveldjes, skateparken en speelplaatsen maar ook om de woonomgeving als geheel. Vanuit het wijkgericht werken is nadrukkelijk aangegeven dat er een tekort is aan speelvoorzieningen in de wijken. Dit is een duidelijk knelpunt bij de uitvoering van de werkzaamheden. Ook binnen de doelstellingen van het sportbeleid is het van belang dat dit knelpunt wordt weggenomen.

Wandelen is waarschijnlijk de meest laagdrempelige manier van bewegen, gevolgd door hardlopen, fietsen en skaten. Deze activiteiten vinden voornamelijk plaats in de openbare ruimte. Voor uitnodiging tot gebruik van die ruimte zou bijvoorbeeld voor skaters rekening kunnen worden gehouden met de keuze voor asfalt in plaats van klinkers. De meest primaire vorm van sportstimulering ontstaat immers als al dan niet bewust loop-, fiets- en/of skateroutes ontstaan in de directe woonomgeving.

De ligging van Alphen aan den Rijn in het Groene Hart biedt al direct aanknopingspunten om vanuit woonwijken aangename recreatieve routes te bereiken. Daarnaast is op het gebied van inrichting van specifieke ruimten veel opgezet op het gebied van trapveldjes en basketbalpleintjes. Het onderhoud aan die voorzieningen laat echter te wensen over. Om sportstimulering vanaf de basis te kunnen inzetten dienen die voorzieningen structureel onderhouden te worden. Gezien de beperkte beschikbaarheid van ruimte dient bij de (her)inrichting van reeds bestaande voorzieningen gestreefd te worden naar eventueel gecombineerd gebruik ervan. De gemeente hecht er waarde aan om per wijk een norm te stellen voor het aantal sportieve wijkvoorzieningen, alsmede de kwaliteit ervan. Hiertoe dient te worden uitgebreid én geïnvesteerd in het bestaande aanbod.

Beleidsvoornemen

1. *Het verantwoord inrichten van de wijk sport- en speelvoorzieningen, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin.*
2. *Het voeren van overleg op beleidsniveau met de gemeentelijke afdelingen die verantwoordelijk zijn voor aanleg en onderhoud van fiets- en voetpaden ter verbetering van de gebruiksmogelijkheden.*
3. *Het inventariseren van de huidige beschikbare wijk sportvoorzieningen inclusief onderhoudsniveau.*
4. *Het opstellen en uitvoeren van een onderhoudsplan voor de wijk sportvoorzieningen.*

5.10. Enquête en evaluatie (H)

Het sportbeleid is erop gericht om de door de gemeente gestelde doelen te halen. Hoewel doelmatigheid en doelgerichtheid belangrijke punten zijn bij de opstelling van het beleid en de inzet van de beleidsinstrumenten, is het bereiken van de gestelde doelen mede afhankelijk van de omstandigheden. Daarom is het noodzakelijk om niet alleen na afloop van de beleidsperiode 2003-2007, maar ook tussentijds te controleren of de uitwerking van de beleidsvoornemens in de praktijk doeltreffend blijkt te zijn en, zo nee, hoe en op welke punten bijsturing wordt verlangd. Uitgangspunt is dat de inzet van gemeentelijke beleidsinstrumenten geen vanzelfsprekendheid is en slechts daar gecontinueerd dient te worden waar zij ook succesvol blijken te zijn. Vanuit de integraliteitsgedachte bij de ontwikkeling van het sportbeleid is ook bij de (tussentijdse) evaluaties overleg met de overige

actoren vereist. Zij doen immers als direct betrokkenen de meeste ervaring op met de effecten van de ingezette beleidsinstrumenten. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van instrumenten zoals de stadspeiling, analyse van demografische ontwikkelingen en het structureel bijhouden van bezettingsgraden van de sporthallen, van bezoekaantallen van de zwembaden en van de ledenaantallen van de sportverenigingen.

Beleidsvoornemen

1. *Het minimaal jaarlijks onderzoeken van de effecten die het sportbeleid genereert op de onderdelen:*
 - *accommodatiebeleid;*
 - *verenigingsbeleid;*
 - *topsportbeleid;*
 - *subsidies en tarieven;*
 - *samenwerking;*
 - *doelgroepen;*
 - *wijkvoorzieningen;**en afhankelijk van de uitkomsten waar nodig bij te sturen.*
2. *Het betrekken van alle sportactoren bij de evaluatie van het sportbeleid.*
3. *Het ontwikkelen van een jaarlijkse verenigingsenquête.*
4. *Het organiseren van een jaarlijkse sportbeleid evaluatiebijeenkomst.*
5. *Het ontwikkelen van een vaste sportrubriek in de stadspeiling.*

Hoofdstuk VI Consequenties van het sportbeleid

6.1. Inleiding

De onderbouwde beleidsvoornemens die in hoofdstuk V zijn beschreven geven het kader aan dat als leidraad dient bij het maken van (strategische) keuzes op het gebied van sport.

Betreffende beleidsvoornemens dienen nader te worden uitgewerkt alvorens tot implementatie kan worden overgegaan. Hiertoe is het nodig dat antwoord gegeven kan worden op de vragen:

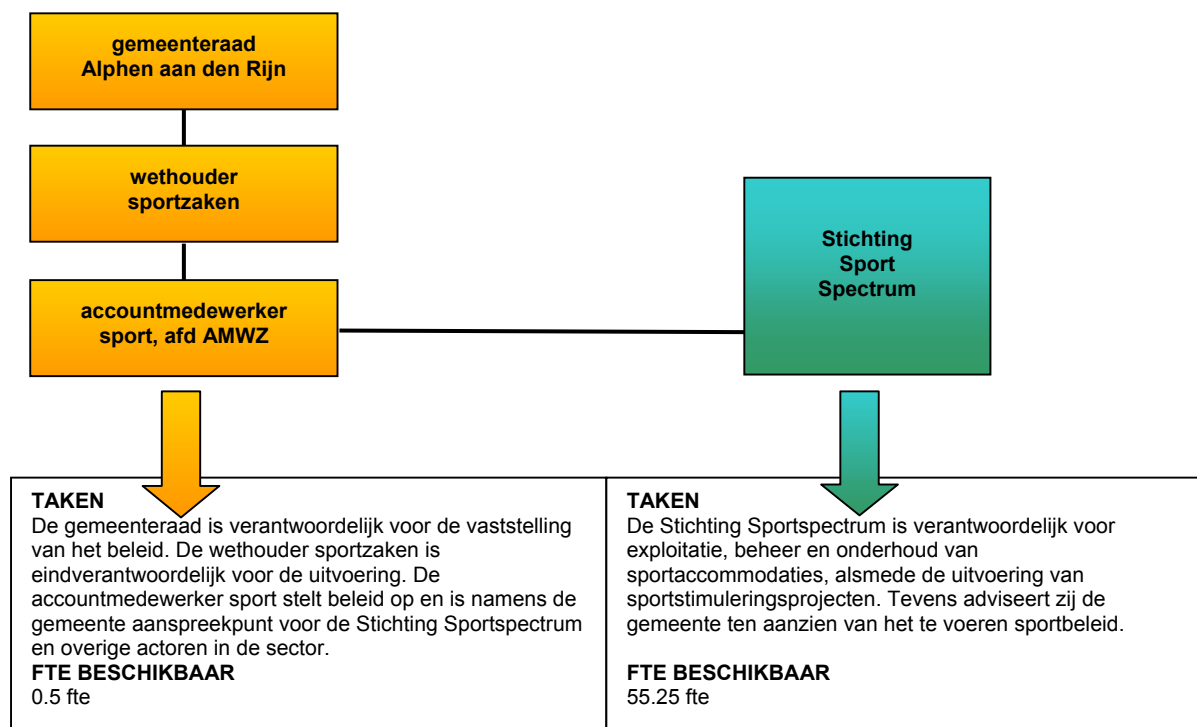
- leidt het voornemen tot concrete actie?
- wie voert de actie uit?
- hoe wordt de actie uitgevoerd?
- wat gaat dat kosten?
- welke prioriteit kent de actie?

In dit hoofdstuk worden deze vragen integraal beantwoord. Hiertoe wordt eerst ingegaan op de wijze waarop de uitvoering van de werkzaamheden op dit moment georganiseerd is.

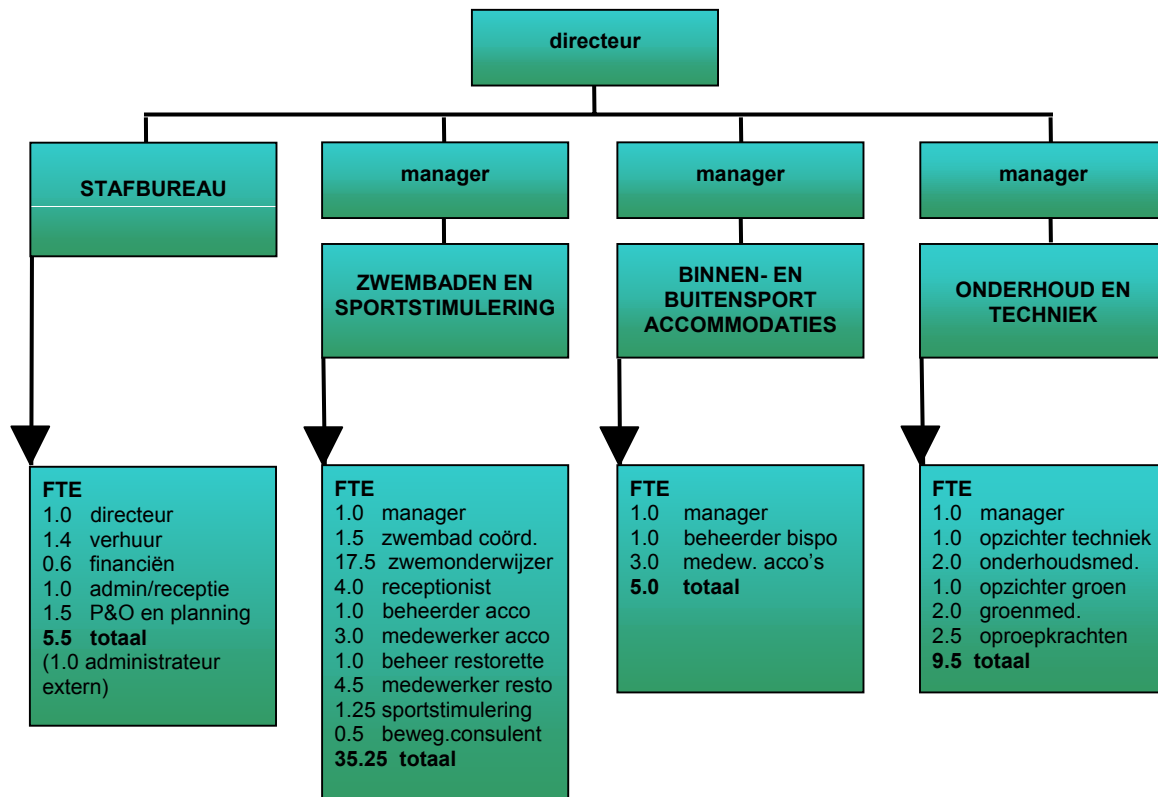
Daarna volgt de uitwerking van de beleidsvoornemens, zodat de consequenties duidelijk worden, direct gevolgd door een prioritering. Afsluitend wordt aangegeven of er subsidieregelingen zijn aan te spreken die de uitvoering financieel kunnen ondersteunen.

6.2. Huidige organisatiestructuur

In schema worden verantwoordelijkheden en taken ten aanzien van het beleid en de uitvoering gepresenteerd:

Binnen de stichting Sportspectrum is de organisatie als volgt ingedeeld⁸:

De inrichting van Sportspectrum laat zien dat het zwaartepunt van de werkzaamheden ligt bij beheer, exploitatie en onderhoud van de accommodaties. Sportstimulering mag met 1,25 fte in staat worden geacht coördinerende werkzaamheden te verrichten, maar komt op deze basis niet of nauwelijks aan echte uitvoering toe. Hetzelfde geldt voor de bewegingsconsulent.

De bij de gemeente aanwezige beleidsformatie omvat een capaciteit van 0,5 fte. Met deze capaciteit kunnen momenteel uitsluitend de absoluut noodzakelijke werkzaamheden worden verricht. Een belangrijke bouwsteen binnen voorliggende sportbeleidsnota betreft het streven te komen tot een aangescherpte regisserende en voorwaardenstellende rol van de gemeente. Dit dient onder meer te worden vertaald in de uitvoering, coördinatie bewaking, evaluatie en bijstelling van het nieuwe sportbeleid. Deels kunnen taken in de uitvoering (zoals registratie en analyse van bijvoorbeeld bezettingsgraden, ledentalontwikkeling en dergelijke) opgedragen worden aan Sportspectrum. Voor een belangrijk deel vindt echter taakuitbreiding binnen de beleidsfunctie plaats in zowel kwalitatieve als kwantitatieve zin. Gezien de gekozen signatuur voor het sportbeleid (voorwaardenscheppend, stimulerend en coördinerend) wordt aanbevolen de beleidsformatie met 0,5 fte uit te breiden en te transformeren van “accountmedewerker sport” naar “regiefunctionaris sport”.

⁸ Bron: Organisatieplan Stichting Sportspectrum, 2003

Tenslotte wordt opgemerkt dat bij de uitwerking van de beleidsvoornemens voor het bepalen van inzet en kosten mede is uitgegaan van de mogelijkheden binnen de huidige organisatie.

6.3. Organisatorische en financiële consequenties

In deze paragraaf wordt van alle beleidsvoornemens die uitvoering behoeven in beeld gebracht welke actie dient te worden ondernomen. De nummering van de beleidsvoornemens correspondeert met het overzicht in bijlage VI. Soms leiden twee of meer beleidsvoornemens tot een zelfde actie. Deze zijn dan bij elkaar genoemd, maar de volgorde blijft willekeurig. De beleidsvoornemens die ontbreken kennen geen uitvoeringsgerichte consequenties. Na het benoemen van de uit te voeren actie wordt aangegeven wat dit betekent voor de organisatie en wie betrokken zullen zijn bij de actie. Hierbij wordt aangegeven waar het initiatief (trekker) ligt voor realisatie en welke organisaties verder betrokken (actoren) zijn. Daarna wordt aangegeven welke prioriteit aan de actie wordt toegekend. Het cijfer 1 geeft aan dat uitvoering binnen 1 jaar dient te worden uitgevoerd. Het cijfer 2 staat voor een termijn van 1 tot 3 jaar en het cijfer 3 voor een termijn langer dan 3 jaar. Tenslotte worden waar van toepassing de incidentele (eenmalige) kosten en de structurele (jaarlijks terugkerende) kosten becijferd. Voorbeeld:

Consequenties beleidsvoornemen

X0:	Herhaling van het beleidsvoornemen	
Actie:	Beschrijving van de actie die op grond van het beleidsvoornemen X0 dient te worden uitgevoerd.	
Organisatie:	Beschrijving op hoofdlijnen van de wijze van uitvoering en de gevolgen van de actie op de organisatie.	
Trekker:	Initiatiefnemer en voortgangsbewaker.	
Actoren:	Partijen die bij de actie betrokken zijn.	
Prioriteit:	0	
Kosten:	incidenteel	P.M.
	Eventuele toelichting op de incidentele kosten	
	structureel	€ XXX,XX
	Eventuele toelichting op de structurele kosten	

Het navolgende overzicht is een statische weergave van mogelijke beleidsacties gebaseerd op de inzichten en resultaten die het vooronderzoek heeft opgeleverd (zie de eerste hoofdstukken en de bijlagen van dit rapport). Zij zijn gelegitimeerd binnen de gestelde beleidsvoornemens in hoofdstuk V. Diverse ontwikkelingen kunnen echter leiden tot nieuwe beleidsacties. Deze zullen echter altijd worden getoetst aan de voornemens, die de basis vormen van het sportbeleid. Flexibiliteit is dan ook een vereiste en evaluatie noodzakelijk om tussentijdse aanpassingen te kunnen legitimeren. Zoals eerder opgemerkt wordt hiertoe extra gemeentelijke formatie noodzakelijk geacht. Dit is niet een enkel beleidsvoornemen op zich, maar het resultaat van het totaal aan voornemens. Hiertoe dient met directe ingang extra formatie te worden ingezet van 0,5 fte. Dit brengt circa € 25.000 aan structurele kosten mee.

Het verdere overzicht betreft de acties die worden ingezet op basis van nieuw beleid. Eventuele kosten die ermee verboden zijn dienen te worden toegevoegd aan de kosten van het vigerend sportbeleid voor zover dat (ongewijzigd) wordt voortgezet. Zo blijven de afspraken over budget met Sportspectrum buiten dit overzicht. Dit laat onverlet dat werkafspraken kunnen worden gewijzigd, waarbij ook herschikking van de formatie bij Sportspectrum tot de mogelijkheden behoort.

Consequenties beleidsvoornemen

A1:	Het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst met de stichting Sportspectrum.	
Actie:	Opstellen samenwerkingsovereenkomst gemeente - stichting Sportspectrum	
Organisatie:	Deze actie vindt binnen de huidige formatie plaats in overleg tussen de stichting Sportspectrum, de afdeling AMWZ en de wethouder sportzaken.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente en Sportspectrum	
Prioriteit:	1 De relatie tussen de gemeente en Sportspectrum is van vitaal belang voor de Alphense sport. Er wordt hard gewerkt aan het vastleggen van formele afspraken. Dit dient daarom zo spoedig mogelijk te worden afgerond.	
Kosten:	<i>incidenteel</i>	<i>n.v.t.</i>
	<i>structureel</i>	<i>n.v.t.</i>

Consequenties beleidsvoornemen

A2:	Het overdragen van de onderhoudstaken van de gemeentelijke gymnastieklokalen aan de stichting Sportspectrum.	
Actie:	Overdragen onderhoudstaken gemeentelijke gymnastieklokalen.	
Organisatie:	Onderzoek naar de mogelijkheden van overdracht vindt op dit moment plaats en op basis van die uitkomst zal actie worden geformuleerd. Het onderbrengen van de taken bij Sportspectrum dient te worden ingepast in de bestaande formatie. Te maken afspraken worden vastgelegd in de prestatieovereenkomst.	
Trekker:	Gemeente, afdeling AMWZ	
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, onderwijsinstellingen en Stichting Welzijn.	
Prioriteit:	2 Bij een positieve uitkomst van het onderzoek wordt ervan uitgegaan dat invoering in 2004 zijn beslag krijgt.	
Kosten:	<i>incidenteel</i>	<i>n.v.t.</i>
	<i>structureel</i>	<i>P.M.</i>
	Als uitgangspunt is gesteld dat de extra dienst voor Sportspectrum voor de gemeente budgettair neutraal kan worden uitgevoerd.	

Consequenties beleidsvoornemen

A6:	Het uitvoeren van de reeds voorgenomen nieuwbouw van een sporthal bij de nieuwbouwlocatie van het Scala College, inclusief voor de sport benodigde inrichting.	
C3:	Het realiseren van een sporthal die geschikt is voor het spelen van internationale zaalsportwedstrijden.	
Actie:	Begeleiding van de bouw van de sporthal bij de nieuwbouwlocatie van het Scala College.	
Organisatie:	Voor deze beleidsactie is een projectorganisatie geformeerd bestaande uit externe personen en diverse medewerkers van de gemeente. De advisering vanuit Sportspectrum wordt geacht vanuit de bestaande formatie te worden opgevangen.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Projectbureau nieuwbouw, gemeente diverse afdelingen, het Scala College, Sportspectrum	
Prioriteit:	1 Deze actie is reeds ingezet. De begeleiding zal duren tot en met de oplevering van de nieuwbouw.	
Kosten:	<i>incidenteel</i>	<i>P.M.</i>
	<i>structureel</i>	<i>n.v.t.</i>
Actie:	Het ter hand nemen van exploitatie, beheer en onderhoud van de sporthal door Sportspectrum.	
Organisatie:	Bij de oplevering van de sporthal zal de tijdelijke ballonhal worden verwijderd. Indien volhard wordt in het besluit tevens tot afbraak van de Rijnstreekhal over te gaan zal per saldo geen extra formatie nodig zijn om de toe te wijzen taken binnen Sportspectrum uit te voeren. De verwachting is dat de totale exploitatie circa € 50.000 hoger zal worden.	
Trekker:	Sportspectrum	
Actoren:	Sportspectrum, gemeente, Scala College, sportverenigingen	
Prioriteit:	3 Afhankelijk van de voortvarendheid waarmee de sporthal wordt opgeleverd, kan deze in gebruik genomen worden. Vooralsnog wordt uitgegaan van ingebruikname in 2006.	
Kosten:	<i>incidenteel</i>	<i>n.v.t.</i>
	<i>structureel</i>	€ 50.000

Consequenties beleidsvoornemen

A7:	Het structureel registreren en analyseren van de benutting van de binnensportaccommodaties en de ledenbestanden van verenigingen ter optimalisering van de verdeling van de accommodatiecapaciteit.
A12:	Het structureel registreren en analyseren van de bezoekaantallen van de zwembaden, van de uitbreidingswensen van het aantal uren door verenigingen en de ledenbestanden van verenigingen.
A20:	Het structureel registreren en analyseren van de benutting van de buitensportaccommodaties en de ledenbestanden van verenigingen ter optimalisering van de verdeling van de accommodatiecapaciteit.
H1:	Het minimaal jaarlijks onderzoeken van de effecten die het sportbeleid genereert op de onderdelen: accommodatiebeleid, verenigingsbeleid, topsportbeleid, subsidies en tarieven, samenwerking, doelgroepen, wijkvoorzieningen. En afhankelijk van de uitkomsten waar nodig bij te sturen.
H3:	Het ontwikkelen van een jaarlijkse verenigingsenquête.
H5:	Het ontwikkelen van een vaste sportruimte in de stadspeiling.
Actie:	Structureel registreren en analyseren van de benutting van alle basissportvoorzieningen en de bezoekaantallen van de zwembaden.
Actie:	Structureel registreren en analyseren van de ledenbestanden van verenigingen.
Actie:	Onderzoek naar de effecten van het sportbeleid, analyseren van verzamelde gegevens en het uitbrengen van adviezen voor eventuele bijsturing.
Organisatie:	Voorgesteld wordt om deze werkzaamheden onder te brengen bij de kwaliteitsmedewerker van Sportspectrum. In de huidige situatie is hiertoe 0,5 fte beschikbaar, waarbij tevens aandacht is voor pr en marketing. Om deze beleidsacties inhoudelijk voldoende uitwerking te kunnen geven is 0,5 fte extra nodig bij Sportspectrum.
Trekker:	Gemeente
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, sportverenigingen
Prioriteit:	1 Om flexibel met het nieuwe beleid om te gaan en te sturen op effect is het noodzakelijk om direct te beginnen met het monitoren van alle aspecten van het sport(beleid).
Kosten:	<i>incidenteel</i> <i>structureel</i>
	<i>n.v.t.</i> € 25.000

Consequenties beleidsvoornemen

A13:	Het beschikbaar stellen van een budget om te onderzoeken welke mogelijkheden bestaan voor uitbreiding van de capaciteit aan overdekt zwemwater.
Actie:	Onderzoek naar de haalbaarheid van uitbreiding van de capaciteit van overdekt zwemwater in de gemeente.
Organisatie:	Uitvoering van het onderzoek kan plaatsvinden door de gemeente of extern. Gezien de specifieke zwembaddeskundigheid die wenselijk is wordt van uitbesteding van het onderzoek uitgegaan.
Trekker:	Sportspectrum
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, zwemsportverenigingen
Prioriteit:	2 Alhoewel de druk op het gebruik van het zwemwater hoog is, wordt in het licht van andere ontwikkelingen geen prioriteit gegeven aan dit onderzoek.
Kosten:	incidenteel € 10.000 P.M. Indien besloten wordt tot uitbreiding worden nog nader te bepalen kosten gemaakt voor de realisatie. structureel P.M. Indien besloten wordt tot uitbreiding zullen de kosten voor exploitatie, beheer en onderhoud van de zwembaden stijgen.

Consequenties beleidsvoornemen

A16:	Het maken van definitieve afspraken met verenigingen over verplaatsing naar de wijk Kerk en Zanen heeft prioriteit.
Actie:	Opstellen van een uitvoeringsplan voor de inrichting, inclusief gebruikmakende verenigingen, van de nieuw aan te leggen sportvoorziening in Kerk en Zanen.
Organisatie:	Dit plan dient vanuit de huidige formatie in overleg met gemeente Sportspectrum en verenigingen vorm te krijgen. Extra formatie wordt niet nodig geacht.
Trekker:	Gemeente
Actoren:	Gemeente, afdelingen AMWZ, IOR, ROV, Sportraad, sportverenigingen
Prioriteit:	1 Gezien de samenhang met de druk op de beschikbare ruimte op sportcomplex De Bijlen en de daar noodzakelijke aanpassingen is het van belang dat er zo snel mogelijk duidelijkheid ontstaat over welke verenigingen gebruik gaan maken van het nieuwe sportcomplex. Uiteraard hangt de inrichting daarmee samen.
Kosten:	incidenteel n.v.t. structureel n.v.t.
Actie:	Inrichting sportvoorzieningen Kerk en Zanen.
Organisatie:	Voor de uitvoeringsvoorbereidingen wordt een gemeentelijke projectgroep geformeerd. De inrichting kan intern plaatsvinden ofwel worden uitbesteed.
Trekker:	Gemeente, afdeling IOR en ROV
Actoren:	Gemeente, afdeling AMWZ, sportverenigingen
Prioriteit:	2 Dient vervolg te krijgen nadat de inrichtingsplannen zijn goedgekeurd.
Kosten:	incidenteel P.M. structureel P.M. Exploitatie, beheer en onderhoud van de voorzieningen zullen naar verwachting worden ondergebracht bij Sportspectrum. Voor deze werkzaamheden zullen kosten in rekening worden gebracht.

Consequenties beleidsvoornemen

A18:	Sport wordt als zelfstandig onderdeel naast wonen en werken opgenomen bij visievorming en ontwikkeling van ruimtelijke plannen.	
Actie:	Het maken van interne afspraken over de positie van sport bij planvorming	
Organisatie:	In gezamenlijk overleg dient een voorstel te worden geformuleerd dat ter besluitvorming kan worden voorgelegd.	
Trekker:	Afdeling AMWZ	
Actoren:	Afdelingen AMWZ, IOR, ROV	
Prioriteit:	2	
	De ruimte in de gemeente is schaars, maar Alphen is wel in beweging. Het is zaak om de sport zo snel mogelijk in de planvorming te betrekken. Uitstel van dit actiepunt doet afbreuk aan de mogelijkheden voor sport.	
Kosten:	incidenteel	n.v.t.
	structureel	n.v.t.

Consequenties beleidsvoornemen

A19:	Het verder optimaliseren van de sociale veiligheid op en rond de buitensportvoorzieningen.	
Actie:	Verrichten van nader onderzoek naar de wijze waarop de sociale veiligheid op en om de basissportvoorzieningen kan worden verbeterd.	
Organisatie:	Dit onderzoek kan zowel intern als extern worden uitgevoerd. Begeleiding van het onderzoek dient plaatsvinden binnen de huidige formatie van Sportspectrum.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, Sportraad, verenigingen	
Prioriteit:	3	
	Sociale veiligheid is een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente. Op dit moment is met name het Zegerslootgebied op bepaalde punten een probleem. Gezien de mogelijke herinrichting van het gebied is het echter niet opportuun om op dit moment voorrang te geven aan het onderzoek. Wellicht kan de sociale veiligheid in belangrijke mate worden verbeterd indien besloten wordt tot herinrichting van het gebied.	
Kosten:	incidenteel	€ 15.000
	structureel	n.v.t.
Actie:	Uitvoering voorstellen onderzoek.	
Organisatie:	Aan deze actie kan uitvoering worden gegeven door de gemeente of een externe partij.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum	
Prioriteit:	3	
Kosten:	incidenteel	P.M.
	structureel	n.v.t.

Consequenties beleidsvoornemen

A25:	Het renoveren van de douche- en kleedvoorzieningen op sportcomplex De Bijlen in samenhang met de mogelijke herverdeling van de locatie.	
Actie:	Onderzoek naar de wenselijkheid van herinrichting van sportcomplexen De Bijlen ten behoeve van de besluitvormingsprocedure.	
Organisatie:	Uitvoering van het onderzoek kan zelf ter hand worden genomen of worden verricht door Sportspectrum of een extern bureau. Indien uitvoering zelf ter hand genomen wordt dient rekening gehouden te worden met een formatieve inzet van 1.0 fte gedurende circa 10 werkdagen.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente, afdeling AMWZ, IOR, ROV, Sportspectrum, Sportraad, sportverenigingen	
Prioriteit:	1 Het renoveren van de douche- en kleedgelegenheden op De Bijlen is een dringende kwestie. Aangezien herinrichting hierop mogelijk van invloed is dient dit onderzoek met voorrang plaats te vinden.	
Kosten:	incidenteel	€ 4.000
	Bij interne uitvoering.	
	structureel	n.v.t.
Actie:	Op basis van de resultaten van het onderzoek uitvoering geven aan de (gedeeltelijke) herinrichting van De Bijlen (inclusief benodigd extra onderzoek, bijvoorbeeld bodemonderzoek) en tegelijkertijd overgaan tot renovatie douche- en kleedvoorzieningen op sportcomplex De Bijlen.	
Organisatie:	De uitvoering van deze actie zal worden uitbesteed aan een extern bedrijf.	
Trekker:	Sportspectrum	
Actoren:	Sportspectrum, gemeente, sportverenigingen, Sportraad	
Prioriteit:	2 Gezien de staat van de douche- en kleedgelegenheden op sportcomplex De Bijlen duldt dit actiepunt nauwelijks uitstel. Het zou echter onverantwoord zijn om dit uit te voeren terwijl voorgaand onderzoek nog niet is afgerond.	
Kosten:	incidenteel	P.M.
	structureel	n.v.t.

Consequenties beleidsvoornemen

A28:	Het stimuleren van overdaggebruik van alle sportaccommodaties (gemeentelijke en private).	
Actie:	Het formuleren van een gedragslijn om overdaggebruik van sportaccommodaties (gemeentelijk en privaat) te stimuleren	
Organisatie:	Dit kan worden uitgevoerd door de gemeente in samenwerking met Sportspectrum en dient budgettair neutraal plaats te vinden.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, Sportservicepunt, private sportaanbieders, sportverenigingen, Stichting Welzijn, Meander, APG, Stichting Resa, OSO en wijkverenigingen	
Prioriteit:	2 Omwille van een verantwoorde spreiding van uitvoeringstaken is deze actie een prioriteit 2 toegekend.	
Kosten:	incidenteel	n.v.t.
	structureel	n.v.t.

Consequenties beleidsvoornemen

B1:	Het bieden van ondersteuning aan bestaande en te vormen verenigingen gericht op versterking van de vitaliteit.
B3:	Het bieden van ondersteuning van verenigingen bij het werven en behouden van vrijwilligers.
B5:	Het opstellen van een overzicht van de (on)mogelijkheden en voorwaarden die de gemeentelijke organisatie heeft in het bieden van verenigingsondersteuning.
B6:	Het verstrekken van een opdracht aan Sportspectrum om binnen haar organisatie een sportservicepunt operationeel te maken voor een proefperiode van 3 jaar, waarbij verlenging afhangt van de behaalde (meetbare) resultaten.
E1:	Het stimuleren van zoveel mogelijk samenwerkingsverbanden tussen de diverse sportactoren.
E3:	Het tot stand brengen van contacten tussen opleidingen en Alphense sportverenigingen en bemiddelen bij stageplaatsen.
E4:	Het vergroten van de betrokkenheid van ouders bij de sportbeoefening van hun kinderen door bijvoorbeeld promotie en informatievoorziening, maar ook door het organiseren van ouder-kind activiteiten in samenwerking of op initiatief van verenigingen.
E5:	Het stimuleren van intensiever gebruik van niet-gemeentelijke sportvoorzieningen door versterkte samenwerking.
E6:	Het inzetten van middelen om te komen tot betere samenwerking, bijvoorbeeld door het oprichten van een sportservicepunt, het ontwikkelen van publicaties en kennismakingsprogramma's, het versterken van de functies van de gemeentelijke website en het voeren van overleg.
Actie:	Inrichting van een Sportservicepunt voor een proefperiode van 3 jaar.
Organisatie:	Uitvoering van deze beleidsvoornemens vraagt om specifieke kennis en vaardigheden, waarin binnen het instellen van een Sportservicepunt uitstekend invulling gegeven kan worden. Het onderzoek naar de haalbaarheid van een Sportservicepunt, uitgevoerd in opdracht van Sportspectrum, is als bijlage toegevoegd aan deze beleidsnota.
Trekker:	Gemeente
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, Sportraad, provinciale sportservice, NOC*NSF, landelijke sportbonden, Stichting Welzijn, Meander, APG, Stichting Resa, OSO en wijkverenigingen, jongerenraad, GG&GD (waarbij sommige partijen bij uitvoering betrokken zullen zijn en andere allen zijn genomd voor het leveren van informatie)
Prioriteit:	2 De invoering van het Sportservicepunt wordt belangrijk geacht, maar heeft niet de eerste prioriteit. Het Sportservicepunt kan echter wel een belangrijke bijdrage leveren aan de invulling van een groot aantal beleidsvoornemens.
Kosten:	incidenteel € 115.000 Jaarlijkse gedurende 3 jaar. structureel P.M. Indien de effecten van het Sportservicepunt na 3 jaar positief zijn, kan het Sportservicepunt een structureel karakter krijgen.

Consequenties beleidsvoornemen

B2:	Het ontwikkelen van een subsidiesysteem voor sportverenigingsactiviteiten die in potentie een bijdrage kunnen leveren aan het bereiken van specifieke doelgroepen.
F3:	Het opstellen van regels voor beoordelen en toe- of afwijzen van aanvragen voor een (financiële) bijdrage aan verenigingen die een project realiseren ten behoeve van gehandicapten.
F4:	Het ontwerpen en invoeren van een gemeentelijke regeling voor sportverenigingen die een activiteit organiseren waarmee redelijkerwijze een positief effect tot stand wordt gebracht voor de jeugdsportstimulering.
F7:	Het opstellen van een toetsingskader voor het beoordelen van subsidieaanvragen voor sportstimuleringsactiviteiten.
Actie:	Ontwikkeling subsidiesysteem voor doelgroepactiviteiten (met name gericht op gehandicapten en jeugd) door verenigingen.
Organisatie:	De subsidie dient vanuit de gemeente toegekend te worden en het systeem dient derhalve door de gemeente te worden ontwikkeld. Vanwege de beperkte formatieve ruimte wordt er vooralsnog vanuit gegaan dat de ontwikkeling van het systeem zal worden uitbesteed, bijvoorbeeld aan Sportspectrum.
Trekker:	Gemeente
Actoren:	Gemeente, sportverenigingen, private sportaanbieders, Stichting Welzijn, Meander, APG, Stichting Resa, OSO en wijkverenigingen
Prioriteit:	1 In andere gemeentelijke geledingen wordt uitwerking gegeven aan verbetering van de subsidiesystemen. Gelijke tred houden verdient voorkeur. Voorts bestaat er een duidelijke behoefte aan een subsidiesysteem en is het een essentiële component van de speerpunten van onderhavig beleid. Daarom wordt aangedrongen op spoedige uitvoering.
Kosten:	incidenteel € 15.000 Voor de ontwikkeling wordt een incidentele stelpost opgenomen. structureel P.M. Structureel dient rekening te worden gehouden met een jaarlijks toe te kennen bedrag dat in hoogte afhankelijk is van de op te stellen voorwaarden. De ontwikkeling van de regeling dient te passen in het algemeen te hanteren subsidieregelingskader.

Consequenties beleidsvoornemen

B4:	Evaluatie van het SAJA-project en op basis van de resultaten al of niet omzetten in een structurele ondersteuning.
Actie:	Evaluatie SAJA-project met alle betrokkenen en advies over doorstart.
Organisatie:	Begeleiding van de evaluatie vindt plaats door Sportspectrum. Sportspectrum brengt verslag uit aan de gemeente en legt een advies neer. Benodigde formatie wordt geacht deel uit te maken van het project.
Trekker:	Gemeente
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, sportverenigingen, projectmedewerkers, Sportraad, jongerenraad
Prioriteit:	2 Het project wordt dit jaar afgerond. Evaluatie moet kort daarna kunnen plaatsvinden.
Kosten:	incidenteel n.v.t. structureel n.v.t.

Vervolg consequenties beleidsvoornemen B4

Actie:	Bij een positief advies dat wordt overgenomen krijgt het SAJA-project een structureel uitvoerend karakter.
Organisatie:	Gezien het uitvoerende aspect ligt het voor de hand om SAJA bij Sportspectrum onder te brengen. Afhankelijk van de te kiezen vorm dient hiertoe personeel te worden ingezet. Dit kan niet vrijgemaakt worden uit de huidige formatie en zal dus extra dienen te worden geworven. Daarnaast moeten middelen om uitvoering te geven aan de werkzaamheden beschikbaar komen.
Trekker:	Gemeente
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, sportverenigingen, projectmedewerkers, Sportraad, jongerenraad
Prioriteit:	2 Uiteraard dient eerst evaluatie en besluitvorming te kunnen plaatsvinden, maar om het tot nu toe behaalde effect zo goed mogelijk te benutten, moet niet te lang worden gewacht met een eventuele doorstart.
Kosten:	<i>incidenteel</i> <i>n.v.t.</i>
	<i>structureel</i> € 50.000
	Dit betreft een stelpost voor het realiseren van 1 extra fte.

Consequenties beleidsvoornemen

B5:	Het opstellen van een overzicht van de (on)mogelijkheden en voorwaarden die de gemeentelijke organisatie heeft in het bieden van verenigingsondersteuning.
Actie:	Opstellen gemeentelijk verenigingsondersteuningsoverzicht.
Organisatie:	Dient binnen de gemeentelijke formatie te worden uitgevoerd.
Trekker:	Gemeente
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, Sportraad, sportverenigingen
Prioriteit:	1 De gemeente hecht aan transparant beleid. Daarom zal een praktisch overzicht direct worden opgesteld. Het spreekt voor zich dat overige ontwikkelingen in het kader van onderhavige beleidsnota waar van toepassing worden toegevoegd, zodat het overzicht actueel blijft.
Kosten:	<i>incidenteel</i> <i>n.v.t.</i>
	<i>structureel</i> <i>n.v.t.</i>

Consequenties beleidsvoornemen

D1:	Het invoeren van een kostprijsgeoriënteerde tariefstructuur, waarin kostenstijgingen worden doorberekend, voor het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties door Alphense sportverenigingen.	
Actie:	Ontwikkeling van een kostprijsgeoriënteerde tariefstructuur met als uitgangspunt een vereenvoudiging van de structuur.	
Organisatie:	Invulling van deze actie maakt deel uit van de kernactiviteiten van Sportspectrum en dient binnen de huidige formatie vorm te krijgen. Uitgangspunt is dat de nieuwe structuur budgetneutraal plaatsvindt.	
Trekker:	Sportspectrum	
Actoren:	Sportspectrum, gemeente, Sportraad	
Prioriteit:	2	
	Aanpassing van het huidige systeem zal de transparantie en efficiëntie bevorderen. Het is echter niet zo dat het huidige systeem volstrekt onbruikbaar is. Daarom is aan uitvoering van deze actie een middellange termijn verbonden.	
Kosten:	incidenteel	n.v.t.
	structureel	n.v.t.
	Op termijn kan rekening gehouden worden met een kostenbesparing door vereenvoudiging van de noodzakelijke administratieve handelingen.	

Consequenties beleidsvoornemen

D2:	Het financieel ondersteunen van het Jeugdsportdeelnamefonds.	
Actie:	Beschikbaar stellen van budget voor het Jeugdsportdeelnamefonds.	
Organisatie:	Heeft geen invloed op de organisatie.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente, Stichting Jeugdsportdeelnamefonds	
Prioriteit:	2	
	Het fonds is net opgericht, maar sluit qua doelstellingen zeer goed aan op de gemeentelijke speerpunten op het gebied van sportstimulering en doelgroepenbeleid (waaronder ook minderdraagkrachtigen).	
Kosten:	incidenteel	n.v.t.
	structureel	€ 10.000
	(stelpost)	

Consequenties beleidsvoornemen

E2:	Het verrichten van inspanningen voor de herintroductie van de vakleerkracht in het basisonderwijs.	
Actie:	In samenwerking met onderwijs initiatief nemen in landelijke lobby voor herinvoering van de vakleerkracht in het sportonderwijs.	
Organisatie:	Hiertoe dient binnen de gemeentelijke organisatie formatie vrij gemaakt te worden om de lobby-activiteiten te initiëren en te coördineren. Dit onderwerp kan ingericht worden als project voor de duur van bijvoorbeeld twee jaar, waarna evaluatie plaatsvindt. Gestart wordt met een inzet van 0,25 fte.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente afdelingen AMWZ en Onderwijs	
Prioriteit:	2	
	Van lobbywerk mag in de regel pas op (lange) termijn effect worden verwacht. Het belang van de vakleerkracht wordt echter onderkend. Daarom is het van belang om tijdig aan te vangen met de lobby.	
Kosten:	<i>incidenteel</i>	€ 10.000
	<i>structureel</i>	<i>n.v.t.</i>

Consequenties beleidsvoornemen

F1:	Het heroriënteren van de wijze waarop het gemeentelijk doelgroepenbeleid is georganiseerd.	
Actie:	Heroriëntatie op het doelgroepenbeleid.	
Organisatie:	Het doel van deze actie is een zo groot mogelijke doelgroep te benaderen met een zo optimaal mogelijk effect. Voorkomen moet worden dat eenzelfde doelgroep door verschillende instanties met hetzelfde product wordt benaderd.	
	Er wordt geen uitbreiding van activiteiten beoogd. Afhankelijk van de uitkomsten van de heroriëntatie kan er wel een verschuiving van betrokken personeel optreden. Wel komt de verantwoordelijkheid voor het nemen van initiatief bij de regiefunctionaris sport te liggen.	
Trekker:	Gemeente afdeling AMWZ	
Actoren:	Gemeente afdelingen AMWZ en Onderwijs, Sportspectrum, sportverenigingen, private sportaanbieders, Sportraad, Stichting Welzijn, Meander, APG, Stichting Resa, OSO en wijkverenigingen	
Prioriteit:	2	
	Integraal werken biedt synergetische voordelen. Zeker in tijden van bezuiniging een aandachtsveld dat dient te worden benut.	
Kosten:	<i>incidenteel</i>	<i>n.v.t.</i>
	<i>structureel</i>	<i>n.v.t.</i>

Consequenties beleidsvoornemen

F6:	Het evalueren van de effecten van de sport- en spelbus en het opstellen en uitvoeren van een plan voor uitbreiding naar andere wijken.	
Actie:	Evalueren van de effecten van de sport- en spelbus.	
Organisatie:	De evaluatie is reeds geëffectueerd	
Trekker:	Gemeente afdeling AMWZ	
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, gebiedscoördinatoren, het coördinatieteam ISV, Stichting Welzijn	
Prioriteit:	1	
	Deze actie heeft reeds plaatsgevonden in 2003.	
Kosten:	incidenteel	n.v.t.
	structureel	n.v.t.
Actie:	Op basis van de evaluatieresultaten opstellen van een plan voor uitbreiding van activiteitenlocaties van de sport- en spelbus.	
Organisatie:	Er is reeds een start gemaakt met de opstelling van het plan binnen de gemeentelijke organisatie. Er wordt vanuit gegaan dat dit budgetneutraal plaatsvindt.	
Trekker:	Gemeente afdeling AMWZ	
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, gebiedscoördinatoren, het coördinatieteam ISV	
Prioriteit:	1	
Kosten:	incidenteel	n.v.t.
	structureel	n.v.t.
Actie:	Uitvoering van het sport- en spelbusplan.	
Organisatie:	Reeds vast staat dat de structuur van het sport- en spelbuswerk in ieder geval zal veranderen. Afhankelijk van evaluatie en plan dient gerekend te worden met extra inzet van personeel.	
Trekker:	Gemeente afdeling AMWZ	
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, gebiedscoördinatoren, het coördinatieteam ISV, Stichting Welzijn	
Prioriteit:	2	
	De uitvoering kan worden gestart na het voltooien van het uitvoeringsplan.	
Kosten:	incidenteel	n.v.t.
	structureel	P.M.
	De structurele kosten betreffen de mogelijk inzet van extra personele formatie en middelen.	

Consequenties beleidsvoornemen

G1:	Het verantwoord inrichten van de wijk sport- en speelvoorzieningen, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin.	
G2:	Het voeren van overleg op beleidsniveau met de gemeentelijke afdelingen die verantwoordelijk zijn voor aanleg en onderhoud van fiets- en voetpaden ter verbetering van de gebruiksmogelijkheden.	
G3:	Het inventariseren van de huidige beschikbare wijk sportvoorzieningen inclusief onderhoudsniveau.	
G4:	Het opstellen en uitvoeren van een onderhoudsplan voor de wijk sportvoorzieningen.	
Actie:	Opstellen van een plan voor het verbeteren van de wijkvoorzieningen en infrastructuur ongemotoriseerd verkeer, zowel met betrekking tot het de kwaliteit als de kwantiteit én de structuur.	
Organisatie:	Deze actie kan worden afgebakend als project en dient te worden afgestemd op het speelruimtebeleidsplan dat in 2004 gereed zal komen. Niet alleen de kwantitatieve kant dient aandacht te krijgen, ook de kwalitatieve (onderhoud) kant wordt meegenomen. Er dient rekening gehouden te worden met inzet van meerdere gemeentelijke afdelingen. Uitgaande van uitvoering binnen de gemeentelijke formatie, dient rekening gehouden te worden met een tijdsinzet van 1 fte gedurende circa 3 maanden.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente afdelingen AMWZ, IOR, ROV, Sportspectrum, gebiedscoördinatoren, het coördinatieteam ISV, Stichting Welzijn, opbouwwerk, wijkverenigingen, Sportraad	
Prioriteit:	2	
Kosten:	Zoekt aansluiting op het speelruimtebeleidsplan. <i>incidenteel</i>	€ 10.000
	<i>structureel</i>	n.v.t.
Actie:	Uitvoering van het wijkvoorzieningenplan.	
Organisatie:	Gerekend dient te worden met aanleg van nieuwe voorzieningen. Daarnaast dient een keuze gemaakt te worden om uitvoering meerjaren-onderhoud onder te brengen bij de gemeente dan wel uit te besteden aan bijvoorbeeld Sportspectrum.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente afdelingen AMWZ, IOR, ROV	
Prioriteit:	3	
Kosten:	De uitvoering dient te volgen op de opgestelde plannen. <i>incidenteel</i>	P.M.
	De kosten zijn onder meer afhankelijk van het aantal nieuw in te richten voorzieningen en wie er uitvoering aan zal gaan geven. <i>structureel</i>	P.M.
	De kosten zijn afhankelijk van het noodzakelijk te verrichten (achterstallig) onderhoud en het aantal voorzieningen dat deel uit gaat maken van het meerjaren onderhoudsplan.	

Consequenties beleidsvoornemen

H2:	Het betrekken van alle sportactoren bij de evaluatie van het sportbeleid.	
H4:	Het organiseren van een jaarlijkse sportbeleid evaluatiebijeenkomst.	
Actie:	Het organiseren van een jaarlijkse sportbeleidsevaluatiebijeenkomst	
Organisatie:	Het initiatief hiertoe ligt bij de gemeente. Sportspectrum zal echter niet ontbreken op de bijeenkomst.	
Trekker:	Gemeente	
Actoren:	Gemeente, Sportspectrum, sportverenigingen, Sportraad, private sportaanbieders, APG, Meander, Jongerenraad, OSO, onderwijsinstellingen, gebiedscoördinatoren, het coördinatieteam ISV, opbouwwerk, Stichting Welzijn, werkgroep samenwerkende vrijwilligers, wijkverenigingen	
Prioriteit:	2 Aangezien het nieuwe sportbeleid reeds in 2003 zal worden vastgesteld en evaluatie een speerpunt is in de nota dient aan deze actie spoedig opvolging gegeven te worden. Voorgesteld wordt om de eerste sportbeleid evaluatiebijeenkomst eind 2004 te organiseren.	
Kosten:	<i>incidenteel</i>	<i>n.v.t.</i>
	<i>structureel</i>	€ 2.500
	stelpost	

6.4. Financiële dekking

Om gemeentelijk beleid te kunnen implementeren is geld nodig. Dit wordt in principe beschikbaar gesteld door de gemeente. De middelen die de gemeente hiertoe beschikbaar heeft worden op basis van politieke afwegingen toegekend aan projecten, instanties en voorzieningen. Om de gelden te bestemmen wordt een begroting opgesteld. De neerslag hiervan staat in de jaarlijks vast te stellen kadernota. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de definitieve besteding ligt bij de gemeenteraad.

Om enig inzicht te bieden in de financiële mogelijkheden voor het sportbeleid wordt in deze paragraaf eerst nader ingegaan op eventuele subsidiemogelijkheden. Vervolgens worden richtinggevendende uitspraken gedaan over mogelijke dekking voor zowel de reeds becijferde posten als de P.M. genoteerde kosten.

6.4.1. Subsidiemogelijkheden

Er zijn voor de gemeente mogelijkheden om gebruik te maken van provinciale en/of nationale subsidieregelingen. Een voor de hand liggende mogelijkheid om subsidie te ontvangen voor projecten op sportief gebied is de regeling breedtesportimpuls. Een aanvraag kan eenmalig worden gedaan en er is reeds gebruik gemaakt van deze regeling. Er zijn echter nog andere regelingen die onder voorwaarden ingezet kunnen worden ten behoeve van het sportbeleid:

- ➔ Verordening Groene subsidies Zuid-Holland
mogelijk te betrekken bij versterking van de routestructuren ten behoeve van de ongeorganiseerde sport

Info: Provincie Zuid-Holland

- ➔ Regeling Subsidieering Kwaliteit Groene Hart
mogelijk te betrekken bij versterking van de routestructuren ten behoeve van de ongeorganiseerde sport

Info: Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

- ➔ Subsidieregeling Welzijnsbeleid
mogelijk te betrekken bij het stimuleren van activiteiten die de gezondheid en zelfstandigheid van burgers bevorderen
ook mogelijkheden voor topsportevenementen en –accommodaties

Info: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

De eerste twee regelingen zijn met name gericht op behoud van de natuur, maar betreffen ook het belang van duurzaam gebruik van die natuurlijke ruimte. Daarom wordt aanleg van routestructuren door beide regelingen ondersteund. De subsidieregeling Welzijnsbeleid is voor de sport ook een optie. Er kan gedacht worden aan gezondheidsprojecten waarbij sport een voorname rol speelt, bijvoorbeeld in samenwerking met de GG&GD. Uitwerking dient echter aan de hand van dit beleid te volgen. Daarnaast zijn de regelingen voor topsportevenementen en topsportaccommodaties onder de subsidieregeling Welzijnsbeleid geschoven.

- ➔ *Beleidsactie*
Het onderzoeken van de mogelijkheden en het aanvragen van externe subsidies en fondswerving door de gemeente en Sportspectrum.

In het kader van de Wet Stedelijke Vernieuwing hebben gemeenten de mogelijkheid om aanvragen te doen voor (vijfjaarlijkse) bijdrage uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Deze regeling loopt eind 2004 af. Voor concrete uitwerking bestaat een ruime mate van vrijheid, mits passend in het landelijk opgestelde beleidskader stedelijke vernieuwing. Dus ook op sportief gebied bestaan er aanknopingspunten.

6.4.2. Financiële dekking

In de huidige tijd van economische teruggang en snijden in budgetten hecht het gemeentebestuur nog sterker aan een zo efficiënt mogelijke besteding van middelen. Er is nauwelijks ruimte voor de inzet van extra middelen. De kunst is om door middel van herschikking tot een zo optimaal mogelijk resultaat te komen. Deze subparagraaf biedt een aantal aanwijzingen van de wijze waarop acties zouden kunnen worden gefinancierd. Daarnaast wordt geconcretiseerd over welke acties reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden.

beleids-voornemen	actie	bedrag	(mogelijke) financiële dekking (via definitieve besluitvorming in de gemeenteraad)
Sportbeleid	Extra 0,5 fte beleidsformatie	25.000	Dekking dient te worden gezocht.
A2	Onderhoudstaken gemeentelijke gymnastieklokalen naar Sportspectrum	P.M.	De kosten die Sportspectrum zal gaan maken voor uitvoering van de werkzaamheden kunnen worden betaald door een verschuiving van het budget binnen de gemeentelijke afdelingen (van Technische Diensten naar AMWZ).
A6, C3	Nieuwbouw sporthal Scala College	P.M.	Het budget voor de realisatie van de nieuwbouw wordt gezocht in de kadernota en gaat in principe buiten de sportbeleidsnota om.
	Sportinrichting sporthal	P.M.	Dekking moet nog gevonden worden. Gedeeltelijke dekking mogelijk binnen de jaarlijkse vervangingsinvestering sport en een bijdrage van het Scala College.
	Exploitatie van de sporthal	50.000	Dekking dient te worden gezocht.
A7, A12, A20, H1, H3, H5	Kwaliteitsmedewerker (0,5 fte)	25.000	Dekking dient te worden gezocht.
A15, A16	Inrichting sportvoorziening Kerk en Zanen	P.M.	Deze actie wordt uitgevoerd door de afdeling IOR gebruikmakend van het afdelingsbudget van IOR.
A25	Herinrichting/renovatie De Bijlen	P.M.	In de kadernota 2004 is budget opgenomen voor het plegen van groot onderhoud. Hierin is onder andere het reguliere onderhoud van De Bijlen opgenomen, wat kan worden aangewend voor de herinrichting/renovatie. Een deel van de kosten is daarmee gedekt.
B1, B3, B5, B6, E1, E3, E4, E5, E6	Sportservicepunt	115.000 (per jaar)	Voor het budget kan mede gezocht worden in heterschikken van de middelen, bijvoorbeeld aanpassing van inzet van fte van Sportspectrum. Ook kan er wellicht aansluiting gezocht worden bij de middelen die beschikbaar zijn voor het ontwikkelen van de gemeentelijke 1-loket-gedachte.
B2, F3, F4, F7	Subsidiestelsel	15.000	Dekking dient te worden gezocht.
B4	Structureel maken van het SAJA-project	50.000	Er is subsidie aangevraagd in het kader van de Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk voor het project WhoZnext, dat zich tevens richt op sport en jongeren. Gezocht kan worden naar raakvlak en koppeling van de beide projecten.
D2	Financiële ondersteuning Jeugdsportdeelnamefonds	10.000	Er wordt gezocht naar budget vanuit het jeugdbeleid.
E2	Lobby vakleerkracht onderwijs	10.000 (per jaar)	Aansluiting zoeken bij de besluitvorming binnen de portefeuille onderwijsbeleid.
F6	Uitbreiding sport- en spelbus	P.M.	Het budget hiervoor komt uit het jeugdbeleid
G1, G2, G3, G4	Wijkvoorzieningen	P.M.	Financiering in 2004 is wellicht nog mogelijk uit het ISV budget. Daarnaast is een budget beschikbaar voor speelvoorzieningen in het kader van de actie "wat te doen met 10 miljoen?"

H2, H4	Sportevaluatiebijeenkomst	2.500	Budget beschikbaar binnen het afdelingsbudget AMWZ en aansluiting zoeken bij de stadspeiling.
A13	Onderzoek extra zwemwater	10.000	Dekking dient te worden gezocht.
	Indien haalbaar realisatie meer zwemwater	P.M.	Dekking dient te worden gezocht.
A16, A25	Exploitatie sportvoorzieningen Kerk en Zanen	P.M.	Dekking dient te worden gezocht.
A19	Onderzoek verbetering sociale veiligheid	15.000	Dekking dient te worden gezocht.
	Uitvoering over te nemen aanbevelingen uit het onderzoek verbetering sociale veiligheid	P.M.	Dekking dient te worden gezocht.

2003

Binnen de kadernota 2004 is een voorstel gedaan voor het budget groot onderhoud en renovaties van de sportaccommodaties. Wordt de kadernota niet vastgesteld conform dit voorstel dan heeft dit consequenties voor de financiële dekking binnen voornoemd schema. Uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de besteding van de beschikbare middelen ligt bij de gemeenteraad, waar uiteindelijk de definitieve besluitvorming zal plaatsvinden. Voorts wordt opgemerkt dat er voor de acties waaraan momenteel wordt gewerkt of die nog in 2003 gestart c.q. gerealiseerd dienen te worden geen budget is gereserveerd. Voor uitvoering dient derhalve binnen de nu beschikbare middelen ruimte gevonden te worden. Hiertoe wordt voorgesteld om op korte termijn te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om budget voor “oud beleid” in te ruilen voor nieuw beleid.

2004

Omdat de kadernota 2004 reeds in besluitvormingsprocedure is gebracht, zal ook voor 2004 de ruimte om budget te vinden al beperkt zijn. Het budget voor uitvoering van de acties in 2004 is in de begroting voor 2004 opgevoerd als knelpunt. Besluitvorming hierover vindt plaats in de raadsvergadering hierover in oktober 2003. Voorts geldt net als voor 2003 dat gezocht moet worden in het alternatief besteden van reeds toegewezen budget en/of uit subsidies (bijvoorbeeld ISV gelden) beschikbaar budget.

2005 en volgende

Voor 2005 kan het totale sportbeleid opgevoerd worden als beoogd nieuw beleid in de kadernota 2005, die in 2004 zal worden opgesteld. Dit traject dient uiteraard ook te worden gevolgd voor 2006 en volgende jaren.

Hoofdstuk VII Actie- en uitvoeringsplan

7.1. Inleiding

Het is niet reëel en zelfs niet mogelijk om alle beleidsvoornemens en daaruit voortvloeiende acties direct tot uitvoering te brengen. In hoofdstuk VI is aandacht besteed aan de prioritering van de acties rekening houdend met de dringendheid van uitvoering, financiële mogelijkheden en efficiënte volgorde. Daarnaast zijn aanwijzingen gegeven voor mogelijke financiële dekking voor onderdelen voor de reeds becijferde posten en de posten die P.M. zijn genoteerd. In het actie- en uitvoeringsplan wordt in overzichtelijke jaarplannen aangegeven welke financiële middelen vrijgemaakt dienen te worden om de gestelde beleidsvoornemens te realiseren.

Voorts zijn er beleidsvoornemens geformuleerd ter toetsing van toekomstige ontwikkelingen zonder dat hier directe actie voor nodig is. Deze beleidsvoornemens worden buiten beschouwing gelaten in het actie- en uitvoeringsplan. Alleen de nieuwe acties die uitgevoerd dienen te worden staan vermeld.

Ten behoeve van het overzicht worden de beleidsvoornemens die tot de actie leiden nog eens vermeld gebruik makend van de codes die de beleidsvoornemens hebben gekregen in hoofdstuk VI. Gemakshalve volgt hier nog eens het overzicht van de verschillende beleidsinstrumenten.

A.	Accommodatiebeleid
B.	Verenigingsbeleid
C.	Topsportbeleid
D.	Subsidies en tarieven
E.	Samenwerking
F.	Doelgroepenbeleid
G.	Wijkvoorzieningen
H.	Enquête en evaluatie

De afkortingen die worden gehanteerd zijn:

n.v.t. = niet van toepassing

P.M. = Pro Memorie

b.n. = budgettair neutraal

7.2. Jaarplan 2003

2003		realisatietermijn	financiële consequenties	
beleidsvoornemen	actie		incidenteel	structureel
Sportbeleid	0,5 fte gemeentelijke beleidsformatie ⁹		n.v.t.	€ 25.000
Financiën	het zoeken naar financiële dekking voor uitvoering van de acties	2003-2004	n.v.t.	n.v.t.
A1	samenwerkingsovereenkomst	2003	n.v.t.	n.v.t.
A6 en C3	nieuwbouw sporthal Scala College	2003-2006	P.M.	b.n.
A7, A12, A20, H1, H3, H5	registratie en analyse benutting accommodaties registratie en analyse bezoekaantallen zwembaden registratie en analyse ledenbestanden onderzoek naar effecten sportbeleid uitbrengen van adviezen	2003	n.v.t.	€ 25.000 ¹⁰
A16	uitvoeringsplan sportvoorzieningen Kerk en Zanen	2003	n.v.t.	n.v.t.
B2, F3, F4, F7	Subsidiestelsel	2003	€ 15.000	P.M.
B5	Mogelijkheden verenigingsondersteuning	2003	n.v.t.	n.v.t.
F6	evaluatie en plan sport- en spelbus	2003	n.v.t.	n.v.t.
		totaal 2003	€ 15.000	€ 50.000
			exclusief P.M. posten	

⁹ Dit betreft de uitbreiding van de gemeentelijke formatie van 0,5 fte accountmedewerker sport tot 1,0 fte regiefunctionaris sport.

¹⁰ Deze structurele post is ten behoeve van de benodigde extra 0,5 fte formatie voor de kwaliteitsmedewerker die de werkzaamheden gaat uitvoeren.

7.3. Jaarplan 2004

2004		realisatietermijn	financiële consequenties	
beleidsvoornemen	actie		incidenteel	structureel
Sportbeleid	0,5 fte beleidsformatie	2003	n.v.t.	€ 25.000*
Financiën	het zoeken naar financiële dekking voor uitvoering van de acties	2003-2004	n.v.t.	n.v.t.
A2	overdracht onderhoudstaken gymnastieklokalen	2004	n.v.t.	b.n.
A7, A12, A20, H1, H3, H5	registratie en analyse benutting accommodaties registratie en analyse bezoekaantallen zwembaden registratie en analyse ledenbestanden onderzoek naar effecten sportbeleid uitbrengen van adviezen	2003	n.v.t.	€ 25.000
A16	inrichting sportvoorzieningen Kerk en Zanen	2004	n.v.t.	P.M.
A18	Sport als sectoraal belang bij ruimtelijke planning	2004	n.v.t.	n.v.t.
A25	onderzoek herinrichting De Bijlen	2004	€ 4.000	n.v.t.
	renovatie douche- en kleedgelegenheid De Bijlen in samenhang met eventuele herinrichting De Bijlen en Zegersloot	2004	P.M.	n.v.t.
A18	Sport als sectoraal belang bij ruimtelijke planning	2004	n.v.t.	n.v.t.
A28	Stimulering overdaggebruik sportaccommodaties	2004	n.v.t.	n.v.t.
B4	evaluatie SAJA-project	2004	n.v.t.	n.v.t.
B1, B3, B5, B6, E1, E3, E4, E5, E6	Sportservicepunt	2004-2006	€ 115.000	n.v.t.
D2	bijdrage Jeugdsportdeelnamefonds	2004	n.v.t.	€ 10.000
E2	lobby vakleerkracht	2004-2005	€ 10.000	n.v.t.
F1	heroriëntatie doelgroepenbeleid	2004	n.v.t.	n.v.t.
G1, G2, G3 en G4	verbeteringsplan wijkvoorzieningen	2004	€ 10.000	n.v.t.
H2, H4	sportevaluatiebijeenkomst	2004	n.v.t.	€ 2.500
		totaal 2004	€ 139.000	€ 62.500
			exclusief P.M. posten	

*Om een helder inzicht te bieden in de gevolgen van het sportbeleid voor de gemeentelijke begroting, worden de structurele kosten vanaf het eerste jaar dat ze worden gemaakt meegenomen in de daaropvolgende jaren.

7.4. Jaarplan 2005

2005		realisatietermijn	financiële consequenties	
beleidsvoornemen	actie		incidenteel	structureel
Sportbeleid	0,5 fte gemeentelijke beleidsformatie	2003	n.v.t.	€ 25.000
D2	Bijdrage Jeugdsportdeelnamefonds	2004	n.v.t.	€ 10.000
A7, A12, A20, H1, H3, H5	registratie en analyse benutting accommodaties registratie en analyse bezoekaantallen zwembaden registratie en analyse ledenbestanden onderzoek naar effecten sportbeleid uitbrengen van adviezen	2003	n.v.t.	€ 25.000
E2	lobby vakleerkracht	2004-2005	€ 10.000	n.v.t.
H2, H4	Sportevaluatiebijeenkomst	2004	n.v.t.	€ 2.500
A13	haalbaarheid extra zwemwater	2005	€ 10.000	n.v.t.
A16 en A25	exploitatie sportvoorzieningen Kerk en Zanen	2005	n.v.t.	P.M.
A28	Stimulering overdaggebruik sportaccommodaties	2004	n.v.t.	n.v.t.
B4	structureel maken van SAJA indien positief advies wordt overgenomen	2005	n.v.t.	€ 50.000
B1, B3, B5, B6, E1, E3, E4, E5, E6	Sportservicepunt	2004-2006	€ 115.000	n.v.t.
D1	kostprijsgeoriënteerde tariefstructuur	2005	n.v.t.	n.v.t.
F6	uitvoering sport- en spelbus	2005	n.v.t.	P.M.
		totaal 2005	€ 135.000	€ 112.500
			exclusief P.M. posten	

7.5. Jaarplan 2006/2007

De opgenomen acties in dit onderdeel gaan in principe uit van uitvoering op de lange termijn. Het wordt niet zinvol geacht om dit onderdeel nog nader te specificeren, vanwege de gereede mogelijkheid op verschuivingen en wijzigingen op die termijn.

2006/2007		realisatietermijn	financiële consequenties	
beleidsvoornemen	actie		incidenteel	structureel
Sportbeleid	0,5 fte gemeentelijke beleidsformatie	2003	n.v.t.	€ 25.000
D2	bijdrage Jeugdsportdeelnamefonds	2004	n.v.t.	€ 10.000
A7, A12, A20, H1, H3, H5	registratie en analyse benutting accommodaties registratie en analyse bezoekaantallen zwembaden registratie en analyse ledenbestanden onderzoek naar effecten sportbeleid uitbrengen van adviezen	2003	n.v.t.	€ 25.000
B4	structureel maken van SAJA indien positief advies wordt overgenomen	2005	n.v.t.	€ 50.000
H2, H4	sportevaluatiebijeenkomst	2004	n.v.t.	€ 2.500
A6 en C3	exploitatie nieuwe sporthal	2006/2007	n.v.t.	n.v.t.
A13	bij gebleken haalbaarheid realisatie en exploitatie van extra zwemwater	2006/2007	P.M.	P.M.
A19	onderzoek verbetering sociale veiligheid	2006/2007	€ 15.000	n.v.t.
	uitvoering over te nemen aanbevelingen uit onderzoek	2006/2007	P.M.	n.v.t.
A28	Stimulering overdaggebruik sportaccommodaties	2004	n.v.t.	n.v.t.
B1, B3, B5, B6, E1, E3, E4, E5, E6	Sportservicepunt	2004-2006	€ 115.000	n.v.t.
		totaal 2006	€ 130.000	€ 112.500
			exclusief P.M. posten	

7.6. Resumé

Tenslotte wordt navolgend het totaal aan financiële consequenties van dit sportbeleid geresumeerd ter finale besluitvorming door de gemeenteraad.

Resumé financiële consequenties			
	incidenteel	structureel	
2003	€ 15.000	€ 50.000	
2004	€ 139.000	€ 62.500	
2005	€ 135.000	€ 112.500	
2006/2007	€ 130.000	€ 112.500	

Opgemerkt wordt dat de p.m. genoteerde posten tevens moeten worden meegenomen in de consequenties.

Hopman•Andres Consultants BV
Hoevelaken, 23 juni 2003